

După rodnicile vizite oficiale de prietenie efectuate în Republica India, Republica Populară Bangladesh, Republica Socialistă a Uniunii Birmane, Regatul Nepal și întâlnirea prietenească de la Karachi, înscriind o nouă contribuție românească la cauza păcii, înțelegerii și cooperării în lume

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU ȘI TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU s-au reintors în patrie

Comentariul în paginile 2, 3 și 4

*Crezul de viață și luptă al tînărului comunist,
generoasa șansă de afirmare a tinereții*

Să slujești cu credință partidul, să faci totul pentru patrie și popor!

Nici nu se putea altfel decît acum, în prag de primăvară, să sărbătorim aceste evenimente cu adînci semnificații pentru viața tinerilor din România: 65 de ani de la crearea Uniunii Tineretului Comunist și 30 de ani de la înființarea Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România.

Nici nu se putea altfel decît acum, cînd renaște întreaga fire, să ne amintim cu emoție și justificată mîndrie de drumul glorios de luptă revoluționară și de împliniri totale pe care, sub conducerea partidului, asemenea întregului popor, l-a cunoscut și tineretul patriei noastre.

Și tot acum, în chipul cel mai firesc, cînd poporul, în semn de prețuire, își sărbătorește cu căldură cele mai tinere vîrstare, ca pe o promisiune a unor împliniri viitoare, tinerii și, alături de ei, noi toți omagiem cu adînc respect pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și pe tovarășa Elena Ceaușescu care, cu abnegație și cutezanță, și-au pus de la cea mai fragedă vîrstă energia în slujba poporului lor, luptînd cu dirzenie împotriva împilării de orice fel, împotriva fascismului și războiului, pentru libertate și dreptate socială și națională, pentru independență și suveranitate, făcînd din fiecare clipă a vieții și luptei lor înălțătoare exemple de

abnegație comunistă și eroism legendar, participînd, organizînd și conducînd ca militanți ai organizației revoluționare de tineret și ai partidului comunist, mari și semnificative acțiuni revoluționare înscrise cu litere de aur în cartea de istorie a partidului nostru, a poporului român, călăuzind astăzi, cu clarviziune și înțelepciune, destinul nou al națiunii socialiste.

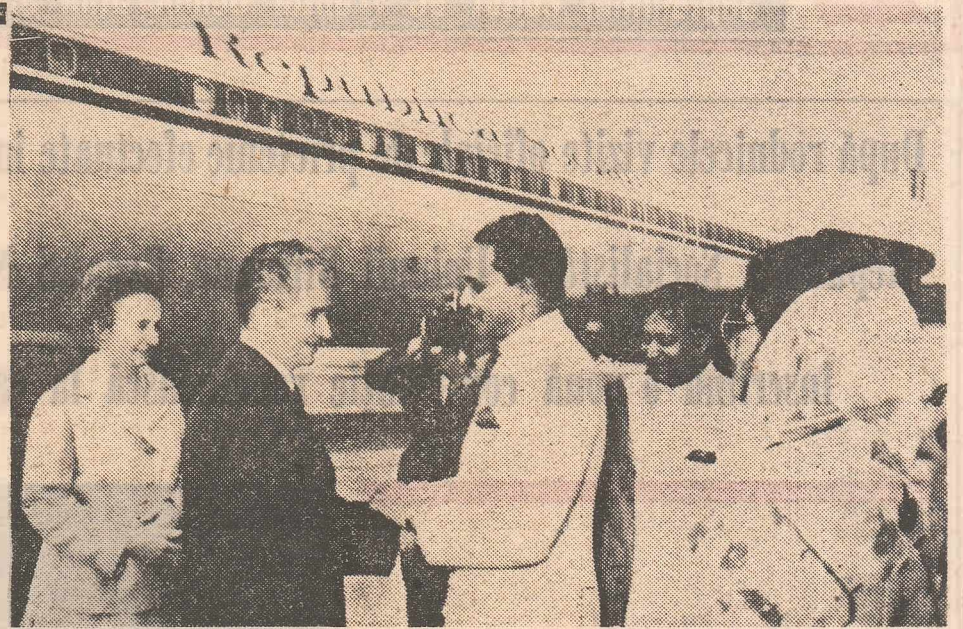
Și este de aceea, clipa de-acum, semn de perpetuă înflorire, fiindcă îi sărbătorim pe tinerii minunați ai acestei țări, convinși că faptele lor prezente și viitoare, întemeiate pe vibranta adeziune la politica partidului, continuîndu-ne în timp efortul și năzuințele, așa cum la rîndu-ne și noi am adus spre ziua de azi jertfa și visarea înaintașilor, vor contribui la ridicarea patriei noastre socialiste pe noi culmi de civilizație și progres. Dînd viață fără ostenire îndemnului fierbinte rostit prin fapta și cuvîntul marelui erou al națiunii: să slujești cu credință partidul, să faci totul pentru patrie și popor.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în noul itinerar de pace, înțelegere și cooperare în țări din Asia

**Republica Populară
Bangladesh**

**Largi perspective relațiilor
de colaborare reciproc avantajoase**

Primire călduroasă pe Aeroportul Internațional din Dhaka

Aspect de la convorbirile oficiale româno-bangladesiene

Cea de-a doua etapă a noului itinerar de pace, prietenie și cooperare al președintelui Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în țări ale Asiei a constituit-o vizita oficială de prietenie în Republica Populară Bangladesh, la invitația președintelui Hussain Mohammad Ershad și a doamnei Raushan Ershad. Și în această țară înalții soli ai poporului român au fost întâmpinați cu sentimen-

te de căldură prietenie, de înaltă prețuire și stimă. Dialogul fertil, atât în problemele bilaterale, cât și în cele privind pacea, edificarea unei noi ordini economice internaționale, realizarea unei lumi mai bune și mai drepte deschide noi și rodnice perspective pentru dezvoltarea colaborării multilaterale dintre România și Bangladesh.

După cum se menționează în Comu-

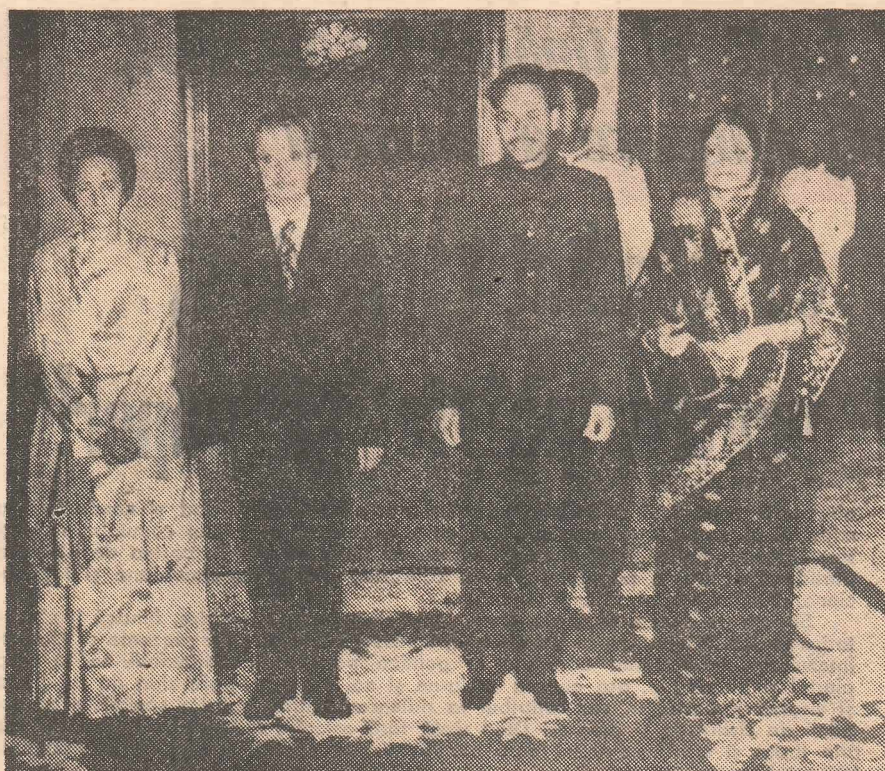
nicatul comun dat publicității la sfârșitul vizitei, în timpul convorbirilor oficiale dintre cei doi șefi de stat, președintele Ershad a apreciat în mod deosebit eforturile susținute și rezultatele remarcabile obținute de România, sub conducerea președintelui Nicolae Ceaușescu, în procesul de dezvoltare social-economică a țării. El a dat, de asemenea, o înaltă apreciere politicii externe realiste și constructive a României, puse în slujba cauzei păcii, dezarmării și colaborării internaționale. Cei doi președinți au subliniat că există reale posibilități de extindere a colaborării în domeniile economic, comercial, cultural și tehnic între România și Bangladesh și au evidențiat necesitatea amplificării și diversificării în continuare a schimburilor comerciale și ale cooperării economice bilaterale. Având în vedere potențialul și interesele celor două țări și pentru a da un nou impuls colaborării lor bilaterale, au fost semnate Acordul pe termen lung privind cooperarea economică, tehnică și științifică, Acordul cu privire la promovarea și garantarea reciprocă a investițiilor de capital, Acordul de navigație maritimă și Convenția pentru evitarea dublei impuneri. S-a apreciat că aceste documente creează cadrul juridic pentru o colaborare și o conlucrare fructuoasă de largă perspectivă. În mod deosebit a fost subliniat rolul important pe care îl poate avea în această privință crearea de societăți mixte. Președinții celor două state au subliniat, de asemenea, importanța colaborării în domeniile învățământului, științei, culturii și sportului pentru promovarea prieteniei și înțelegerii între cele două popoare, s-au pronunțat pentru o strinsă colaborare bilaterală în aceste domenii, în cadrul Acordului de colaborare culturală și științifică dintre România și Bangladesh.

Abordând probleme ale situației internaționale actuale, cei doi președinți și-au exprimat adinca îngrijorare în legătură cu escaladarea cursei înarmărilor, apreciind că oprirea acesteia și trecerea la dezarmare constituie problema fundamentală a lumii contemporane, au reafirmat hotărârea țărilor lor de a continua să depună eforturi stăruitoare, în colabo-

rare cu alte țări iubitoare de pace, pentru realizarea dezarmării generale și totale, atât nucleare, cât și convenționale. S-a remarcat că o cerință imperativă pentru pacea și securitatea popoarelor, pentru însuși viitorul omenirii, o constituie lichidarea subdezvoltării, reducerea decalajelor dintre țările bogate și cele sărace și edificarea noii ordini economice mondiale. Președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Hussain Mohammad Ershad și-au exprimat profunda satisfacție în legătură cu cooperarea strinsă, reciproc avantajoasă dintre România și Bangladesh pe plan internațional, s-au pronunțat pentru extinderea în continuare a cooperării dintre cele două țări la Națiunile Unite și în instituțiile sale specializate, în cadrul „Grupului celor 77” și în alte foruri internaționale, în vederea realizării obiectivelor comune de promovare a păcii, securității și cooperării în lume.

Dind o înaltă apreciere dialogului virif româno-bangladesian, președintele Nicolae Ceaușescu a spus: „Vizita pe care o facem în țara dumneavoastră constituie o expresie a bunelor relații de prietenie și colaborare care s-au statornicit între țările și popoarele noastre, a dorinței comune de a le dezvolta în continuare, pe multiple planuri. Sunt încredințat că vizita și convorbirile, înțelegerile la care vom ajunge vor da un nou impuls colaborării și conlucrării reciproc avantajoase dintre țările noastre”. Președintele Hussain Mohammad Ershad a declarat, la rîndul său: „Năstresc în mod sincer speranța că relațiile de prietenie și colaborare între țările noastre se vor adînci și amplifica în anii ce vin”.

Prin rezultatele materiale și concluziile politice puse în evidență, prin documentele încheiate, recenta vizită în Bangladesh a președintelui României se înscrie ca un eveniment de referință în istoria celor două țări, marcînd o contribuție importantă la intensificarea conlucrării lor în interesul reciproc, al cauzei păcii și înțelegerii internaționale.

Înainte banchetului oficial oferit de președintele Bangladesh-ului în onoarea înalților oaspeți români

ION CODRU ■

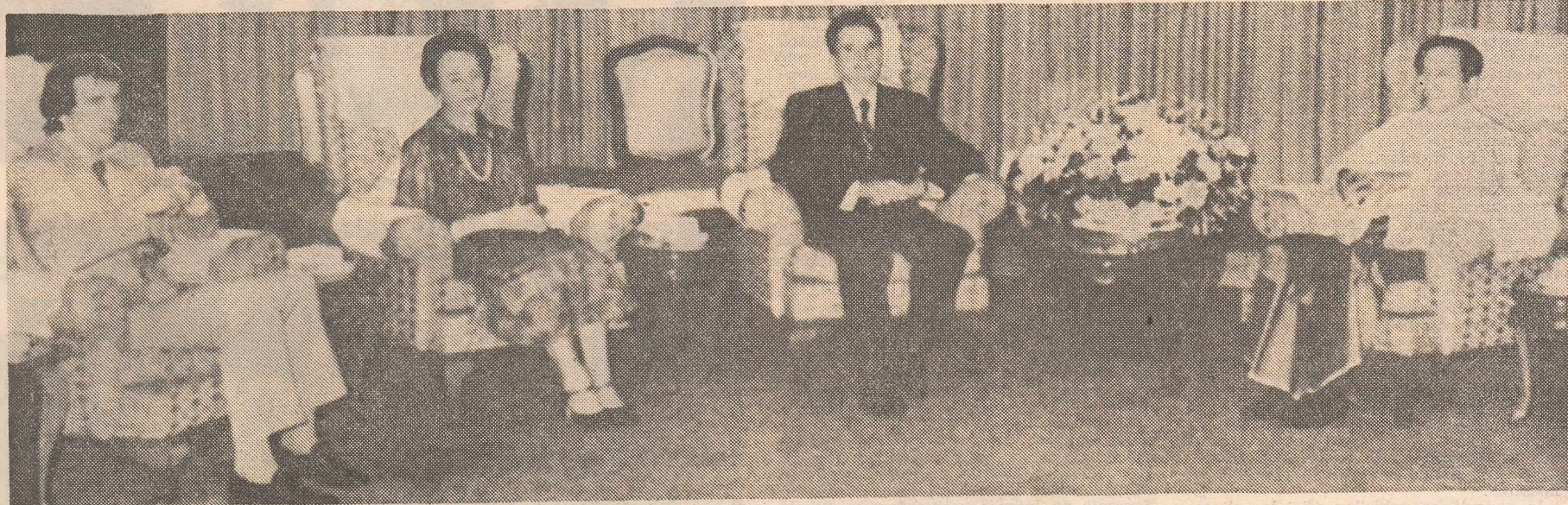
Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, în noul itinerar de pace, înţelegere şi cooperare în ţări din Asia

Republica Socialistă a Uniunii Birmane

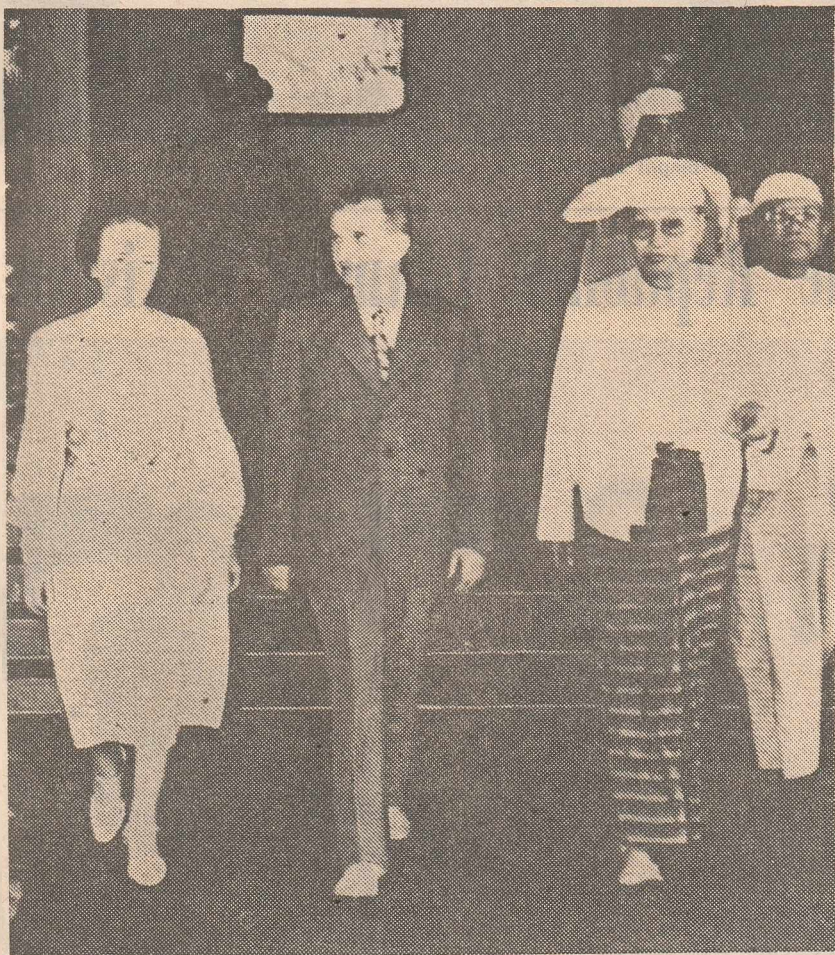
Impuls determinant
raporturilor bilaterale
pe cele mai diverse planuri

La muzeul Naţional din Rangoon

În timpul întâlnirii dintre conducătorii României şi Birmaniei

La întâlnirea tovarăşului Nicolae Ceauşescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, cu Ne Win, preşedintele Comitetului Central al Partidului Programul Socialist Birman

Eveniment de cea mai mare însemnătate în cronica relaţiilor de prietenie, solidaritate şi cooperare româno-birmaneze, recenta vizită oficială de prietenie a preşedintelui Nicolae Ceauşescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, în Republica Socialistă a Uniunii Birmane, la invitaţia preşedintelui acestei ţări, San Yu, şi a doamnei San Yu, s-a desfăşurat într-o atmosferă dominată de alee sentimente de prietenie, stimă şi preţuire pentru iluștrii reprezentanți ai poporului român.

În cadrul convorbirilor oficiale care au avut loc, preşedintele San Yu i-a salutată cu deosebită căldură pe tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi pe tovarăşa Elena Ceauşescu, exprimându-şi satisfacţia pentru vizita pe care înalții oaspeți români o efectuează în Birmania, vizită ce marchează un moment de seamă în istoria relațiilor dintre țările și popoarele noastre. Preşedintele României a arătat că există toate condițiile ca relațiile româno-birmane — în domeniile economic, tehnico-științific, cultural și în alte sfere de activitate — să cunoască o dezvoltare continuă.

O atenție deosebită a fost acordată, de asemenea, unor aspecte ale vieții internaționale. În acest context, a fost exprimată îngrijorarea față de agravarea situației internaționale determinată de cursa înarmărilor, îndeosebi a înarmărilor nucleare, de menținerea stărilor de tensiune și conflict din lume, de amplificarea crizei economice mondiale, care aducește continuu decalajul dintre țările sărace și cele bogate. S-a subliniat că astăzi, mai mult ca oricând, problema apărării păcii și a vieții, a unirii eforturilor tuturor popoarelor în vederea opririi cursului periculos al evenimentelor spre încordare și război reprezintă o cerință vitală pentru însăși existența omenirii. S-a evidențiat, totodată, necesitatea lichidării subdezvoltării și, legat de aceasta, necesitatea instaurării unei noi ordini economice internaționale, a sprijinirii tuturor țărilor în curs de dezvoltare în efortul lor pentru depășirea dificultăților generate de criza economică mondială, de povara datoriilor externe și a dobânzilor ridicate.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, s-a întâlnit, de asemenea, cu Ne Win, preşedintele Comitetului Central al partidului Programul Socialist Birman. În timpul convorbirii care a

avut loc cu acest prilej, s-a procedat la un schimb de vederi cu privire la stadiul și perspectivele de dezvoltare ale relațiilor dintre România și Birmania. S-a apreciat că aceste raporturi au evoluat pozitiv și a fost evidențiată dorința celor două țări de a identifica și transpune în viață, prin eforturi comune, noi căi și modalități care să ducă la extinderea colaborării, îndeosebi pe plan economic, în concordanță cu programele de dezvoltare ale României și Birmaniei. În timpul întâlnirii au fost abordate, de asemenea, probleme actuale ale vieții internaționale.

Referindu-se la noul dialog româno-birmanez la vîrf, preşedintele Nicolae Ceauşescu a spus: „Vizita pe care o facem în Birmania constituie o ilustrare a cursului pozitiv al relațiilor dintre țările noastre, a dorinței comune de a le conferi noi perspective de dezvoltare. Deși România și Birmania sînt situate la mari distanțe geografice, există, după convingerea noastră, largi posibilități ca țările noastre să dezvolte o bună colaborare, îndeosebi pe plan economic, tehnic, științific, cultural, precum și pe plan internațional — în interesul și spre binele ambelor popoare, al cauzei păcii și înțelegerii între națiuni. Sîntem convinși că în timpul vizitei vom ajunge la înțelegeri care să deschidă noi perspective colaborării și conlucrării româno-birmane în domenii tot mai largi de activitate“.

La rîndul său, preşedintele San Yu a declarat: „Noi am urmărit întotdeauna cu interes și admirație eforturile creatoare ale conducerii României avînd ca scop asigurarea progresului social și economic al țării. Dorim poporului român noi succese: îmi exprim convingerea că vizita dumneavoastră va constitui un moment de cotitură în relațiile dintre țările noastre și că ea va contribui în mod semnificativ la extinderea raporturilor bilaterale“.

Fără îndoială că prin rezultatele sale prin întreaga sa desfășurare, recentul dialog la nivel înalt româno-birmanez se va înscrie ca o contribuție importantă la întărirea prieteniei și colaborării fructuoase dintre țările și popoarele noastre, la promovarea păcii și înțelegerii în lume.

ION DUMBRĂVA ■

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în noul itinerar de pace, înțelegere și cooperare în țări din Asia

Regatul Nepal

Bune auspicii pentru intensificarea conlucrării dintre cele două țări

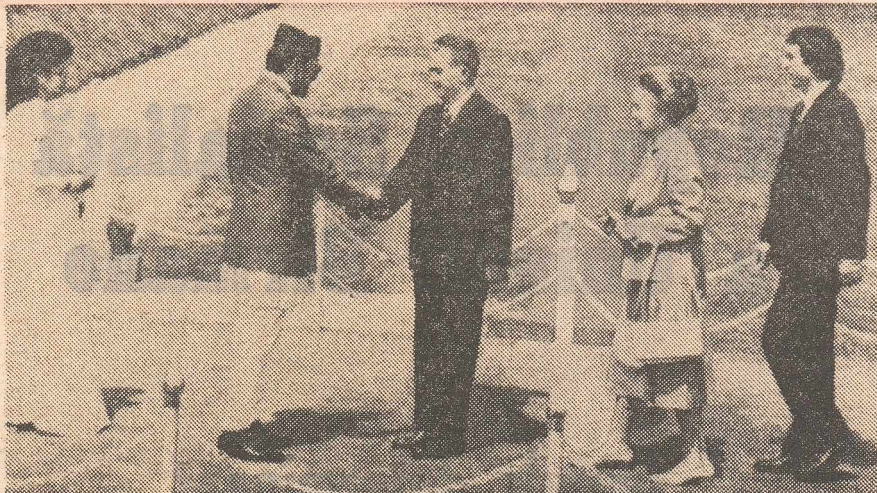
Vizita oficială de prietenie în Regatul Nepal a președintelui Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, făcută la invitația regelui Birendra Bir Bikram Shah Dev și a reginei Aishwarya Rajya Laxmi Devi Shah, este prima vizită oficială pe care a efectuat-o un șef de stat român în țara de la poalele Himalayei. A fost însă o vizită rodnică, în urma căreia există toate premisele ca România și Nepalul să-și intensifice legăturile reciproc avantajoase în mai multe domenii. În acest sens, președintele Nicolae Ceaușescu spunea: „Noi apreciem că România și Nepalul, deși se află la mari distanțe, au posibilitatea să dezvolte trainice legături de colaborare economică, tehnico-științifică, culturală și în alte domenii, să conlucreze activ pe plan internațional pentru afirmarea politicii de pace și înțelegere între națiuni. Dorim ca vizita pe care o facem în țara dumneavoastră, convorbirile și înțelegerea la care vom ajunge să dea un puternic impuls eforturilor comune în această direcție. Considerăm că dezvoltarea colaborării dintre România și Nepal — pe baza principiilor deplină egalității în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc — corespunde pe deplin intereselor de progres și dezvoltare liberă ale celor două țări și, totodată, servește cauzii păcii în lume”. Aprecieri în aceeași direcție a făcut și regele Birendra Bir Bikram Shah Dev: „Avem convingerea că această vizită, care ne va da posibilitatea să efectuăm un schimb de vederi în probleme de interes comun va contribui la conlucrarea mai strinsă dintre România și Nepal. Urmărim cu interes și apreciem progresele remarcabile obținute de România sub conducerea dumneavoastră. Sper că actuala vizită a dumneavoastră va amplifica domeniile de cooperare bilaterală, în interesul celor două popoare ale noastre”.

În cadrul convorbirilor oficiale dintre cei doi șefi de stat au fost abordate probleme privind dezvoltarea relațiilor bilaterale, subliniindu-se posibilitățile de care dispun cele două țări pentru a promova o colaborare și o cooperare rodnică în domeniile economic, tehnico-științific, cultural, pe bază de deplină egalitate și în condiții reciproc avantajoase. Abordând probleme ale situației internaționale, președintele Nicolae Ceaușescu și regele Birendra Bir

Bikram Shah Dev au acordat o atenție specială opririi cursei înarmărilor, în primul rând a înarmărilor nucleare, și trecerii la dezarmare. A fost relevată, de asemenea, însemnătatea creării în diverse regiuni ale globului a unor zone ale păcii și cooperării, lipsite de arme nucleare. S-a subliniat necesitatea de a se face totul pentru soluționarea pe cale politică, prin tratative, a conflictelor și a problemelor litigioase dintre state, pentru lichidarea subdezvoltării și înfăptuirea unei noi ordini economice mondiale, relevându-se rolul important ce revine, în această privință, țărilor mici și mijlocii, țărilor în curs de dezvoltare și țărilor nealiniate, care constituie marea majoritate a lumii și sint nemijlocit interesate într-o politică de independență, de colaborare și pace. Președintele României și regele Nepalului au hotărât să se intensifice și să se adâncească contactele la diferite niveluri între cele două țări, în vederea dezvoltării continue a colaborării și conlucrării româno-nepaleze, atât pe plan bilateral, cât și în arena mondială, în lupta pentru promovarea păcii și destinderii internaționale. Șeful statului român a salutat cu satisfacție inițiativa suveranului nepalez ca Nepalul să devină o zonă a păcii. Apreciind personalitatea conducătorului român, regele Nepalului a spus: „Dumneavoastră, domnule președinte, vă bucurați de respect în Nepal, ca un conducător care apără cu curaj cauza păcii mondiale și a independenței naționale. În numele guvernului și al poporului din Nepal, precum și al meu personal, doresc să vă exprim, domnule președinte, sincera apreciere pentru înțelegerea manifestată de România față de aspirațiile de pace ale Nepalului”. La încheierea convorbirilor oficiale, cei doi șefi de stat și-au exprimat satisfacția față de rezultatele dialogului la nivel înalt, convingerea că acest dialog, vizita în totalitatea ei au pus în evidență posibilitățile de extindere a relațiilor dintre cele două țări în diferite domenii de interes reciproc, spre binele ambelor țări și popoare, al cauzei păcii și înțelegerii internaționale.

Bunele auspicii sub care s-a desfășurat îndreptătesc aprecierea că prima vizită oficială a unui șef de stat român în Nepal va deveni un moment de referință în cronica relațiilor româno-nepaleze, un factor puternic stimulator al dezvoltării pe viitor a raporturilor dintre cele două țări și popoare.

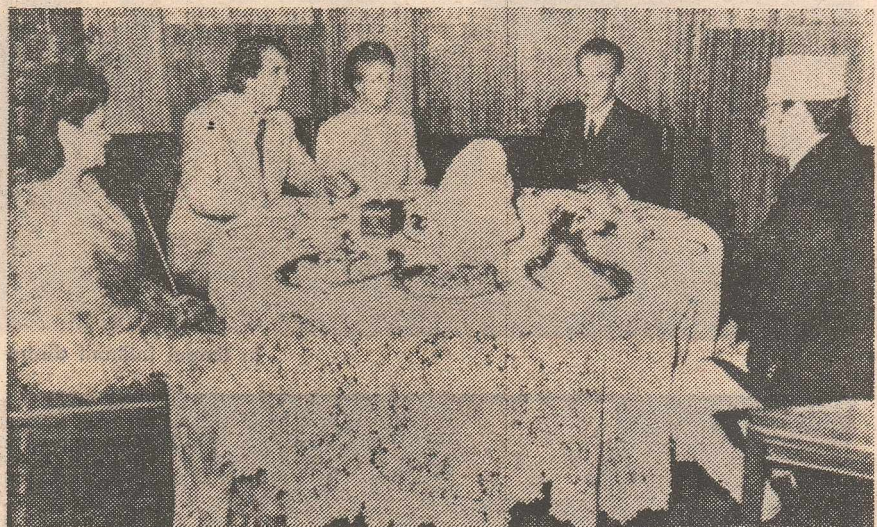
P. NICOARĂ

Ceremonia întâmpinării pe Aeroportul Tribhuvan

Flori și aclamații pentru înalții oaspeți români

În timpul întâlnirii dintre conducătorii României și Nepalului

Întâlnire prietenească cu președintele Republicii Islamice Pakistan

În drum spre patrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au avut, la Karachi, o întâlnire prietenească cu Mohammad Zia-ul Haq, președintele Republicii Islamice Pakistan.

Eveniment cu profunde semnificații pentru raporturile româno-pakistaneze, întâlnirea s-a desfășurat sub semnul stimei și considerației reciproce, într-o atmosferă prietenească plină de cordialitate caracteristică relațiilor statonice între țările și popoarele noastre, în promovarea cărora un rol determinant îl are dialogul la nivel înalt.

Convorbirile pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu le-au avut cu șeful statului pakistanez au prilejuit examinarea stadiului actual al relațiilor bilaterale, posibilităților de extindere în continuare a colaborării precum și un schimb de păreri privind actuala situație politică internațională. În cadrul convorbirilor ca și în toasturile rostite la dejunul oferit în onoarea înalților oaspeți români s-a exprimat satisfacția pentru rezultatele întâlnirii, convingerea că înțelegerea la care s-a ajuns vor da noi impulsuri colaborării și cooperării dintre cele două țări.

65 de ani de la crearea Uniunii Tineretului Comunist

30 de ani de la înființarea Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România

Sărbătoarea tinereții revoluționare

Intotdeauna societatea și-a îndreptat cu speranță privirile spre tineret; în toate timpurile, generațiile tinere au năzuit și au avut menirea să asigure continuitatea progresului, să împlinescă aspirațiile cele mai înalte ale umanității. Nu însă în toate timpurile tinerii au avut și posibilități reale de a împlini această menire, nu întotdeauna problematica lor a constituit obiectul unei politici de stat și nu dintotdeauna ei au avut condițiile necesare de viață, muncă și pregătire; în țara noastră, revoluția și construcția socialistă au produs mutații revoluționare în statutul social al tinerei generații, conferindu-i înaltă responsabilitate în societate, în viața politică, economică și culturală asigurându-i condițiile optime de formare multilaterală și afirmare plenară în ampla operă de îndeplinire a obiectivelor dezvoltării sociale și economice. Pe acest fundal istoric radical înnoit, în care și desfășoară activitatea, se formează și se pregătesc tinerii României socialiste, epoca deschisă de Congresul al IX-lea al partidului proiectează într-o lumină nouă problematica tinerei generații, cristalizând o adevărată concepție cu privire la locul și rolul tineretului în societate, o veritabilă doctrină referitoare la tineret, în care se articulează orientări și dimensiuni fără precedent ca amploare și profunzime, ca importanță teoretică și istorică.

Evocarea acestor pregnante adevăruri este cu atât mai firească acum, când tineretul patriei — și, dimpreună cu el, întregul popor, mai mindru ca oricând de faptele fiilor săi — sărbătorește împlinirea a 65 de ani de la crearea Uniunii Tineretului Comunist și 30 de ani de la înființarea Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România, ca formă specifică de organizare a activității social-politice a studenților.

Aniversarea acestor jubilee din viața organizației revoluționare a tineretului prilejuieste evocarea luptelor eroice pe care tinăra generație le-a desfășurat sub stindardul partidului comunist, pentru eliberare socială și națională, împotriva fascismului și imperialismului, pentru independență și suveranitate, pentru construirea socialismului și comunismului pe pământul patriei. În istoria mișcării revoluționare din România, organizația de tineret, creată și condusă de partid, a înscris pagini glorioase, de jertfă și eroism pentru cauza înaltă a unei patrii libere și demne.

Aceste glorioase tradiții de luptă și muncă ale tineretului au continuat pe o nouă spirală a istoriei în anii socialismului, când tinerii țării, sub permanența îndrumare a partidului, s-au aflat în primele rânduri ale edificării noii orânduiri, transmitând astfel din generație în generație făclia nobilă a devoțiunii față de patrie și partid.

Dind o înaltă apreciere potențialului revoluționar al tinerei generații, contribuției sale active la marea operă de construcție socialistă, Partidul Comunist Român a elaborat, pentru prima oară în istoria țării, o cuprinzătoare concepție cu privire la tineret, parte integrantă din viziunea științifică, revoluționară ce guvernează amplu proces al devenirii comuniste a patriei.

Existența acestei concepții revoluționare cu privire la tineret fundamentează o amplă politică a partidului nostru în acest domeniu, fiind indisolubil legată de gândirea teoretică și activitatea practică ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a avut, încă de la începutul deceniului al patrulea, cel mai însemnat rol în afirmarea Uniunii Tineretului Comunist ca sprijin de nădejde al partidului. Format încă din tinerețe în aspra luptă pentru victoria clasei muncitoare, tovarășul Nicolae Ceaușescu rămâne un impresionant exemplu de trăire pasionată, de abnegație și dăruire revoluționară în îndeplinirea tuturor sarcinilor încredințate de partid. Contribuții pretioase ale secretarului nostru general au fost aduse în conducerea Comitetului Național Antifascist, în reorganizarea și conducerea Uniunii Tineretului Comunist, acțiuni în care tovarășul Nicolae Ceaușescu a dovedit maturitate și clarviziune, spirit organizatoric și deosebită putere de convingere, încredere neșrămutată în drumul just arătat de partid. Pagini însemnate din biografia noastră sînt tot atitea pagini din istoria neamului nostru, a marelui bărbat de stat. Astfel, în 1936, la Brașov, intervenția tinărilor revoluționari Nicolae Ceaușescu a reușit să transforme procesul într-o adevărată tribună de luptă de la care au răsunat chemările dirze ale partidului. Cu aceeași emție este cunoscută intensă și eroica activitate desfășurată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, alături de tovarășa Elena Ceaușescu, pentru pregătirea și desfășurarea marii demonstrații antifasciste și antirăzboinice de la 1 Mai 1939, când muncitorimea română s-a ridicat cu tărie împotriva fascismului, din dorința de a apăra pacea, democrația, libertatea și integritatea țării.

Au urmat apoi primele zile, primul an al noul orinduirii, care l-au găsit pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, alături de tovarășa Elena Ceaușescu, în fruntea tinerilor comuniști ai țării, mobilizând, electrificând conștiința, dedicându-și întreaga energie și capacitatea creatoare mersului înainte pe drumul fauririi societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintării societății noastre spre comunism. Tovarășul Nicolae Ceaușescu se identifică în mod indestructibil cu modelul înălțător de viață și

muncă, de gândire și acțiune revoluționară pe care întreaga sa personalitate îl reprezintă în conștiința tinerei generații a patriei. Aceasta este rațiunea esențială pentru care întregul nostru tineret se regăsește, cu multitudinea aspirațiilor și idealurilor sale, în orientările și ideile, în exigențele și direcțiile de acțiune ce compun concepția cu privire la tineret a secretarului general al partidului. Pilduitoarea viață și operă teoretică ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, gândirea sa cuceritoare și acțiunea revoluționară acordă în mod constant un loc important problematicii tineretului, exercitând astfel, prin ele însele, o uriașă forță de atracție pentru tinăra generație a patriei.

Pentru tineretul țării, un minunat exemplu de muncă și dăruire patriotică îl reprezintă, de asemenea, personalitatea strălucită a tovarășei Elena Ceaușescu, eminent om politic, cu un rol de frunte în istoria mișcării revoluționare din România, comunist înflăcărat ale cărei viață, luptă revoluționară și contribuție prestigioasă la dezvoltarea științei, a învățămîntului și culturii românești constituie un model înălțător pentru tinăra generație a patriei.

Este relevant, în această ordine de idei, faptul că, încă din zorii noii orinduirii, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia într-un articol apărut în ianuarie 1945 în ziarul „Scinteia tineretului”: „Prin munca noastră să contribuim la clădirea unei României imbelșugate și frumoase cum n-a fost ea niciodată până acum... O Românie cu adevărat democratică nu poate să negligeze tineretul. Dar în afară de revendicările economice, politice ale tineretului este problema educației tineretului. Democratizarea învățămîntului și a întregii munci de educație a tineretului este o problemă principală pentru România”.

Soluția acestei „probleme principale” pentru o țară ce pășea pe o nouă cale istorică de dezvoltare avea să fie obținută în timp printr-o politică susținută a partidului comunist, derulată în ultimele două decenii de-a lungul citorva direcții fundamentale. Este vorba mai întâi de abordarea într-un cadru organizatoric unitar a problematicii corelate a tineretului la toate nivelele și structurile vârstei tinere — copii, elevi, studenți, tineri din activitatea productivă — fapt exprimat și prin modul specific de înființare și acțiune al tuturor organizațiilor de tineret. Forța, vigoarea și deosebita originalitate a acestei concepții privitoare la tineret se întemeiază pe încadrarea ei în praxiul social-istoric, pe definirea unitară a problematicii concrete a tinerei generații în strînsă concordanță cu viața, cu imperativele practicii revoluționare, ale construcției noii orinduirii. Astfel, binecunoscuta apreciere conținută în Programul partidului conform căreia „tineretul reprezintă o puternică forță socială” evidențiază calitățile dar și răspunderile definitorii ale tinerei generații în societatea noastră socialistă, de a-și afirma marile sale disponibilități creatoare în organică și fertilă corelație cu nevoile și interesele societății.

De asemenea, o altă direcție de principiu a politicii referitoare la tineret decurge din interdependența semnificativă evidențiată de partid între tineret ca purtător uman al viitorului și societatea comunistă.

Ca urmare, aprecierea conform căreia tinăra generație reprezintă „viitorul însuși al națiunii noastre socialiste” constituie un imbold de preț pentru toți tinerii patriei noastre, ca și cuvintele memorabile rostite nu demult de secretarul general al partidului: „Desigur, în trecut a fi revoluționar era foarte greu. Se cerea un puternic spirit de sacrificiu și abnegație. Lupta revoluționară cerea spirit de sacrificiu, cerea să-ți dai chiar viața — și comuniștii și revoluționarii au făcut acest lucru. Nici acum însă nu sînt cerințe mai mici! Avem nevoie de revoluționari care să-și însușească bine uriașele cuceriri ale științei, ale tehnicii, în toate domeniile, oameni cu spirit de sacrificiu, cu o înaltă concepție revoluționară și răspundere față de prezentul și de viitorul patriei...”

Concepută drept cadru fundamental în care se educă și se formează tinăra generație, organizația revoluționară a tineretului beneficiază de largi și importante răspunderi încredințate de partid, privitoare la educarea prin muncă și pentru muncă a tinerilor, la formarea lor multilaterală, la creșterea spiritului revoluționar al fiecărui membru al organizației. Pe

această bază, un merit istoric al societății noastre socialiste îl constituie grija permanentă pentru afirmarea deplină a personalității tinerilor, pentru valorificarea socială a potențialului de gândire și acțiune pe care-l reprezintă tineretul, pentru creșterea rolului său în viața social-economică a țării. Din această perspectivă, esența concepției profund științifice, revoluționare cu privire la locul și rolul tinerei generații în procesul vast al construcției noii orinduirii, elementul care-i conferă profunzime originalitate este considerarea tineretului nu numai ca un factor de socializare, ca obiect al acțiunii sociale, ci, dimpotrivă, ca subiect conștient și activ al operei istorice care se desfășoară pe pământul României. În această realitate a implicării în cunoștință de cauză, ca drept și obligație totodată, își află izvorul responsabilitățile uriașe ce-i sînt conferite tineretului și organizațiilor sale revoluționare în activitatea economică, politică și socială, în conducerea treburilor obștești, în îndeplinirea tuturor programelor de dezvoltare stabilite de partid.

Dreptul și obligația de a participa la viața social-politică a colectivității, la organizarea și conducerea acesteia constituie chintesența posibilităților de formare și afirmare multilaterală create tinerei generații din patria noastră.

Situată în descendența directă a mutațiilor esențiale pe care, cu îndrăzneala creatoare și clarviziunea științifică atât de caracteristice gândirii și acțiunii sale revoluționare, tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a imprimat modului de a concepe edificarea și dezvoltarea democrației socialiste, reificind în practică principiul conform căruia poporul nu poate fi conceput ca beneficiarul pasiv al unei forme superioare de democrație, ci, în primul rînd, ca făuritorul ei, participarea tineretului la viața social-politică a țării constituie una din cererile istorice ale societății românești în epoca inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului.

În acest al 65-lea an al existenței sale, organizația revoluționară a tineretului din România este o organizație matură politic — și trebuie încă o dată, cu acest prilej aniversar, ca noi, cei care am beneficiat sau beneficiem de cadrul de participare și activism politic al organizației revoluționare a tineretului, să ne exprimăm grațitudinea profundă față de secretarul general al partidului, pentru claritatea cu care a definit nevoia de implicare și participare a tinerei generații, pentru fermitatea cu care o apără și o stimulează, pentru responsabilitatea istorică pe care i-o conferă, așezînd-o la baza integrării active și depline a tinerilor de ieri, de azi și de mâine în realizarea operei de construcție socialistă.

Înțelegînd pe deplin

încercătura social-politică și multitudinea semnificațiilor pe care le comportă înstituirea, prin grija sistematică a partidului nostru, a unor multiple canale și mijloace de integrare și participare la viața societății noastre, tinerei României de azi au conștiința legăturii indestructibile dintre socialism și însuși viitorul lor, dintre trăsăturile structurale ale noii orinduirii și existența unor condiții fără precedent de afirmare și formare multilaterală, general umană. Realitatea conform căreia crezul de viață al tinerei generații îl reprezintă însăși cauza partidului nostru, a socialismului și comunismului pe pământul României, se exprimă în convertirea pentru fiecare tinăr a posibilităților de participare pe care le are într-o responsabilitate superior înțeleasă a însăși acestei participări.

Responsabilitate care se exprimă în faptele de muncă și creație ale tinerilor, în contribuția lor pregnantă la îndeplinirea planurilor și programelor adoptate de partid, în realizările subsumate afirmării tot mai plene în economia românească a revoluției științifice contemporane, a noii revoluții agrare.

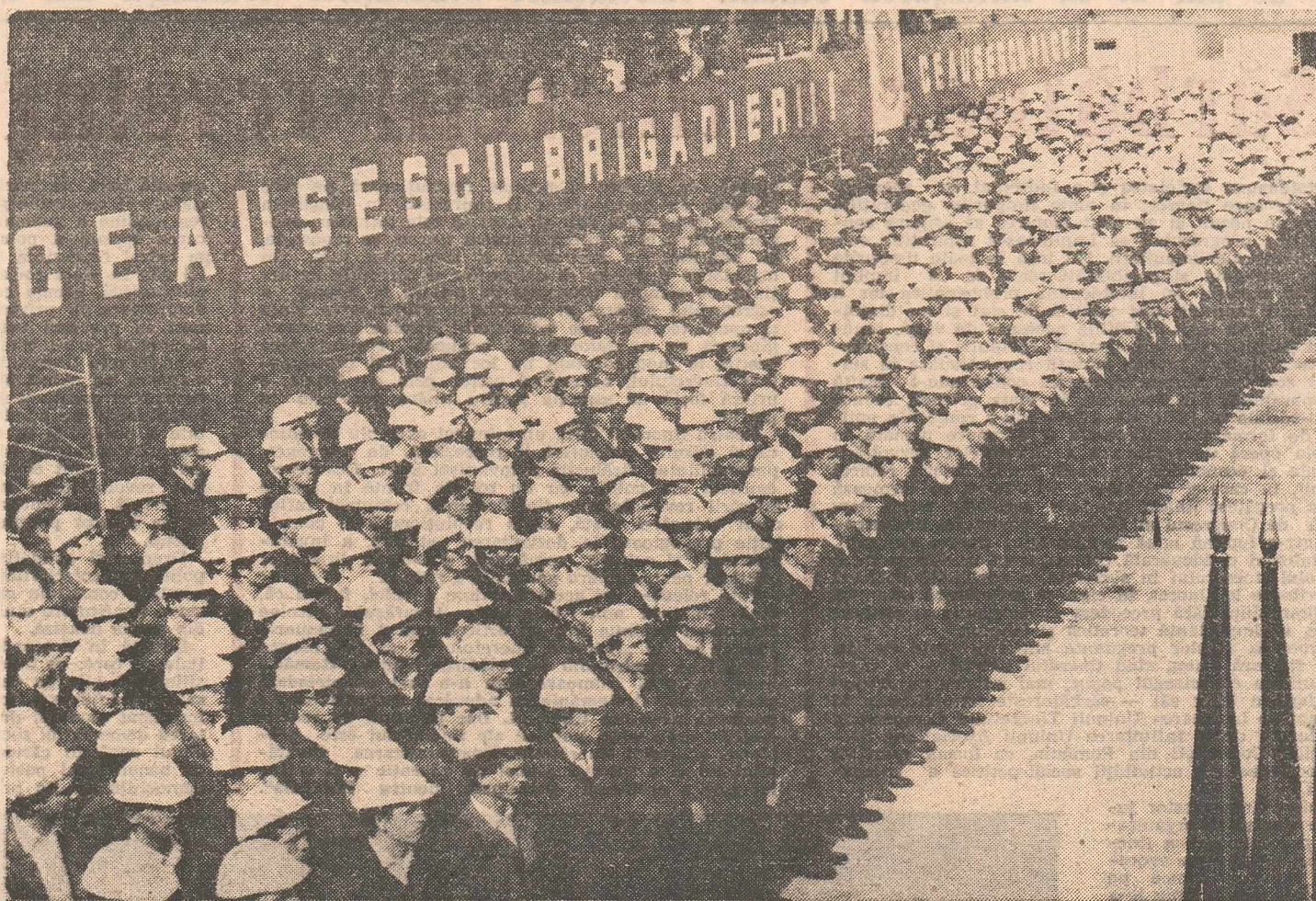
Sărbătorirea, în aceste zile, a aniversării creării organizației revoluționare a tineretului reprezintă, așadar, nu numai un prilej de evocare a glorioaselor tradiții de luptă ale tineretului și de bilanț al luptei tineretului de-a lungul celor șase decenii și jumătate, ci și un moment de angajare fermă a tinerei generații în efortul comun al întregului nostru popor, sub conducerea partidului, de a ridica pe noi culmi de civilizație patria și poporul român. Dublul jubileu devine astfel și un prilej pentru ca tinăra generație să poată aduce tot prinosul recunoștinței, stimei și dragostei sale tovarășului Nicolae Ceaușescu, muncii și luptei sale revoluționare de mai bine de o jumătate de veac, un prilej de a exprima o profundă prețuire față de marele erou al neamului românesc, patriot înflăcărat și revoluționar neobosit. Pentru că privilegiul situației în nucleul dinamismului societății noastre, al atenției constante de care se bucură din partea partidului nostru, al conștientizării sale deopotrivă ca subiect și obiect al devenirii revoluționare constituie pentru întregul tineret temeiul unei ineluctabile și lăuntrice motivații de angajare hotărîtă la realizarea programelor dezvoltării economico-sociale a țării, la îndeplinirea neabătută a sarcinilor ce le revin în largul front democratic al societății.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Trăim în miezul unui ev aprins

Să ne aducem aminte acum, în prag de primăvară, cind firea însăși se innoiește într-o perpetuă tinerțe, de epopea romantică și revoluționară a brigadierilor de la Bumbăști-Livezeni, de la Salva-Vișeu și Agnita-Etoarea. Tinerii acelor timpuri ce îmbrăcaseră salopeta albastră a clasei muncitoare și se hrăneau din lumina unui ideal ce se intrupa în realitate au dăruit țării, din prea plinul inimii lor, acea sevă și-acel avânt atât de asemănător apelor năvalnice ale primăverii mênite, în curgerea lor, să viaduce rânile unui întuneric în destrămare. Fapta lor de zi eu zi, urieșească, mutind, la propriu, munții din loc, sau cîtecetele lor, înaripate de steagul partidului, viața lor, aspră și grea, dar mai ales crezul lor, fierbinte ca o inimă de om tînăr, răzbat prin vremuri pînă la noi, ca o legendă, ca apa unui fermecat izvor ce naște pururi apă vie. Să ne aducem aminte, acum, la ceas aniversar, de împlinirea prin dăruire a acelor tineri ce s-au călit în focul luptei, al muncii, al dragostei de țară. Acei tineri ce-au simțit, cu toată ființa lor, pulsul nou al unei epoci ce-abia se născuse și căreia au înțeles să-si dedice însăși viața lor. Măreată, pilduitoare dăruire de sine, piatră de temelie la reconstrucția țării, închinare ție! Nepieritoare îți este flacăra ce arde, mai puternică, mai înaltă, la fel de pură și strălucitoare, în prezentul de aur al patriei!

În ambianța unui bilanț sărbătoresc

Metroul — în peisajul nostru sufletesc

Se împlinesc, iată, în această primăvară, 65 de ani de la constituirea Uniunii Tineretului Comunist. Tînăr reporter fiind văzusem împreunîndu-se munții Biczului prin puntea de beton armat a celui mai mare baraj care se construiește la noi și nașterea primei mări interioare din care izvorăște energia; fuseseam apoi martor — ca reporter — pe Argeș, pe Lotru, pe Someș, pe Valea Sebeșului, pe Dunăre, la Porțile de Fier unde gestul constructorilor de pe Bistrița se repeta la proporții diferite, în condiții diferite. Ei ne convingeau tot mai mult de competența, de clasa, de curajul lor. Construind neîntrerupt de cîteva decenii încoace, trecind cele mai complicate examene de proiectare și execuție în teren, ei întemeiaseră o școală de baraje dintre cele mai prestigioase din lume.

I-am văzut după aceea pe Transfăgărășan, în fața unei experiențe noi: confruntarea cu muntele, cu natura și clima potriynice, cu slăbiciunile omenești înbotdeauna depășite de o nobilă ambiție, de o neclintită hotărîre de a merge pînă la capăt. Îi priveam, o țară întreagă îi privea pe constructorii militari și civili ai Transfăgărășanului în „cursă” pornită de la poalele munților, concomitent de pe ambele versante, pentru cucerirea Piscului Capra, pentru întîlnirea, la ora stabilită, sus pe culmi, a celor două detașamente Nord și Sud. Îi priveam cu emoția cu care privești o cursă sportivă de mii de atleți pe distanța de... 45 de mii de metri, fantastic „maraton” al bărbăției, temerității și creației în fața căruia reporterul trăia un intens sentiment patriotic, un sentiment de mîndrie și încredere.

Cînd în martie 1975 însă, constructorii — o parte dintre ei — de pe șantierele de care pomeneam mai sus au coborît din munți în vatra Capitalei, desfășurîndu-și forțele tehnice și umane de-a lungul Dimboviței, confirmînd faptic știrea privind începerea construcției metroului, ne era prea greu să ne imaginăm cum va arăta el în final. Ba, de ce n-am recunoscute, mulți dintre spectatorii care își strecurau privirea prin rosturile panourilor cu însemnul „M” care închideau perimetrul construcției își exprimau scepticismul și neîncrederea în finalizarea unei astfel de lucrări ieșite din comun. Această îndoială nu era cu toții fără acoperire. Prin anii '50, o comisie de specialiști însărcinată cu studierea posibilităților de construire a unui metrou în București ajunsese la concluzia, de altfel întemeiată, pentru acea vreme, că într-adevăr lucrarea este inabordabilă.

Dar, o concluzie valabilă în anii '50 avea să fie complet depășită în anii '70. Condițiile economice și tehnice, cadrele de care dispuneam schimbau radical datele problemei. Numai că de data aceasta nu specialiștii români, ci cei din străin-

tate — invitați la fața locului și consultați în această chestiune — își exprimau rezervele privind fezabilitatea construirii unui metrou în solul nisipos, străbătut de pinze freatice al Capitalei. Exceptînd doar situația în care lucrarea ar fi încredințată unei firme străine, cu experiență în materie, mai precizau ei.

Inginerii și minerii români care formau colectivul de prospectare și proiectare a lucrării, conștienți de dificultatea și complexitatea ei, nu s-au lăsat totuși copleșiți de aceste descurajări. Ei au trecut la fapte cu mijloace proprii: inteligență, tehnică și tehnologie. Avea să fie primul metrou din lume construit fără asistență tehnică sau de specialitate străină, după concepția originală a specialiștilor români, cu mașini, utilaje și soluții românești. Prețul n-a fost mic. Constructorii l-au plătit cu eroism prin eforturi extraordinare, prin neodihnă, tenacitate, încredere nezdruccinată în ei înșiși, în ceea ce fac. Experiența de viață a reporterului — care i-a urmărit ani în șir pe șantier — era unică pentru că se întilnea cu situații necunoscute pînă atunci, incredibile chiar, dar mai ales pentru că descoperia valori morale și de caracter nebănuite la oamenii obișnuiți. Mulți dintre ei mi-au devenit modele de viață, de comportament, de atitudine.

După numai patru ani de la prima lovitură de tirnăcop în caldarimul Bucureștiului, secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tăia la 16 noiembrie 1979 panglica inaugurală a primului tronson al metroului, pe o lungime de 8 km. Nicăieri în lume nu se realizase o lucrare de asemenea complexitate și amploare într-un timp atât de scurt și în condiții de teren atât de vitrege. Astăzi, magistralele metroului măsoară zeci de kilometri. Scepticii ar trebui să-și muște degetele.

După școala barajelor în munți și alte atitea înalte școli întemeiate în anii socialismului de constructorii români ei ne-au dat, iată, și o prestigioasă școală de construcții a metroulilor admirată și prețuită de toți specialiștii străini și vizitatorii care au luat contact cu ea în acești ani. Faptele i-au înălțat pe constructorii în conștiința națiunii pentru că ei au dat și dau țării în continuare frumuseți eterne și dimensiuni materiale și spirituale noi. Dar toate aceste realizări impresionante — fața nouă a orașelor și satelor, nenumăratele uzine și combinate, sistemele energetice și de irigații, Transfăgărășanul, Canalul Dunăre — Marea Neagră, metroul — finalizate în anii socialismului, sub privirea noastră au nu numai darul de a ne îndestula și înfrumuseța viața, ci și de a ne schimba pe noi înșine, de a ne îmbogăți sufletește prin puternica lor forță educativă.

ROMULUS LAL ■

Anotimpurile oamenilor-primăvară

Un reporter tînăr nu poate să aibă, finește, ranița plină chiar pînă la refuz cu înțiplări de viață, așa după cum numărul kilometrilor pe care i-a parcurs în interes profesional, deși mare, este încă departe de a fi astronomic. Suma înțimplărilor și a kilometrilor contează însă mai puțin. Cu adevărat importante sînt, mai mult decît orice, amintirile. Și amintirile, mai ales în ce-i privește pe reporteri, dincolo de faptul că se constituie ele însele într-un anotimp aparte, se grupează, în mod obligatoriu, pe anotimpuri: amintiri-primăvară, amintiri-vară, amintiri-toamnă, amintiri-iarnă. Primele sînt, ușor de dedus, dădora de fel de fel de mireme. Ultimele au, dacă mai e nevoie s-o spunem, chenar de zăpadă.

De necrezut cît de repede poți merge înapoi pe firul anilor în locuri unde sufletul ți-a fost răsplătit c-o sărbătoare!

Iată, e iarnă. Un birou cu pereți albi, albi de var, cu o masă, albă și ea, de hirtii însă. Printr-un ochi de fereastră, se zărește o alee pe care, vîntul, cu osirdie de rîndea nemiloasă lustruiește dale de piatră. De-o parte și de alta a aleii, barăci. Liniște, îngrozitor de multă liniște. Un pic mai încolo, cîmpia nesfîrșită. De pe întinderile ei vine liniștea. Între pereții albi ai biroului, în fața cîmpiei, împreună cu barăcile însingurate, el, Victor Șestacov. Un fel de dispecer al liniștii. Un om care zăgăzuieste cu ochii cîmpia. Altmînteri, s-ar revărsa, poate, peste barăci și peste satul dinapoia barăcilor. De cîțiva ani, omul acesta tînăr îmblînzește cîmpia. Aici, pe șantierul Vișoara Nord, unde se află acum, prețul acestei „dresuri” fascinante înseamnă circa 4 milioane metri cubi de pămînt excavat. Adică un munte. Dar muntele nu se vede tocmai din pricina ei, a cîmpiei. Se văd însă canalele de irigație care alcătuiesc sistemul lui vascular. Deși ascunsă, viața muntelui există. Ea este, oricît ar părea de paradoxal, partea de mărție a cîmpiei.

Alt colț de țară. Alt anotimp. Peste tavanul pădurii se infiripă inserarea. Șantierii au coborît în Rovinari. A rămas sus doar el, Ion Văleanu. E din Satu Mare, de fel. Îmi spune: s-au împlinit zece ani de cînd tot umblu pe șantiere. De cînd umblă cu șantierele, mai exact spus. De ce umblă? Simplu, fiindcă se crede un om statornic.

Îi place muzica. Nu, nu este vorba de cea din sălile de concert. N-a prea avut vreme de așa ceva. Muzica pădurii îi place lui. Și a înălțimilor. Acesta este și motivul pentru care întirzie, deseori, sus. Ar mai sta un pic, dar nu-l poate lăsa pe reporter să coboare singur în oraș.

Haideti pe la mine, zice, să vedeți cum stau. Nu stă într-un palat, ci într-o cameră ca oricare alta. Pereții sînt proaspăt văruiți. I-a vărui, îmi spune, chiar el. Ce-ar fi, îl aud apoi vorbind, să luați masa cu mine. Într-adevăr, ce-ar fi! Mincăm împreună slănină cu piine. Știți, se jenează el, am tot zis să cumpăr o față de masă, dar... E bun și ziarul, spun eu.

El se bucură. Îmi împinge grijuliu piinea în față. Mă irtați, zice, mînos tot a carbune. Să te irt, de ce să te irt? rostesc eu și simt cum vocea începe să-mi tremure. Îmi vine să-l îmbrățșez, dar emoția mă împiedică s-o fac. Înainte de a ne despărți, îi strîng mina, spunîndu-i: îți mulțumesc.

Pentru ce? întrebă el. Pentru că există, e bine? Pur și simplu pentru că există, și mă reped afară unde, uitînd că trebuie să ajung la hotel, o iau împreună cu multele stele ale cerului la întimplare prin oraș.

Zi de toamnă. Cade ploaie mărunță și rece peste Anina. Mă uit puțin supărat la Gheorghe Șcinteie, comandantul adjuncț al S.N.T.-ului de aici. El a fost cu ideea să urcăm la ultimul eat al coșului de fum abia terminat. Sîntem la peste 200 metri de pămînt. În felul acesta, ploaia ne ia mai repede la primire. Simțîndu-se puțin vinovat, Gheorghe Șcinteie zice: în vale, o să-ți prezint un om de excepție.

Ajungem în vale. Mi-l prezintă. Se numește Petre Pascu. E montator de turbine. Se află cu întreaga familie pe șantier. Aude că sînt din sud. Și eu sînt din sud, sare el vesel.

Din aproape în aproape constatăm că sîntem din același sat. Nemaipomenit! se miră Șcinteie.

Deși e toamnă, Petre Pascu, începe să vorbească despre griu. N-a mai fost din primăvară acasă. Îi e dor de griu.

Afară, ploaia se întetește. Înăuntru, însă, între mine și consăteanul meu, montatorul de turbine, se face dintr-o dată vară. E vremea secerișului și a pepenilor dați în pigă. Mai rar așa zi de toamnă! Frumoasă ca o scrisoare primită de acasă!

Amintiri-primăvară, amintiri-vară, amintiri-toamnă, amintiri-iarnă. Ele sînt cu adevărat importante. Și sînt importante pentru că, chemîndu-le aproape, reîntilnești oameni care, indiferent de anotimpuri, îți răsplătesc sufletul cu primăvară. În numele amintirilor de pînă acum, ca și al celor viitoare, acestor oameni, se cuvine, într-adevăr, să le spui: vă mulțumesc, vă mulțumesc că existați!

ȘTEFAN MITROI ■

și-i dăm a-nsofletirii noastre vamă

Și durata unui moment pentru eternitate

A fi brigadier, azi, în România, a trăi, a munci, a visa, a te căli, a te forma ca om pe unul din zecile de șantiere naționale ale tineretului, înseamnă a-ți pune semnătura pe cele mai de seamă ctitorii ale epocii pe care cu mândrie o numim Epoca Nicolae Ceaușescu. Înseamnă a transpune în fapt cele mai cetezătoare visuri ale popoului tău, înseamnă a dăruți țării, prin însăși dăruirea ta, un nou chip. Înseamnă a continua și a împlini în flacără mereu suitoare romantismul revoluționar al primilor brigadieri ai țării. A fi brigadier, azi, în țara noastră, înseamnă a fi nu numai contemporan cu uriașul, nemăntălitul avânt al țării ce-și adaugă, zi de zi, noi lumini pe fruntea-i tină-ră și pururi învingătoare, ci a fi, totodată, tu însuși unul din cei ce zămislesc această uimitoare și nestăvilă primă-vară a renașterii noastre. Acolo, pe șantier, confruntându-te, cu greutatea inerente victiei de constructor, dar înobilindu-ți inima și gindul cu semnificația înaltă a sacrificiului de sine, ființa ta intră, încetul cu încetul, în legendă, în istorie, în nemurire. Acolo, în iureșul tinăr al muncii, descoperi sensul major și real, profund patriotic, al tinereții tale. Singele tău, cald și clocotitor, este aidoma sevelor ce urcă în trunchiul arborilor și-aidoma zborului pescărușilor, spintecind, liber și plin de cetezanță, zările mării, este zborul tău pe cerul străluminat al patriei.

Addenda la un reportaj despre Canal

...Iată o „ecuație” cu doi termeni mai mult sau mai puțin necunoscuți; în orice caz, necesar a fi explicați: de ce despre Canal? și de ce addenda? Risc această explicație.

De ce Canalul? Pentru că este un vis străvechi, care a fascinat încă din zorii istoriei noastre.

Cea dintii încercare de transpunere a visului în faptă datează din anul 1850 și aparține marelui patriot pașoptist Ion Ionescu de la Brad. Visul a rămas însă în aceeași capcană a mirajului. Peste aproape un veac, inginerul Jean Stoenescu-Dunăre lansează dezbaterea publică proiectul unui canal pe traseul Cernavodă—Medgidia—Basarabi—Valul lui Traian—Constanța. Dar nici acest proiect nu depășește faza de vis. A venit, în sfârșit, acest timp, al nostru, tinăr, înălțător și rodnic, care a transformat visul milenar în realitate. Și deși Canalul este azi un fapt cunoscut, câteva sublinieri se impun totuși. Noul drum de apă al țării se constituie într-un arc de triumf al științei și tehnicii românești, la care, fără a fi o metaforă, a contribuit practic întreaga țară: specialiști, lucrători din unități economice, constructorii propriu-ziși. Dimensiunea acestui uriaș efort este ilustrată fie și numai de cele 300 de milioane de metri cubi de pământ și rocă excavate — cu 25 de milioane mai mult decât la Canalul de Suez și cu 140 de milioane mai mult decât la Canalul Panama. Dealțul, după normele în vigoare ale O.N.U., Canalul Dunăre—Marea Neagră se înscrie, prin amploare și dificultate, în cea mai înaltă clasă, a VI-a.

Să zicem, așadar, că într-un fel, unul din cei doi termeni ai „ecuației” din titlu l-am explicat. Dintre numeroasele ctitorii ale timpului nostru nu puteam să nu mă opresc — să nu ne oprim — asupra nestematei care dă strălucire salbei. Dar atunci, de ce addenda? — la această ctitorie. Pentru că niciodată nu vom putea spune totul, nici măcar îndeajuns, despre o astfel de ctitorie. În ce mă privește, am scris o carte consacrată Canalului și făuritorilor săi. Nici din celelalte cărți, de reportaj pe care le-am scris nu lipsește șantierul. Deoarece, tot ceea ce înseamnă astăzi faptele și mindria noastră a fost, mai întâi, șantier. Șantiere care au crescut prin oameni, șantiere care au crescut oameni. Șantiere ale tineretului, acest uriaș detașament ce poartă cu justificată mândrie steagul unei organizații revoluționare, comuniste aflată azi în prag de sărbătoare aniversară. Cum să cuprinzi această epopee în desfășurare — într-o carte, sau în mai multe, ori-

cite? Este nevoie de o carte amplă, aflată ea însăși în desfășurare. Iată, deci, necesitatea addendei, a unei addende neîntrerupte. Iar dacă mă gândesc astăzi la cartea pe care am consacrat-o Canalului — apărută nu tocmai demult, în 1983 — aproape fiecare erou, reîntilnit între timp pe alte șantiere, are nevoie de o addenda la portret. Nu atât la chip, cât mai ales la faptă, la cuget, la năzuință. Și, totuși, nu acestor eroi le voi consacra succinta addenda ce urmează (ar fi, și din acest unghi de vedere, necesară o carte a addendelor!) — ci unui obiect aparent neînsemnat, pe lângă care trecem adeseori nepăsători, despre care eu însumi am scris prea puțin în cărțile mele: baraca. Da, baraca! Baraca — adică blazonul de nestins al șantierului. „Apartamentele” coloniei muncitorești, răsărită peste noapte pe tipia lumii; „orașelul de carton”, cum i se mai spune, cu ironie caldă și alint duos, care rămâne un statornic Univers în mișcare, ca înșiși constructorii ce le populează — acești peregrini cu sensul statorniciei.

Despre barăcile de la Canal am scris, mărturisesc, foarte puțin. Dar dacă stau să mă gândesc bine, nici ele n-au venit la timp, la împlinire. Primele barăci au fost, de fapt, niște vagoane scoase la reformă, trase pe o linie secundară și încălzite de la cazanul unei locomotive cu abur. O iarnă întreagă s-a trăit, s-a dormit și s-a visat în aceste „barăci”. Primăvara au sosit barăcile adevărate, cu mireme proaspete de brad în incheietura fibrei — și-au alcătuit colonia muncitorească. Aci, într-o astfel de baracă — prin căpriorii căreia fluia vântul, se sirecra zăpada ori briza de Agigea; după anotimp — am locuit, cu oarecare intermitență, zile, luni, ani: opt ani, trudind și visând alături de constructorii la unirea bobului de apă dulce a Dunării cu lacrima sărată a Mării. Iar acum, cind însemn la această addendă, îmi dau seama, și recunosc, încă o dată, că am scris prea puțin despre barăci, aceste mărgele de viață, de trudă și speranță la gatul Universului predestinat, care este șantierul. Fie ca această succintă addenda să li se alăture credincioasă și sinceră ca o bătaie de inimă. Și deși sint tentat, în continuare, să trec la a doua „bătaie”, primesc, iată, o veste, care întrerupe addenda: pe Olt — acolo unde constructorii înalță noi palate luminii — au început să freamăte pescărușii! Să ieșim împreună, stimate cititor — primenindu-ne gindul și inima — în întâmpinarea primăverii...

ION ANDREIȚĂ ■

Descoperiri în memoria reporterului

Memoria, reporterului... Un conglomerat colțuros, rareori șlefuit, de informații extrase din fapte. Căutate. Descoperite. Văzute. Selectate. Auzite. Citite. Imaginate. Inoculate. Imprumutate... De „cele mai multe ori le-ai comentat pe loc, „la cald”, ori „la rece”, în exercitiul profesiei. Insinuant. Calculat. Detașat. Pe altele le-ai ascuns. Unele ți s-au ascuns. Te pindesc. Și, între timp, alte drumuri, alte locuri, alți oameni, alte destine...

Memoria reporterului se bazează pe principiul informației dominante. Dominantă prin cantitate, dar mai ales prin forța impactului. Din prea-plinul ei, într-o zi sau alta, în mod ordonat ori total haotic, faptele, faptele pe care le-ai ascuns și cele ce ți s-au ascuns, își vor cere dreptul, vor să „iasă” în lume. După atâtea amintiri, ori după atâtea așteptări ești, în sfârșit, de acord cu ele...

„Descoper” astfel, cum-a oprit să scriu în prima mea carte de reportaj „Vedere din turnul de control”, despre Marian Răducu. Despre romanticul și bravul brigadier Marian Răducu, cel „mic la stat și mare la sfat”, olteanul din Mihăilești, cu ochi de antracit, incendiar, cu vorba tensionată, nătrunzătoare. L-am cunoscut în vara lui '78, la Rovinari, filmând între excavatoarele gigant și banda transportoare. Din înaltă sarcină de partid, luase ființă aici, în acel fierbinte iulie, un șantier național al tineretului (în trecut fie spus, primul său comandant, Răntescu, este azi primarul noului oraș Rovinari), brigadierul șantierului adăugându-se celor sante mii de oameni ai muncii veniți din întreaga țară să mărească albia și debitul râului de cărbune ce trebuia înghițit de gurile multe, uriașe ale „uzinelor de lumină” din Gorj. Peste un an, și tot în iulie, l-am reîntilnit la Galați, pe marca platformă siderurgică. Purta ecusonul de brigadier al șantierului național al tineretului. La bateriile de cocsificare numărul 7 și numărul 8, apoi la fabrica de aglomerare numărul 3, Marian Răducu a lucrat până în 1982. Cite 10—12 ore pe zi. A ajuns la categoria a V-a. Cîștiga bine. Avea 25 de ani și se simțea un bărbat împlinit și cu rost. Curind va lua de soție pe o fată cu care discuta încă din '76, muncitoare la „Industria Iutei”. Despre acest important pas din viața lui aveam să aflu în vara lui '82, la Anina. Anina era al treilea șantier național din biografia brigadierului Marian Răducu, fostul ucenic de la Vulcan. Am urcat împreună, cu liftul exterior, de la cota zero la cota 92 a viitorului cazan nr. 1 al termocentralei. Mi-a vorbit pătămas despre munca lui și despre dimensiunile lucrărilor la

care participa. M-am convins încă o dată că pentru el romantismul revoluționar avea înțelesuri clare, concrete. Mi-a vorbit și despre familia sa, despre primul său copil, un băiat. Al doilea „era pe drum”. Am înțeles repede că în viața brigadierului, o viață dăruită șantiereilor, construcțiilor monumentale, apăruse o dimensiune nouă, devoratoare: dorul de casă. Un sentiment cu nimic străin romantismului revoluționar...

Peste un an și ceva nu l-am mai aflat pe Marian Răducu printre brigadierii de la Anina. Își făcuse „lichidarea”. Am resimțit constatarea ca pe o durere. Multă vreme, după aceea, n-am avut nici o știre despre el. Și pentru că nu-mi puteam explica și nu-i puteam justifica „actul final”, am ezitat să scriu despre Marian Răducu în prima mea carte de reportaj, o carte despre oameni tineri care mi-au pătruns în suflet și de la care am învățat multe despre viață.

Pe cind cartea era apărută, o întimplare dintre acelea pe care doar viața le „regizează” cu măiestrie ne-a pus din nou față în față. Adevărul m-a zguduit și m-a făcut să mă simt rușinat. Marian Răducu a plecat de pe șantier și nu s-a mai întors acolo pentru că a trecut printr-un necaz. A găsit, totuși, cuvinte de laudă pentru colegul său de profesională, sudorul Radu Gheorghe, despre care scrisesem în carte. O citise, deci. Nu m-a întrebat de ce n-am scris și despre el. Și nici eu nu i-am mărturisit că în acele momente luasem hotărîrea de a scrie o carte care să înceapă cu el, cu viața lui, și care să aibă titlul „Dor de acasă”. O carte care ar fi să apară anul acesta, an pe la începutul căruia Marian Răducu m-a sunat la redacție — așa cum suni pe un prieten ca să ți-l faci părtaş la bucuria ta: i se născuse al treilea copil, o fetiță! Viața merge înainte, mi-am zis. Cu ochii minții l-am găsit, apoi, pe Marian Răducu, printre sutele de muncitori care intră zilnic, prin „Sebastian”, în marea uzină bucu-reșteană Vulcan, acolo unde cu șaptesprezece ani în urmă, venise dipt-un sat din Olt, să învețe o meserie și nu să treacă prin viață oricum...

Marian Răducu, un tinăr despre a cărui viață mă simt dator să scriu pe larg, un tinăr călît în focul aspru al victiei șantiereilor naționale ale tineretului, veritabilele citadele pe care flutură steagul Uniunii Tineretului Comunist, organizație care, în această primăvară va împlini 65 de ani de la înființarea sa.

IOAN SIMION POP ■

Ride in hohote. Cum adică, mi-am imaginat o ploaie albă de sidet, curgind în șuvoaie din coada avionului, peste cimp? Peste cimpul acoperit cu o pinză de apă? Este, ce-i drept, un tablou pictural și romantic, dar trebuie să știu că „ploaia” nu este albă și de sidet, este galbenă, de aur. Nu vrea să mă complexeze, deși ride iarăși, nu se poate abține, nu sint primul reporter care și-a imaginat astfel semănatul orezului, drumul lui spre un nou ciclu de viață. Mă aflu jentat în mine și în scaun, cu atât mai mult cu cât credeam, ca orice om cu copilăria trăită la țară, că știu destule despre agricultură. Dar, pe vremea aceea, în satul meu, orezul se vindea la „Coloniale”, ca tot ce se aducea de peste mări și țări. Deschide ușa, vede un bărbat în pufoaică, un tractorist venit de la atelier cu treburi la birouri. „Nea Ioane, mergi la magazie și adu un pumn de orez. De sămânță!”. Cîntăresc în palme, țărănește (ca într-o revanșă), boabele grele, nedecorticate, cu reflexe de aur vechi, enigmatic, ca al bijuteriilor antice. Îl sparg în dinți, îi desfac învelișul și, obsedat de sidetul minusculei scoici vegetale, scotocesc. Cu atenție prin materia densă, caut embrionul ce va da naștere curind valurilor verzi de pe o mare întinsă pe 2.640 hectare. Atît a numărat astă toamnă orezării de la I.A.S. Tichilești, sat din poarta Brăilei, orezării apărută acum cîțiva ani pe un pămînt clisos și încapăținat, mlăștinos și tiranic împotriva trudei omului de a-l face să rodească în fire de griu ori lujeri de porumb. Din ce să dea, cînd sarea și pinzele freatice urcate deasupra, îi mărunțesc structura și-l transformă într-un creuzet chimic, cu reacții alcaline, imposibil să mențină viața vegetală? Om al locului, Dumitru Coman, contabilul șef al I.A.S., spune că aici, unde stăm noi, acum, de vorbă, era zonă inundabilă a Dunării (care e atît de aproape, îi auzim boncăluitul sloiurilor împinse la vale, pe spinarea apei), unde, din cînd în cînd, se mai prindea pește, căci porumb nu s-a prins nicodată, „deși le aveam — pămînt și porumb —, prinse în plan, drept pentru care, lucram mereu în pierdere, încît nu mai găseam cu cine să mai muncim restul terenului bun pentru agricultură. Cu jumătate din cele 5.350 hectare trebuia să acoperim și cealaltă jumătate — cu producții, cheltuieli, totul. Era imposibil, chiar dacă am fi făcut minuni”. Munca la I.A.S. Tichilești era ca un fel de pedeapsă.

Inginerul Mihalache Ciocan nu mai ride. Am început reportajul. Acum 18 ani, cînd a terminat Agronomia la București, el însuși nu știa mare lucru despre orez și nu văzuse vreo orezării, decît în filmele neorealiste italiene, în vogă pe vremea studenției sale. Auzise că ar exista în țară, una, prin jurul Olteniței, dar, n-a ajuns s-o vadă. Ce i-ar fi trebuit, din moment ce, în facultate li se predau doar 2 cursuri despre orez, probabil, mai mult pentru cultura generală a inginerului agronom! De ce era să li se răpească timpul, de ce era să li se încarce memoria?! Dacă i s-ar fi propus un pariu că va lucra la orez, ar fi mizat poate pe viața întregă, ca un personaj goethian, noroc că n-a făcut un asemenea pariu. Un pariu posibil, totuși, pe care l-a cîștigat profesorul ce se urca la catedră,

vorbindu-le despre tehnologia orezului, incredințat că, într-o zi, România va ajunge o importantă cultivatoare din Europa. Surpriza a trăit-o mai curînd decît se aștepta. În 1968, la repartiție, au apărut 23 de posturi pentru o orezării de pe Dunăre, în Balta Brăilei, la I.A.S. Stăncuța. S-au bulucit cu toții pe hartă. Puțini au fost atrași. Cei mai mulți au venit de nevoie, iar, după cîțiva ani, și mai puțini au rămas. Mihalache Ciocan, de fel din Lehliu, cunos-cînd cîmpia și Dunărea, s-a conectat rapid la gîndurile profesorului de la catedră. La Stăncuța, orezării nu exista încă, atunci se croia. Un patruleter imens de 5.000 hectare vuia în clocotul șantierului, era un teatru de luptă, de luptă, cum va înțelege rapid, pentru agronomia românească. Și astăzi, directorului de atunci al I.A.S. Stăncuța, i se spune Ionescu Orez, nume de care se simte, pe bună dreptate, onorat. Inginerul învățau și ei odată cu pămîntul să

mlăștinoase, aluvionale, gleizate. Costă scump, ca și sistemele de irigații, ca și sistemele de combatere a eroziunii, investițiile însă, ne vor răsplăti pentru secole. România era aproape o exclusivă importatoare de orez, astăzi își acoperă aproape integral necesarul, urmînd ca din acest cînsal, prin noile orezării ce vor intra în producție, să poată propune și la export. Deja se numără printre importante cultivatoare din Europa. Avem stațiuni de cercetări pentru cultura orezului, la Banloc, în Banat, și la Brăila. Avem cultivate soiuri proprii, realizate de cercetătorii români. Polizești 28, de pildă, este unul dintre ele, unul puternic și de viitor. Citesc într-o broșură, editată la Brăila, „Fruntași în producția agricolă”, că Ferma nr. 3 de la I.A.S. Stăncuța, a inginerului Relu Untaru, a cules, în toamna trecută, 6.239 kg la hectar. Pentru cine nu cunoaște potențialul orezului îi spunem că este un

ființat-o ad-hoc pentru cel ce urmau să se numească orezari. Nu sint mulți, 150. Sint 16 la o fermă, sint 8 ferme la 2.640 hectare (cu 8 șefi de fermă, dintre care doar 3 ingineri, tinerii agronomi se feresc încă de orez), 50 de vadagii și 90 de mecanizatori. La început, s-a speriat că n-o să lasă nimic, decît pierderi și prejudecăți, nu erau semănate din toamnă decît 500 de hectare. O orezării nu este un ogor oarecare, mai mult sau mai puțin pretențios, mai mult sau mai puțin lucrat, unde mai poți să îndrepti pe parcurs cite ceva, din ceea ce nu s-a făcut bine la timpul cuvenit, o orezării este o imensă uzină subterană (cu canale, conducte, vane, robinete), ce trebuie să funcționeze perfect în completare cu cea de la suprafață. Nivelarea pămîntului, înainte de a arunca sămînța, nu permite o toleranță mai mare de plus, minus 5 centimetri, înălțimea apei, pînă da prima frunză, n-are voie să crească ori să scadă

și algele, toți îl atacă, toți au nevoie de proteina și vitaminele lui. Cine nu știe să-l păzească și să-l ocrotească la timp, nu cîștigă nimic. De aceea, Mihalache Ciocan a început cu 3 lucruri odată: cu șantierul, cu sămînța (experiența l-a învățat multe lucruri despre alegerea soiurilor și multe secrete despre semănatul lor), cu omul. Din primul an de recoltare, orezul a săltat I.A.S.-ul, pentru înția oară în istoria acestuia, de la pierderi la beneficii. În 1985, bilanțul a înregistrat 11.349.000 lei, de 3 ori mai mult față de primul an de producție. În toamna lui 1986, „crescînd producția și reducînd cheltuielile”, orezării a înregistrat dublarea acestora, au atins 23.764.000 lei. Au acoperit pierderile de ani și ani de zile ale întreprinderii, după care au rămas, pe total unitate, tot cu beneficii, în valoare de 4.320.000 lei.

Nu mai e mult și primăvara astronomică își ia în stăpînire anotimpul. La Tichilești, lîngă tîmpla Dunării, în poarta Brăilei, orezării e în plin șantier. Se pregătește aruncatul semînței în brazdă. Toată lumea are emoții. Nu este vorba despre acea stare de suflet comună oamenilor pămîntului, cînd dă colțul ierbii, iar ciocirlia îi cheamă pe cîmp, este vorba despre un nou eveniment. După ciclul primilor 3 ani de orez, pe o parte din suprafața mării amenajări se vor însămînța culturile refuzate dintotdeauna de aceste locuri, în ciuda trudei din răsputeri a locuitorilor. Se vor semăna porumb, floarea-soarelui, soia, griu, plante furajere, căci solul de clisură s-a vindecat de boala lui ancestrală, sarea a fost împinsă în straturile cele mai adînci, forțată de tehnologia orezului. Pînă va reveni la suprafață, adusă de pinzele freatice și de nivelul fluviului, se va relua și ciclul orezului, disciplinîndu-se iarăși structura pămîntului. Viața solului este ca și a omului, trebuie menținută, îngrijită, supravegheată. Planta de apă cu rod de scoică este marea lui taină. Iar taina acesteia rămîne priceperea și dragostea omului.

Cîntăresc din nou în palme orezul de Dunăre cu boabele grele ca niște monezi prețioase de aur. Inginerul mă privește grav, zîmbind aveva unui gînd ascuns. Ne sculăm de pe scaune și o pornim spre șantier, acolo unde noi suprafețe de glezură vor intra în primăvara aceasta într-un nou destin geologic. Orezării se extinde, orezării devine, totodată, grînar. Chiar dacă pe Dunăre mai curg încă sloiuri, chiar dacă pămîntul e încă sub hlamida albă a zăpezii, iar gerul ne pișcă obrazul, primăvara se simte în vîntul ce leagă cîmpia ca un cîntec. Se pregătește pista de aterizare, pe 25 aprilie coboară avionul. Ciudat, inginerul Mihalache Ciocan mă invită să revin însă, la toamnă. Dacă va fi un an cald, să revin în jur de 15 septembrie. Atunci începe recoltatul orezului. Îl consideră „spectacolul cel mai mare al muncii”. Cînd se retrag apele iar primele combine intră în lanuri, în lanurile foșnoitoare, păstrînd în ele culorile dimineților de vară inundate de galbenul copt al soarelui, „este o imagine feerică, pe care n-ai să poți s-o uiți nicodată”. Orezul alb se naște din ape, lăsînd sub el pămînt pentru piine.

CICI IORDACHE-ADAM

Orez de Dunăre

Eram cu miile, cu zecile de mii, porneam în cohorte, în fiecare toamnă, aproape desculți, și veneam spre orașe să cucurim școlile, mese-riile, universitățile. Eram tinerii anilor '50, eram închiderea-deschiderea altei trepte a revoluției. Preluasem fanionul și ne croiam idealurile. Ele s-au atins, am încheiat ciclul pentru ca mereu altul să se deschidă. În fiecare toamnă, satul românesc trăiește acest eveniment de fior și tandrețe al marilor plăcări și în sens invers. Am zice, mai ales, în sens invers. În fiecare an zeci și sute de ingineri

agronomi vin ori se întorc la sate, unde revoluția continuă, ca pretutîndeni în spațiul românesc. Noua revoluție agrară, ca deschidere spre timpul de mîine și ca un nou ideal al propășirii țării, cucerește spiritul țîrîr în modul cel mai firesc. La 23 de ani, un tînr agronom, intra cu 18 ani în urmă, pe porțile unui sat, unde abia se contura o premieră. Era încă un vis. Dăruirea lui și patosul lui și competența lui sint astăzi, așa cum a fost și pentru el sprijinul țării generației din urmă, stîlp de rezim pentru cei mai nou sosiți...

țină în miini această cultură dificilă ca o mimoza. Învătau transpirînd, tremurînd, cu nopțile dominate de coșmaruri. Ai semănat cu o zi mai tîrziu, pierzi 10 la recoltare! N-ai nivelat toată parcela ca în palmă, s-a dus densitatea, s-a dus producția! Ai întirziat cu 24 de ore să scoți apa după răsărire, iarăși s-a dus producția! Îl ții prea mult pe uscat, iarăși pierzi! Ca un copil în fașă, trebuie tot timpul să stai cu ochii pe el, tot timpul de veghe la căpătîiul lui. O faci, te răsplătește din plin. Mihalache Ciocan asta a făcut 15 ani în șir la Stăncuța, din primăvară pînă în toamnă.

Cînd, în 1975, a ajuns în California, ca bursier al Asociației internaționale pentru educația tinerilor fermieri, și-a dat seama că este „un bătrîn al orezului”, că îi cunoaște toate tainele și secretele, că examenul era dat și luat, orezării români se pot măsura oricînd cu cel mai renumiți din lume, indiferent de tradițiile acestora. Și-a mai dat seama că, tinerii fermieri pot învăța și se pot educa în mod egal, și în Lunca Dunării. Cînd s-a întors, asta a și făcut. A organizat o fermă etalon, unde au fost aduși tinerii fermieri dint toată țara, începători în cultura orezului. Cultură ce nu mai este un fapt izolat și insolit în România. Programul orezului este parte integrantă din vastul Program național pentru reconstrucția pămîntului, pentru obținerea unor recolte înalte, sigure și stabile în toate zonele țării. Orezării sint terapeutica de însănătoșire a solurilor sărăturate, a solurilor

record. Și îi mai spunem că orezul nu-i un produs lefîn și că pe plan mondial cotele orezului sint la fel de importante și atent urmărite, ca ale griului și petrolului. La Tichilești, sint ferme care după anumite suprafețe au depășit și acest record, au ajuns la 6.500 kg.

Intorcîndu-mă la Tichilești, volens nolens, ajung pe „drumul Romei”. Mă întîlnesc cu inginerul Mihalache Ciocan. La 40 de ani a fost nevoit să ia viața de la capăt. Dar tot în lumea orezului. În 1984, la Tichilești s-a deschis șantierul pentru amenajarea orezării pe cele peste 2.600 hectare de smircuri și sărăturări nefertile. În coasta Dunării dincoace de dig, pe o fișie nu mai lată de 1-2 km, dar lungă de 30. În iarna lui 1985, prin ianuarie, a fost trimis s-o preia. La Tichilești nu se pricepea nimeni la orez, vreau să spun, dintre cadrele de conducere ale întreprinderii; muncitorii orezării erau destul, făceau naveta spre satul vecin. A fost numit director tehnic iar în această calitate i s-a încredințat responsabilitatea noii culturi. Era cel care deținuse, aproape un deceniu și jumătate, recordul pe țară la producția de orez. A întîlnit imaginile știute — drăgi, escavoate, tractoare... o lume în salopete și căști. Pînă în primăvară totul trebuia terminat, la 25 aprilie, cel mai tîrziu 5 mai, începe semănatul orezului, „dacă vrei să obții ceva”. Este o cultură scumpă, cere cheltuieli mari, nu-și poate permite niciun riscuri. Dimineața era pe șantier, serile — la catedră. Profesor la școala pe care a în-

sub 10-15 centimetri. Evacuarea apei pentru înrădăcinare nu poate să depășească durata a 24 de ore, nici măcar cu un ceas, precum nici reincărcarea, căci rădăcinile de uscat nu se mai pot adapta ca rădăcini de apă, putrezesc și mor... dar cite alte sensibilități tehnologice nu are cereala de sidet?!

Inginerul Ciocan, n-a putut să-și aducă (n-a avut voie să descompleteze efectivul de la Stăncuța) decît prea puțini oameni dintre cei cu știința culturii. O orezării nouă are nevoie de orezarii noi. Ștefan Budur, mecanizatorul, îmi spune că el se tirăste pe burtă, ca la militărie, la capătul fiecărei brazde și apoi încă odată, cînd încheie de arat toată parcela de 3 hectare, ca să vadă dacă toate întinderea e „coală de hirtie”, să-i cîntărească netezimea de la nivelul ochiului. Dacă nu e „masă” o la de la capăt, bagă din nou tractorul, cu cupa cu screper și cu nivelatorul NT 2, altfel „s-a dus densitatea, s-a dus producția, ai muncit degeaba”. După ce s-a semănat — cu tractorul încălțat cu roți cu zăbrele, în loc de cauciucuri, ca să poată avansa în apă, sau cu avionul (orezării are pistă special amenajată pentru aterizarea și decolarea avioanelor utilitare) — urmează, la rînd, să intre în schimbul de veghe, zi și noapte, vadagii. Responsabili cu apa. Veghe ce durează pînă toamna, în septembrie. Orezul are o mulțime de dușmani, de dăunători care pot să-l secere definitiv, ca invaziile de lăcuste un lan de griu. Periculoși sint și țîntarii orezului și răcușorul și molusca

Grija față de pămînt se învață de mic și nu se mai uită nicodată: iată ce cred din toată inima tinerii brigadiieri aflați nu odată acolo unde bătălia pentru piine începe chiar cu bătălia pentru pămînt, pentru înbunarea lui cu gîndul la viitoarele recolte.

Fotografie de M. CONSTANTINESCU

Alianța cu timpul

Despre tinerete, ca și despre primăvară sau despre speranță, se poate vorbi oricând, în afara oricărui aniversări sau prilejuri, ca despre singura vîrstă — crescută din cea nepămînteană a copilăriei pentru care eternitatea are un înțeles bine determinat, în „perfectă” sinonimie cu prezentul. A face din clipă un fapt durabil dincolo de timp poate fi o altă definiție a tineretii.

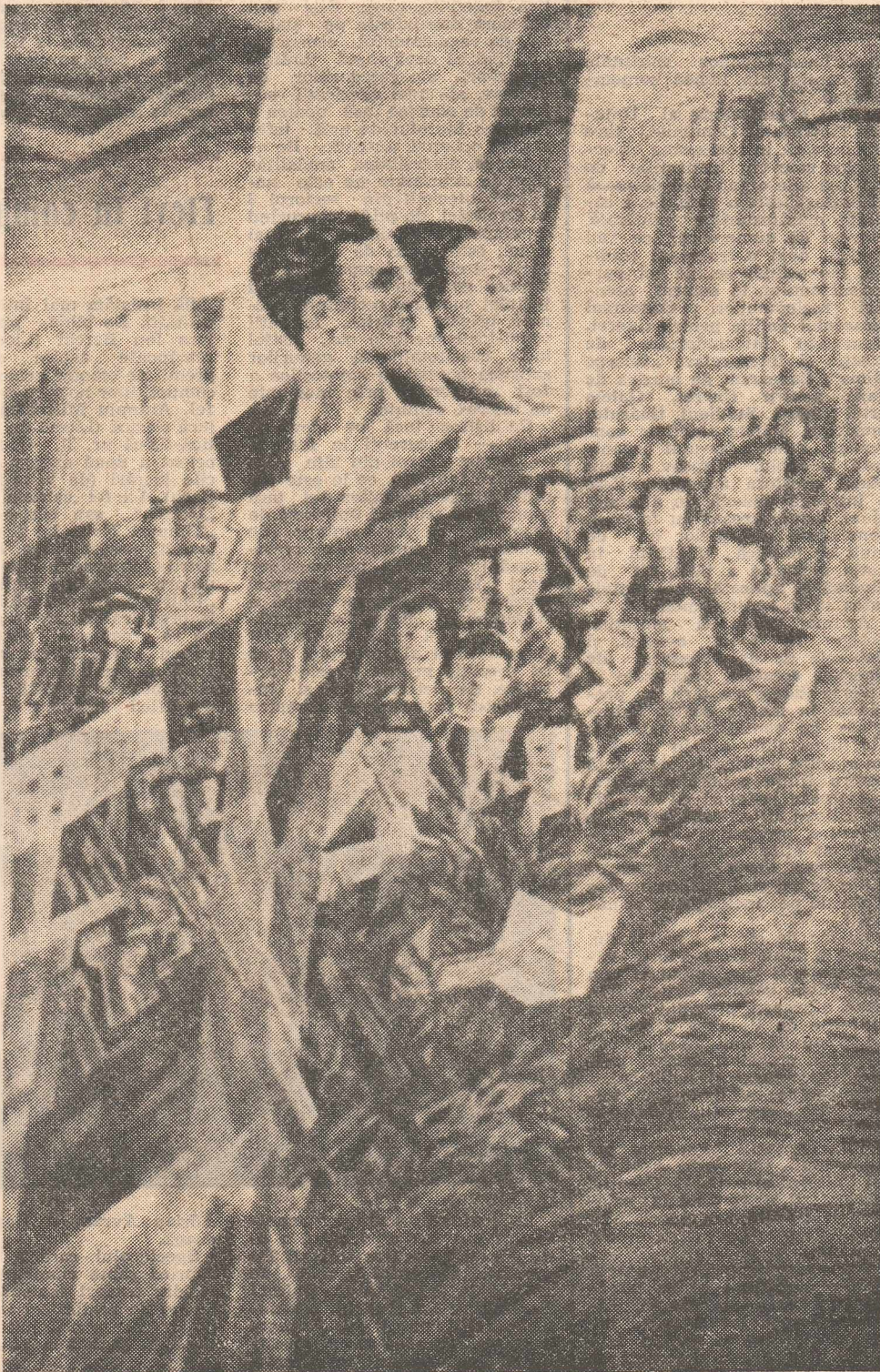
Nimeni mai bine decît creatorul tînăr nu lucrează în mai fertilă alianță cu timpul. Asumat ca dimensiune a beneficiului și nu a pierderii, timpul artistului tînăr cunoaște o singură cadentă: a faptei. La unison cu vremea în care trăiește, prozatorul tînăr, ca și poetul, ca și cineastul sau, în felul lor, plasticianul ori compozitorul tînăr al zilelor noastre „suferă” de ceea ce s-a numit **priza la real**. Asa cum e firesc ca adevărurile despre „ieri” să iasă mai ales de sub condeiul celor de ieri, tot astfel azi este tema definitorie a actului creator al celor de azi. Ca o ștafetă nepieritoare, ochiul scrutător al artistului tînăr are în primul rînd menirea să discece substanța încă în fierbere a prezentului, din care se va modela, după puteri, chipul viitorului.

E o tradiție, și nu numai o tradiție ci chiar un act de înțelepciune, de a rezerva, cu fiecare prilej de bilanț, un loc statornic tinerilor creatori. Nu există for artistic, cultural care să fi exclus din exercițiul sufragiilor sale arta tînără. Ștafeta generațiilor se petrece sub sigiliul de preț al progresului. Încrederea în cei tînari, încrederea în cărțile și muzica lor, în formele și culorile plasticii lor, încrederea în capacitatea lor de a palpa cu sensibilitate, cu luciditate pulsul timpului, nu mai înseamnă demult îngăduință, ci clarviziune și speranță.

Trăim într-un veac care, grăbindu-se, își conservă de fapt tineretea. Pretutindeni în lume vîrsta marilor performanțe scade uimitor, către limite aproape neverosimile. Putem oare uita că azi, în mod obișnuit, orchestre românești acompaniază solisti care n-au trecut încă pragul claselor primare? Sau că, nu demult, experimente din domeniul informaticii au avut ca subiecți copii de 8—10 ani?...

Despre tinerete putem vorbi oricînd. Tineretea este starea de a fi a prezentului. Lăsînd tinerilor noștri dreptul la cuvînt în artă, în domeniile superioare ale gîndirii, ca și, firește, în perimetrul faptei pur și simplu, lăsăm drum deschis viitorului. Iată un adevăr pe care timpul prezent românesc îl redă, fără demonstrație, ca pe o axiomă.

T. MIHAI ■

Sărbătoare

Tapiserie de ILEANA BALOTĂ ■

De cîțiva ani buni, inițiativa — plină de înțelepciune — a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, de a crea „Cenaclul Tinerilor Compozitori” își demonstrează viabilitatea tocmai prin roadele excelente pe care le oferă spiritualității românești. Acest Cenaclu constituie, în fapt, o perioadă pregătitoare de formare, observare și îndrumare a celor mai buni absolvenți ai secțiilor de compoziție din cadrul celor trei Conservatoare aflate la București, Cluj-Napoca și Iași, avînd un sprijin total, moral și material, oferit din partea Uniunii Compozitorilor; și este normal, deoarece, pînă la urmă, acești tineri constituie — în fond — rezerva necesară de cadre. Dacă mai adăugăm că respectivul Cenaclu i-a avut ca îndrumători, la început pe Aurel Stroe și Ștefan Niculescu, iar actualmente pe Doina Rotaru-Nemțeanu și Ulpiu Vlad, vom conchide că tinerii compozitori se bucură astăzi de condiții pe care nici un creator din generația medie sau vîrstnică nu le-a avut, lor rămînîndu-le doar îndatorirea, sacră pentru fiecare creator, de a-și îmbogăți necontenit suma cunoștințelor, limbajul și stilul.

Sorin Lerescu a obținut calitatea de membru al Uniunii Compozitorilor în anul 1982, după ce crease un număr apre-

Muzică

Speranță și certitudine

ciabil de lucrări în mai multe genuri. Discipol sirguincios al maestrilor Tiberiu Olah și Anatol Vieru, el și-a însușit scriitura muzicii contemporane trecînd, bineînțeles, prin filtrul marilor epoci creatoare, făurîndu-și, treptat, un stil propriu, evoluînd pe o linie între modalism și post expresionism, care îi îngăduie culori timbrale neobișnuite, menținute pe o bază ce cuprinde elemente specifice ale melosului românesc. Astfel, cele două cicluri: „Modalis” (I și II) și „Phologos” (I-II-III) destinate orchestrei simfonice și genului cameral, vădesc încă din titlatură intențiile compozitorului, dar și diversitatea mijloacelor de expresie: „Simfonia per archi” și Simfonia I-a, distinsă cu Premiul pentru creație al C.C. al U.T.C. în anul 1985, relevă obișnuita tînărului artist cu scriitura destinată colectivului simfonic, ca și paleta sa coloristică; iar cantata „Efigii”, pentru tenor, bas, grup de copii și orchestră, arată preocuparea sa de a înnoi și a exploata la maximum ambitusul vocii umane. Amintind și alte lucrări din genul cameral, scrise în folosul unei mari diversități de instrumente solistice, cum ar fi ciclul „Solo-Multipli” (clarinet, sau percuție, ori trombon, chiar și solo de contrabas), rezultatele acestei osîrdiri ne apar ca normale: bursele din Norvegia (International Summer Course, de la Trondheim), Republica Federală Germania (cursurile internaționale de muzică nouă, de la Darmstadt), Italia (Roma, Florența, Veneția, Milano), dialogurile purtate la Tallin (U.R.S.S.) cu tinerii compozitori sovietici, în calitate de delegat al Uniunii Compozitorilor din R.S.R. etc.; iar faptul că muzica sa a fost apreciată și în afara granițelor țării noastre, ca de pildă în Franța, Spania, Anglia, R.F. Germania, U.R.S.S., Norvegia și altele, constituie multumirea firească a tuturor acelorora care i-au acordat, de la început, încrederea în forțele sale compozistice.

Sorin Lerescu a înființat, de cîțiva ani, ansamblul bucureș-

sebit care a fost Horia Lovinescu. Am avut noroc!

— De ce?

— El a fost dintre acei oameni de teatru care fac să meargă înainte lucrurile. Le stîrnesc, le prilejuiesc, fără să le conducă și să le verifice cu centimetru și cu ceasul.

— Adică?

— N-a fost neapărat un director harnic, n-a fost un păstor nepărtinitor și întotdeauna drept, a avut și pasiuni care, poate, au dezechilibrat forțele din teatru; dar oare intru o echilibră apare ceva valoros, ceva de excepție? A condus teatrul ca un dramaturg și eseist. La vremea aceea și mai înainte, Liviu Ciulei dăduse osatura Teatrului „Bulandra”, Altminteri!

— Cum?

— Ca un arhitect, Horia Lovinescu a fost în toate privințele un mare dramaturg: conflictual și semnificativ.

— Încă de tînăr ai fost un regizor cărui i s-a dat „de mină”, i s-a dat în grijă un colectiv teatral care cuprindea forțe artistice de primă mărime. Nu v-a cuprins teama? Nu erați timorați la gîndul că veți lucra

(Continuare în pag. 14)

GEORGE ARION ■

Artistul — conștiință a epocii sale

DAN MICU:

Contemporani ai unui timp românesc definitiv

și multe planuri, puține s-au materializat, altele nu, unele mai au șanse — și eu, putere, probabil, pentru ele — celelalte nu mai au șanse sigure prin mine. În absolut sigure, așa cum gîndeam la început, în urmă cu cincisprezece ani.

— Dar ce-ați fi vrut și nu s-a realizat?

— Atunci, la început, voiam mai mult decît acum, acum știu mai bine și ce se poate și ce nu se poate. Întotdeauna mi s-a părut că e contra naturii umane zicala: „De-aș avea acum la bătrînețe puterea de la tinerete”. Fiecare vîrstă cu mintea și cu puterile ei.

— Experiența de dinainte de Teatrul Nottara, unde sințeti acum, a contat?

— Am fost mai întîi la Teatrul Național din Tîrgu-Mureș

care atunci, în 1971—1972, îl avea în frunte pe marele regizor și insuflător de teatru care a fost Gheorghe Harag. Am plecat acolo cu încă cinci actori, cu care lucrasem în institut și care toți își dăduseră examenul de stat cu ceea ce interpretaseră în spectacolul meu de absolvire cu „Lăpusneanul”. La Tîrgu Mureș s-a ales cel dintîi pămîntul de ape pentru mine.

— Ce-a urmat?

— În 1972 m-a chemat Horia Lovinescu la „Nottara” să pun în scenă **Paradisul**. În 1975 mă chema la concursul pentru ocuparea unui post de regizor. La Tîrgu Mureș se destrămaseră mai multe din planurile mele, dar nu visurile. Am venit cu ele la „Nottara”. Aici l-am cunoscut mai bine pe acest om deo-

— Mai întîi, Dan Micu, felicitări pentru premiul A.T.M. obținut de curînd.

— Vă mulțumesc.

— Iar acum, să vedem cum vă explicați dumneavoastră faptul că, deși încă un om tînăr, ați reușit într-un atît de scurt timp să vă afirmați, să vă împliniți.

— Dar eu nu mă socotesc împlinit. Adică, nu sfinșit. Cred că am făcut cîteva spectacole bune din cele peste treizeci cite am pus în scenă. Am avut o sumedenie de idei

U.T.C. — organizator inspirat, competent și pasionat în viața noastră culturală

EMBLEMELE TINEREȚII

Printre organizatorii cei mai inspirați ai vieții noastre cultural-artistice se numără, fără doar și poate, și Uniunea Tineretului Comunist, promotoare, competentă și pasionantă în repetate rânduri, a unui larg evantai de manifestări ce au cuprins toată suflarea tineretului patriei noastre. Tineri muncitori, tineri de pe ogoarele patriei, elevi, studenți, intelectuali au beneficiat de un cadru vast de afirmare a talentului, aptitudinilor artistice, a chemării lor către cultură și artă. Bucurându-se de o mare audiență la public, — nu numai la cel tânăr, fapt ce neapărat trebuie subliniat —, aceste acțiuni au o covârșitoare influență politico-educativă atât asupra celor cărora li se adresează, cât și, în egală măsură, asupra celor ce le dau viață. Formarea omului nou, imperativ major, de stringentă actualitate a politicii partidului nostru, însuflarea înalțelor sentimente de nobil și ardent patriotism, slujirea luminoaselor idealuri ale umanismului, între care cel al păcii, cel mai fierbinte și actual deziderat al întregii lumi, și multe alte idei generoase de aceeași anvergură și susținute cu aceeași dăruire s-au aflat permanente în atenția organizației tinerilor comunisti din țara noastră în activitățile lor cultural-educative.

Din șiragul acestor ample manifestări ce au devenit, de-a lungul timpului, bunuri spirituale ale întregii țări, vom desprinde câteva care și-au câștigat un binemeritat renume, ele contribuind cu eficiență la educația politică, la modelarea tinerei generații în sprijinul atașamentului față de valorile noi, proprii societății socialiste.

Printre acestea, de un deosebit succes s-au bucurat **Galele tinărului actor** organizate în ultimii ani, vara, în frumoasa stațiune a tineretului de la Costinești, în cadrul cărora au evoluat cu precădere acei actori ce bat la porțile deplinei afirmări. Sintem siguri că mulți dintre aceștia vor ajunge — dar, ce vorbim?, mulți dintre ei au și ajuns! — artiști de frunte ai scenei românești grație și confruntărilor exigente de la Costinești. De un succes aparte se bucură și **Gala spectacolelor de teatru pentru tineret** de la Piatra Neamț, unde tinerii își văd reflectate în pagini dramaturgice pline de forță de culoare cele mai semnificative trăiri ale lor, gală ce este totodată un vast laborator de creație pus în slujba artei teatrale tinere.

Arta cinematografică își găsește și ea un sprijin neprețuit în organizația revoluționară a tineretului prin **Gala filmului cu tematică, pentru tineret**, un anual prilej de confruntări și dezbateri fertile și pasionante. Vara, la Costinești, o stațiune a tineretului și a artei, publicul tânăr se întâlnește cu actorii, regizorii și, în general, cu producătorii filmelor ce au ca subiect, în principal, viața tinerilor din România.

Nici tinerii plasticieni nu au fost uitați în agenda culturală a U.T.C., lor fiindu-le destinate două tabere naționale de anvergură, la Sibiu și Babadag, prilej de continuă verificare și șlefuire a artei lor, a experiențelor artistice, de fructuoase dialoguri asupra menirii artelor plastice, asupra locului lor

în ordinea nevoilor spirituale ale omului din lumea contemporană.

Girul organizatoric al Uniunii Tineretului Comunist, care colaborează în realegerea obiectivelor sale cu instituțiile de stat, cu alte organizații de masă și obștești este o garanție a calității manifestărilor muzicale, extrem de numeroase, ce au câștigat deja o frumoasă tradiție, ele aflându-se, pe tot parcursul anului, în centrul atenției melomanilor. **Concursul cîntecului politic pentru tineret**, **Concursul interjudețean de creație și interpretare „George Dima”**, **Concursul de muzică de dans pentru tineret**, **Galele artei tinere**, **Studioul tinărului muzician**, **Galele tinerilor concertisti**, **Zilele jaz-ului** organizate la Sibiu, Brașov, Satu Mare, acestora adăugându-li-se o întreagă pleiadă de alte acțiuni, demonstrează cu forță, de convingere a faptelor cit de mult se implică U.T.C.-ul în viața muzicală a țării, cit de diversă și aplicată este activitatea sa în acest domeniu.

Ar mai trebui să amintim, desigur, la toate acestea, și **Taberele de documentare ale tinerilor creatori**, organizate în diverse județe ale țării, cu precădere în marile centre industriale, pe șantierele naționale ale tineretului sau în preajma unor vetre istorice de rezonanță pentru ființa poporului nostru, numeroase prilejuri cu care tinerii poezi, prozatori, ziaristi în devenire, precum și reprezentanți ai altor arte, fac cunoștință sau aprofundează realitățile de azi și dintotdeauna ale vieții de pe meleagurile românești.

La loc de cinste se înscriu, avind o importanță forță stimulatorie și confirmind la un înalt nivel valorile artistice în plină afirmare, premiile anuale conferite de Uniunea Tineretului Comunist unui mare număr de poezi, prozatori, critici literari, dramaturgi și publiciști.

Să cuvine să amintim, totodată, și o manifestare de proporții care angajează inițiativele și talentele artistice din rîndul studențimii, intitulată **Festivalul Național al Artei și Creației Studentești**, organizată în colaborare cu Uniunea Asociațiilor Studenților Comunisti din România.

Toate aceste acțiuni poartă emblema tineretului și se caracterizează prin exuberanță, dăruire pleneră, prospețime, inventivitate, dar și respect față de tradiție, prin neacceptarea rutinei, a formalismului, precum și printr-o impecabilă organizare, asigurându-se astfel cele mai potrivite condiții pentru desfășurarea unor manifestări care să nu rămână în anonimat și care nu sînt nici o clipă rodul vreunei improvizații de moment, ele nefiind nicicum doar niște manifestări bifate în rapoartele periodice, ci realități zilnice și palpabile, cu un vibrant ecou în rîndul tinerilor, și nu numai al lor, ceea ce le asigură durată și prestigiu.

La 65 de ani de la înființarea sa, Uniunea Tineretului Comunist se dovedește a fi nu numai un detașament încercat în îndeplinirea sarcinilor politice și economice ce-i stau în față, dar și un excelent organizator al vieții culturale din țara noastră.

DUMITRU ANGHEL ■

Se poate spune, fără exagerare, că participarea uteciștilor în Festivalul Național „Cîntarea României” imbracă, mai totdeauna, o anumită notă de originalitate, de căutare a unor modalități de exprimare artistică deosebite, care, deși sînt oarecum dependente de statutul, de regulamentul concursului, tind să depășească limitele genurilor, ale categoriilor de concurs, ale unei rubricății suficient de elastice însă pentru a face loc faptului de artă interesant, original, autentic. De asemenea, diversitatea modalităților de exprimare nu este neglijată, uteciștii din sectorul 3 al Capitalei, de pildă, concurînd în etapa pe municipiu — mai exact, este vorba de elevii liceelor și claselor superioare ale școlilor generale — propunînd juriului numere, recitaluri, scene, brigăzi satirice, formații vocal-instrumentale etc., astfel încît cvasitotalitatea genurilor artistice accesibile amatorilor a fost „acoperită” prin momente de interes, calitate.

Ce distinge însă pe elevii de liceu — concurenți în festival — de aici de cei din alte secțiuni și, totodată, ce le este comun tuturor liceenilor din țară atunci cînd schimbă uniforma de școală pentru vestimentația de concurs? Răspunsul se creionează interesant, pe marginea unui foarte amplu spectacol găzduit de generoasa scenă a Ansamblului „Rapsodia Română”, spectacol astfel gândit încît fiecare liceu al sectorului 3 să își prezinte grupat forțele artistice, de aici reieșind și intensitatea preocupărilor pentru

faptul de artă, pentru creativitate din respectiva unitate de învățămînt, prin comparație cu ceea ce se face și se realizează la „vecini”. Bineînțeles, nu numărul este aici criteriul determinant: Liceul „Unirea” a prezentat 26 de momente, Liceul industrial nr. 30 numai două, însă, practic, de la fiecare subpunct al programului, juriul a pufut selecția, pentru faza imediat superioară, artiști amatori de indiscutabilă vocație.

Elevi în competiție

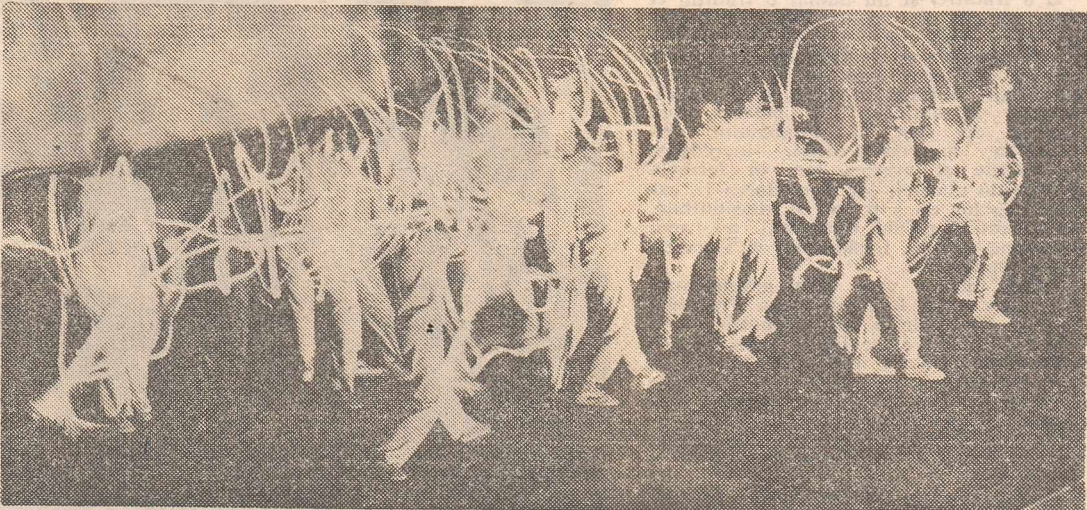
Să insistăm mai întii asupra calității. De pildă, pianistul de jazz Ion Berchi (Liceul „Unirea”) poate aspira oricînd la premii pe scenele principale ale competițiilor noastre de gen. La fel, Antoniu Mitroaică, la chitară clasică (Liceul de matematică-fizică nr. 3), interpret excelent a două extrem de dificile lucrări (de Villa-Lobos și Bach). La fel, estrada Liceului „Unirea” sau cea a Liceului „Timpuri Noi”. La fel, recitatoria, povestitoarea, scenarista, actrița, interpreta de muzică ușoară Luminița Halip (Liceul „Unirea”), însuși faptul (aflat de la organizatori) că această elevă se pregătește pentru concursul de admitere la I.A.T.C. fiind relevant în sensul că tribuna provice pregătirii unui alt de dificil moment o constituie

participările la diferite faze ale „Cîntării României”. La fel, corul Liceului „Matei Basarab”, la fel, grupările de dans modern ale liceelor „Unirea” și industrial nr. 5, la fel ansamblul folcloric de la Liceul industrial nr. 6, la fel... la fel...

În privința diversității participărilor, observăm că s-a apelat deopotrivă la modalități bine definite (în special în privința solistilor vocali) cit și la momente de frecvență mai mică (de pildă, teatrul de păpuși al Liceului economic nr. 2 sau momentul de dans modern cu temă al Liceului industrial nr. 2).

Nu putem omite diversitatea repertorială a manifestării. Multe montaje literar-muzicale se sprijină pe osatura „de fier” a versurilor unor mari poezi români, piesele din repertoriile corurilor sînt, de asemenea, preluate din marea noastră literatură de gen, momentele de teatru, poeziile alese spre recitare nu fac excepție de la acest principiu director; alături de versuri celebre însă, întîlnim creații originale, alături de lucrări scrise de profesioniști auzim și sunetele unor compoziții proprii. Sensul acestor „întîlniri artistice” este la îndemînă: creativitatea este înțeleasă plener de către tineri, ea srijinindu-se pe două repere de maximă importanță — respectul pentru tradiție și căutarea neîncetată a noului, a expresiei artistice adecvate pentru zugrăvirea remarcabilelor realizări ale contemporaneității.

VIOREL CREȚU ■

În contextul amplelor manifestări dedicate aniversării a 65 de ani de la crearea **Uniunii Tineretului Comunist** și a 30 de ani de la înființarea **Uniunii Asociațiilor Studenților Comunisti** din România joi, 12 martie, **Opera Română** din București a fost gazda a două manifestări culturale de mare interes: expoziția omagială de afiș politic și artă plastică studentească și spectacolul muzical-literar-coreografic „**Anii luminoși ai studenției noastre**”.

Numeroșii participanți la vernisajul expoziției au putut descifra în lucrările prezentate cu inspirație și îndrăzneală mesajul revoluționar al tinerilor artiști plastici, adeviziunea deplină a autorilor la politica partidului nostru, atașamentul lor entuziast față de ideile secretarului general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, cu privire la locul și rolul artei în societatea contemporană. Am remarcat îndesesebi tablourile lui **Constantin Teodor**, **Daniel Claudiu** și **Remus Moldoveanu**, sculpturile realizate de **Gabriela Popovici**, **Damian Popa**, **Dan Radu Luca** și **Ionel Tănase**, precum și afisele semnate de **Florin Săceanu**,

Adrian Avram și **Bogdan Bo-deagă**.

Spectacolul care a urmat a cuprins șapte momente distincte, dar perfect esalonate și imbinare de realizatori într-un tot unitar care a prilejuit o impresiionantă paradă a potențialului

Anii luminoși ai studenției noastre

artistic studentesc, acum, în pragul etapei finale a **Festivalului Artei și Creației Studentești**, cea mai importantă manifestare în domeniu, organic integrată grandiosului **Festival Național „Cîntarea României”**. Mesaj profund educativ și angajat, voce bună și confort spiritual, o stare de atotputernică și atotcuprinzătoare tinerețe au degajat interpretii și formațiile studentești prezente în acest spectacol, de la coruri (**Cantores Amicitiae** din Iași, **Intermezzo** din Cluj-Napoca sau **Song** din

București) la brigăzile artistice reunite ale **Academiei de Studii Economice și Facultăților de Energetică și Drept**, trecînd pe la ansambluri folclorice din toate zonele țării, formații de muzică rock (**Impact** din Timișoara și **Conexiuni** din Brașov) sau de dans modern, recitatori — studenți ai **Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale”** din București. O contribuție deosebită la reușita spectacolului au avut-o realizatorii coloanei sonore (**Ileana Popovici**) și imaginii (**Florin Tolaș**). Concepția și realizarea întregului spectacol aparțin lui **Lorin Vasilevici** și **Cornel Diaconu**. Cele mai calde felicitări deopotrivă gazdelor — activiștii și studenții din Centrul Universitar București și tuturor invitaților sosiți din celelalte centre universitare ale țării pentru a-și aduce entuziasta și valoroasa lor contribuție la împlinirea acestui prestigios act artistic care a reușit să omagieze cu cele mai adecvate mijloace cele două aniversări pe care întregul nostru tineret le cinstește în această lună.

PAUL NANCĂ ■

Salonul republican de grafică satirică pentru tineret

Uniunea Tineretului Comunist, Biroul de Turism pentru Tineret, în colaborare cu Consiliul Culturii și Educației Socialiste și Uniunea Artistilor Plastici, organizează în Stațiunea tineretului Costinești, în perioada iunie-august 1987, cea de-a VII-a ediție a Salonului

republican de grafică satirică pentru tineret.

Pot participa tineri creatori — membri sau nemembri ai U.A.P. în vîrstă de pînă la 35 de ani; autorii vor trimite minimum 4 lucrări, dimensiunea exterioară a passepapout-ului 42X60 cm, pe adresa Biroului de Turism pentru Tineret, Str. Onești, nr. 4-6, sector 1, București, cu mențiunea: „pentru Salonul republican de grafică satirică pentru tineret”. Coletul va mai cuprinde: o fișă de înscriere și o fotografie alb/negru 4/6. Termenul limită de depunere este 15 mai 1987.

Organizatorii, unele ziare și reviste de cultură, Stațiunea tineretului Costinești vor acorda premii și diplome.

Gala tinerilor actori

Uniunea Tineretului Comunist, Biroul de Turism pentru Tineret, în colaborare cu Consiliul Culturii și Educației Socialiste și Asociația Oamenilor de Artă din instituțiile Teatrale și Muzicale, organizează în Stațiunea tineretului Costinești, în perioada 16-21 iulie 1987, cea

de-a V-a ediție a „Galei tinerilor actori”.

La manifestare pot participa: actori profesioniști, în vîrstă de pînă la 35 de ani, cu recitaluri individuale sau de grup (cel mult 3 persoane), studenți de la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică București și Institutul de Teatru Tirgu Mureș, cu recitaluri individuale, recitaluri de grup și spectacole.

Repertoriul va cuprinde creații artistice din literatura românească sau universală, de valoare, poezie, proză, fragmente dramatice, piese de teatru, care

să se circumscrie obiectivelor de formare multilaterală și educație estetică a tinerilor.

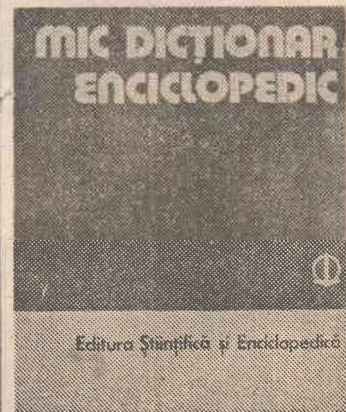
Pînă la data de 15 mai 1987, participanții vor depune la agențiile județene B.T.T., fișa de înscriere însoțită de o fotografie și 2 (două) exemplare dactilografiate ale textelor recitalului individual sau de grup; textul va fi avizat de conducerea teatrului și de Comitetul județean de cultură și educație socialistă.

Organizatorii, unele ziare și reviste de cultură, Stațiunea tineretului Costinești vor acorda premii și diplome.

Vitrina cărților

Eveniment

Banca de date

Apariția celei de-a treia ediții a „Micului dictionar enciclopedic” (Editura Științifică și Enciclopedică, 1986) poate fi considerată un eveniment editorial atât din punct de vedere al faptului în sine cât mai ales din cel al calității acestei lucrări de referință. Ediția prezentă este revăzută și adăugită ceea ce îi conferă, față de edițiile anterioare (ed. I — 1972 și ed. II — 1978) un număr sporit de articole și un plus de actualitate. Numărul de articole crește până la impresionanta cifră de 77.000 într-un conținut de peste 1900 pagini.

Lucrările la Micul dictionar enciclopedic s-au încheiat la finele anului 1985 (multe date statistice fiind conforme cu situația din 1984) și au necesitat, desigur, un imens travaliu din partea a 27 de redactori și peste 170 de colaboratori, aceștia din urmă reprezentând domeniile cele mai variate și fiind cunoscute personalități: academicieni, cadre didactice universitare, doctori în știință. Coordonarea generală a aparitiei dr. Mircea Măciu, lui Nicolae C. Nicolescu, dr. Vasile Suteu, George Timcu și ing. Vasile Văcaru.

Un numeros colectiv, incluzând și Institutul de Geodezie, Fotogrammetrie, Cartografie și Organizarea Teritoriului, s-a ocu-

pat de ilustrațiile din text, de planșele din afara textului (acestea în majoritate color), de prezentarea grafică generală a Dictionarului. Tipărirea lucrării a fost realizată de întreprinderea poligrafică „Arta Grafică” în condiții în general foarte bune, deși unele reproduceri alb-negru mai lasă de dorit.

Dictionarul se prezintă la această ediție într-o nouă formulă: enumerarea numerelor proprii și a celor comune se face împreună. Inițiativa nu se pare fericită. Doar în ceea ce privește partea centrală, anume paginile de expresii și locuțiuni, considerăm că ar fi fost necesară tipărirea pe hirtie de altă culoare, după modelul altor lucrări de acest fel, pentru a facilita găsirea ei în compactitatea opusului.

Remarcabil este faptul că ediția de față oferă majorității termenilor și etimologia. În general se reușește prezentarea esențialului într-un minim de cuvinte, oferind informație utilă și concentrată așa cum este și firească scopurile urmărite de un asemenea dictionar.

Alături de personalitățile marcante ale istoriei universale, ale științei, tehnicii, artei de pretutindeni, Dictionarul conține articole numeroase despre personalități române ce s-au remarcat în domenii diverse, pe tot parcursul istoriei, fără a omite perioada contemporană. Sint evidente de asemenea, prin articole și material iconografic, aspectele principale ale geografiei României precum și realizările artistice și economice ale țării în ultimii ani.

Micul dictionar enciclopedic, în noua sa ediție, este o lucrare importantă și utilă ca instrument de studiu, o „bancă de date” necesară oricui. Ca întotdeauna când apare o astfel de enciclopedie, impresionează volumul de muncă și erudiție înglobate în ea, marea pasiune și hărnicie ale realizatorilor, alți ca și la edițiile precedente, admirabile.

În contextul apariției tot mai accelerate a noi și noi informații, revederea ediției precedente se dovedește utilă, cum utilă este în general, tipărirea, o dată la cîteva ani, a unei noi ediții. Apariția Dictionarului răspunde unei necesități și o face cu distincție, la un nivel științific și de prezentare elevat, în concordanță cu așteptările publicului.

HORIA GIRBEA ■

Vervă și rigoare

Frumoasa expresie românească „neastimpărat ca argintul viu” i se potrivește de minune lui Dinu Săraaru, care nu se mulțumește niciodată să ia lucrurile așa cum sint, ci caută de fiecare dată o îmbunătățire a lor, fie și cu prețul unei mari risipe de energie. Stilul „Dinu Săraaru” — adică dinamism plus aplomb plus responsabilitate cetățenească — se recunoaște imediat în peisajul culturii noastre actuale. Este de ajuns să treci pe strada cunoscută cîndva sub numele de Sărindar și să afli ce spectacole extraordinare se mai joacă la Teatrul Mic pentru a-ți da seama că acolo nu poate fi director decât Dinu Săraaru, scriitorul, publicistul și omul de teatru de o inepuizabilă fervoare, manifestată atât în planul creației spirituale, cit și în acela al acțiunii practice.

Vitalitatea și spiritul înaltor constituie și trăsăturile caracteristice ale recentului său volum de publicistică **Adevăruri de toată ziua**, apărut recent la Editura Eminescu, cu o prezentare plină de căldură semnă-

de directorul acestei edituri, Valeriu Răpeanu. Transferate din ziare și reviste (indeosebi din **Flacăra**) în paginile unei cărți, articolele nu și-au pierdut nimic din prospețime; ele au în continuare capacitatea de a-1 face să se simtă implicat chiar și pe cel mai indiferent cititor, trăgîndu-l parcă de minecă și obligîndu-l să vadă ce se întîmplă în jurul său și să ia atitudine. Dinu Săraaru este publicistul și cetățeanul care mereu ridică probleme și nu ca un spectator ironic, din afara situației, ci ca un personaj real al vieții din România de azi; ca dovadă, imediat după ce ridică probleme propune și soluții de rezolvare a lor și, adeseori, le rezolvă el însuși, din mers, asumîndu-și benevol sarcini care altora li s-ar părea peste puterile unui om.

Intervențiile lui Dinu Săraaru în stilul vieții noastre de zi cu zi, intervenții adeseori vehemente, au totuși, întotdeauna un efect tonic, deoarece exprimă o încredere în progresul societății românești și o atitudine constructivă. Chiar și cînd simți că publicistul se înecă de indignare, denunțînd ignoranța, lășitatea, formalismul, inerta, îți dai seama că el pune atît de mult suflet în campania sa tocmai pentru că nu se îndoiește de capacitatea colectivității din care face parte de a-și înțelege și remedia propriile deficiențe. Deși se avîntă cu nerăbdare chiar și împotriva celor mai dificile obstacole, Dinu Săraaru nu dă niciodată impresia că ar lupța cu morile de vînt. Articolele lui se caracterizează printr-un profund realism, prin capacitatea de a vedea multiplele fațete ale vieții, fără prejudecăți. Citînd volumul **Adevăruri de toată ziua**, ni-l putem închipui pe autor lînd cuvîntul la sîdînt și ridicîndu-l pe un vorbitor dinaintea lui care a dat dovadă de demagogie, intrînd în magazine și reprodîndu-le vînzătorilor că una scrie pe firmă și alta au în rafturi, mergînd în satul natal Slătioara, și contra-cîndu-se cu un pretins specialist venit de la „Județ” care cere să se cultive roșii într-un loc impropriu pentru cultivarea roșiilor, întrebîndu-l pe un responsabil de restaurant din Polana Brașov de ce nu poate să ofere clienților un pahar cu lapte, în condițiile în care de jur-împrejur se află numai pășuni bune pentru creșterea vacilor, acuzîndu-l fățîș pe un

funcționar de la spațiul locativ că are o atitudine boieroașă și așa mai departe. Nici un subiect care îi interesează pe oamenii de azi nu i se pare lui Dinu Săraaru prea „prozaic” sau nedemn de stilul său. El ni se înfățișează ca un om complet care știe ce înseamnă și frumusețea ireală a unui tablou de iarnă, dar și meschinăria unui „om mic și de nimic” care, încadrat de geamul unui ghișeu, îi privește impenetrabil și disprețuitor pe solicitanți.

Este evident că pentru Dinu Săraaru scrisul reprezintă numai una dintre direcțiile de manifestare ale personalității sale, că el nu face din scris un scop în sine sau un act de narcisism. De altfel, cel mai simpatic element din biografia scriitorului îl constituie tocmai faptul că el nu și-a propus de la început să fie scriitor, că inițial s-a ocupat de cronica de teatru, de publicistică și că abia apoi s-a lansat în scrierea romanului **Nisete țărani** și a celorlalte romane, toate intrate imediat în raza de interes a criticii literare și a publicului larg. Este o mare realizare să fii unul dintre cei mai valoroși prozatori români de azi fără ca în propria ta viață scrierea prozei să reprezinte lucrul cel mai important. După cum reiese și din acest volum de publicistică, Dinu Săraaru nu are răbdarea să se izoleze multă vreme într-o cameră de lucru și să-și fixeze pe cap cu minuțioasă aureola condiția de scriitor. El nu scrie, ci și scrie, prins mereu în virtutea unei existențe active pe toate planurile. Așa se explică de ce articolele sale clocotesc de viață.

Cît privește mijloacele de exprimare, trebuie să recunoaștem că puțini publiciști de azi dau dovadă de o atît de mare mobilitate în alegerea formulei celei mai potrivite. În articolele incluse în volumul **Adevăruri de toată ziua** întîlnim și scurte narațiuni, și interpelări directe adresate cititorilor, și mici scenele, și pasaje pline de lirism, și expresii populare parafrazate cu vervă, și demonstrații de o rigoare științifică.

La sfîrșitul lecturii îți rămîne în minte un personaj pe care îl simți foarte apropiat. Acest personaj spune mereu: Nu e simplu, sint probleme. Și tot el continuă, energic, activ, întreprinzător: Sint probleme, dar nici o grijă, le rezolvăm!

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

Cu douăzeci și doi de ani în urmă în paginile presei cotidiene își făcea debutul un tânăr absolvent al facultății de litere din București ce lăsase în urma sa amintirea unui student-cufundat cu o asemenea devoțiune în paginile cărților încît părea abstras din conținutul manifestînd din pricina acestei existențe literare o naivitate invers proporțională cu vîrsta. Cronicile sale n-au întîrziat să vădească în persoana lui Adrian Anghelescu, pentru că despre el este vorba, un critic înzestrat cu o deosebită finețe, mai ales cînd atenția lui se cprea asupra acestor opere ce-și propunau să releve străfundurile sufletului omeneș. Cititorului nu putea să-i scape altitudinea intelectuală a acestor cronici ce-și avea temelia în frecventarea valorilor certe ale culturii universale și românești și în refuzul de a lua în seamă tot ceea ce reprezenta expresii minore sau nesemnificative ale scrisului și ale artei în general. Și, în sfîrșit, Adrian Anghelescu vădea o preocupare relevantă pentru expresia alcasă, pentru un stil care dacă nu era saturat de metafore prețioase nici nu rămînea la nivelul unei grăbite comunicări jurnaliste. Nu scria mult și de aceea prezența sa publică este și astăzi cit se poate de parcimonioasă. Adrian Anghelescu manifestînd încă o sfilăz adolescentină față de tot ceea ce i se pare că poate să fie socotit drept o dorință de a leși în evidență, de a-și afișa ostentativ numele prin ubicuitatea prezenței. De aceea a dovedit o reținere invers proporțională cu valoarea scrierilor sale pe care le-a strîns în volum cînd trecuseră aproape cincisprezece ani de la debut. E drept, între timp, Adrian Anghelescu își largise sfera interesului său abordînd din perspective de sinteză cîteva din marile momente ale literaturii precum Caragiale, Sadoveanu, Tudor Arghezi aducînd puncte noi de vedere, abordînd opera lor din unghiuri inedite. A dovedit în același timp și o conștiință civică ce l-a făcut să îmbrățișeze domeniul care nu păreau că fac parte din sfera istoriei literare așa cum era înțeleasă îndeobște. Astfel lui Adrian Anghelescu i se datorează reintrarea în circuitul valorilor contemporane a uneia din cele mai elevate expresii ale culturii noastre: arhitectul G.M. Cantacuzino. Ediția pe care i-a dedicat-o în 1976 tipărită de Editura Eminescu și studiul care o însoțea au readus în circulație după o îndelungă și nedreaptă uitare scrierile de o elevată intelectualitate ale acestui arhitect care a avut o contribuție esențială în anii dintre cele două războaie mondiale la definirea specificului național.

Ceea ce vădea primul său volum la care ne referim intitulat „Creație și viață” — și cred că frecventarea unor spirite de aleasă înzestrare culturală precum George Mihail Cantacuzino și-a pus amprenta asupra gîndirii sale — era largă deschidere către orizonturile culturii universale căcra le erau integrate fără emfază, fără ostentație și fără supralicitări bombastice valorile artei românești. Peste șase ani, Adrian Anghelescu tipărirea o nouă carte intitulată „Virștele lui Proteu” care rămîne una din cele mai originale perspective românești asupra barocului, remarcabilă sin-

tează ce cheamă toate artele la un colocviu spiritual desfășurat pe vaste planuri. Stăpînirea exhaustivă și profundă a obiectului studiat se metamorfozează într-o trăire autentică volumul nefiînd doar o expunere temeinică și erudită ci o pasionantă călătorie într-o lume la care autorul aderă sufletește.

Și acum, în urmă cu două luni, a apărut cea de-a treia carte a lui Adrian Anghelescu purtînd un titlu, „Vedere dinspre Eyub”, care nu mi se pare întru totul concludent pentru sensurile ei multiple. E un volum care constituie examenul de maturitate al acestui spirit de aleasă vocație prin profunzimea gîndului, cutezanța judecăților, eleganța stilului. În noua sa carte, Adrian Anghelescu demonstrează că între

Arma meditației

Cronica literară

de Valeriu Răpeanu

subtilitatea unei analize artistice ce urmărește, relevarea specificului literar și explicarea acestora prin factori psihologici sau de apartenență la anumite structuri geografice, morale, intelectuale, etnografice chiar nu există un raport de incompatibilitate ci, dimpotrivă, unul de convergență și interdependență ce ne oferă posibilitatea de a merge mai departe adîncind explicațiile și aflînd motivații ce nu ni se relevă decît printr-o largire a cîmpului de investigație în toate direcțiile.

La cea dintîi privire, sumarul pare compozit: un studiu despre Nicolae Iorga prilejuit de reeditarea acelei cărți fundamentale a marelui savant: **Istoria românilor prin călători**, o altă operă de cultură editată cu prefață și sub îngrijirea lui Adrian Anghelescu, un studiu despre Gala Galaction, un altul care a constituit introducerea la seria **Operele** lui Ion Pillat în curs de apariție și partea cea mai întinsă intitulată „Cînd documentul de viață depășește imaginația” despre Constantin Mavrocordat, ce leagă aceste patru studii înct avem la lectura volumului sentimentul cert al unei structuri unitare și nu al unei alăturări întîmplătoare.

În primul rînd atracția, aș spune evidentă atracție pentru ceea ce interesează sociale, morale, intelectuale, estetice dintre două arii de civilizație, mentalitate și cultură: Orient și Occident. Printr-o analiză simplă și riguroasă, ce nu o dată pare de-a dreptul o reconstituire cu mijloacele unui prozator, Adrian An-

ghelescu se oprește mai cu seamă asupra unor zone de contact căutînd să vadă cum și în ce măsură receptivitatea sau indiferența unui creator față de una sau alta din ele își află ecouri în structura intimă a operei. E o perspectivă originală care nu șochează prin teribilism ci impune prin seriozitate și rigoare, cucerîndu-te prin justetea concluziilor. A doua trăsătură care ca și prima de altfel constituie o caracteristică a scrisului său este faptul că studiile sale au cel mai adesea ca axă fundamentală călătoria care nu este privită în incidența ei biografică, în latura ei anecdotică, ci în răsfrîngerile sale sufletești, în inrîuririle ei morale, în șocurile ei intelectuale, în consecințele asupra operei și a amprentei asupra sensibilității artistului.

Volumul denotă o metedă critică de o reală modernitate: istoria nu mai e redusă în cartea lui Adrian Anghelescu doar la o însușire de fapte ci este înțeleasă ca o vastă panoramă spirituală și morală, o întrepătrundere de mentalități, de tipuri umane, de monumente de cultură și civilizație. Între psihologia creatorului și lumea în care a trăit sau i s-a relevat conștient sau accidental, Adrian Anghelescu nu stabilește legături forțate sau care se oferă imediat percepției ci motivații subtile. Modernitatea actului său critic nu se echivalează însă în analize sece, uscate, reci, cum se întîmplă adeseori, ci prin pagini de adevărată artă, prin reconstituiri în care Adrian Anghelescu se vădește deopotrivă un scriitor cu sensibilitate pentru reinvierea lumilor apuse.

De aceea judecățile sale, riguroso delimitate istoric, își află echivalențe plastice, dau un farmec aparte. Adrian Anghelescu este prin excelență un spirit constructiv, un artist care vede plămîmurile gîndului său în proporții armonioase, chiar cînd ascund frîmțate tendințe contradictorii. Deși un iubitor al barocului nu este un adept al lipsei de măsură și al grandilocvenței. El reconstituie universuri morale și artistice fără să polemizeze cu cel dinaintea sa pe care bineînțeles nu o dată îi infirmă. Propune o interpretare substanțială și esențială nouă fără să ascuțe armele luptătorului, ci meditănd la proporțiile exacte, clare, net conturate, armonioase așa cum se desprind de pe planșeta unui arhitect care gîndește și contemplă îndelung și abia după aceea definitivează ceea ce va fi zidit în alcătuirea armonioasă a cuvintelor. După știința mea, nu a susținut polemici, nu a coborît în arenă și a evitat — așa cum spuneam — întîlnirile cu literatura mediocră. Și-a făcut cîteva repere calitative în jurul cărora gravitează. Uneori acestea îl subjugă și îl fac să vadă totul prin prisma lor. E cazul lui Proust, acest zeu tutelar al scrisului său față de care raportează uneori cu bună dreptate, alteori cam forțat, motive, atitudini, idei.

„Vedere dinspre Eyub”, ultima carte a lui Adrian Anghelescu, reprezintă un moment important în peisajul criticii actuale, proiectînd perspective noi asupra citorva momente ale literaturii române integrate în contextul istoric național și european.

Seralul la lumina zilei

Tinerețea rămâne vîrsta idealului. Ea găzduiește pregătirea pentru marile ținte, pentru împlinirea curajoșelor proiecte. Învățînd, te pregătești pentru viață, pentru cucerirea înalțelor piscuri, pentru însușirea cuceririlor revoluționare ale vremii tale. Iar organizația revoluționară a tineretului și-a făcut un titlu de mîndrie din a călăuzi viața și munca tuturor celor apelați spre tainele producției, ale științei și cunoașterii, căci tineretul beneficiază acum de cele mai frumoase condiții de învățatură, de muncă și viață, rod al luptei pentru progres dusă de Partidul Comunist Român, sub stindardul căruia Uniunea Tineretului Comunist a fost totdeauna prezentă la un loc de frunte, în primele rînduri. De aceea, partidul a inseris între adevărurile sale esențiale preocuparea pentru creșterea și educarea tinerei generații, pentru pregătirea ei multilaterală, pentru afirmarea deplină a virtuților innobilate de dragoste, patriotism și sete de cunoaștere. Condițiile asigurate acum tinerei generații depășesc chiar și cele mai frumoase vise ale predecesorilor. Amplul tablou al școlii românești poate fi conturat cu greu, atîta vreme cît el se compune dintr-o sumedenie de noi izbinzi, pornind de la o bază materială modernă, de la apariția unor noi centre universitare, de la cadre didactice de înaltă pregătire ca să includă apoi amplul proces de integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția spre a contura o arie largă de preocupări, de la participarea intensă la realizarea marilor obiective ale economiei naționale pînă la descoperiri științifice demne de cataloagele unor institute celebre.

Din acest amplu tablou al muncii și învățaturii am decupat doar o singură imagine capabilă însă să ilustreze deopotrivă întinsele posibilități de instruire și specializare puse la îndemîna celor tineri ca și rivna lor în a le valorifica pentru binele societății.

Școala caracterelor

Ca niciodată viscolul de martie se aude mai puternic și mai rău ca un animal. Coridoarele răsună ca după trecerea unei motociclete. Femeile de serviciu încep să măture. Din săli se aud vocile profesorilor și, rar, aproape fluierat, cite un scîrțit de cretă pe tabla uscată. Călare pe un calorifer, un bărbat aștepta țiriitul soneriei.

— Te-a dat afară ?

— Da de unde ? Am venit să-mi iau nevasta ! Nu vezi ce viscol e afară ? Femeile de serviciu controlează luminile și robinetele.

— Uită-te și tu la toate apele ! strigă o femeie din capătul coridorului la alta ascunsă într-o sală de curs. Nu se aude decît hîrțitul măturii. Un student și-a uitat mînușile. Într-o bancă a rămas un bilet de dragoste și unul care fixează o întîlnire în oraș. Nu departe se află un indigo mototolit, o mină de pix, un pachet de țigări desenat cu un telefon scris în grabă. Deasupra, pe dealul Cotrocenilor, orașul se pregătește de culcare, iar jos, la Politehnică, luminile se sting una câte una. În șir indian, ascunși sub căciuli și gulere ridicate, seraliștii urcă sprintări spre metrou. Din cînd în cînd, șirul indian se rupe. Trece cite un bărbat sau o femeie mai în vîrstă. Aceștia sînt profesorii. Mai toate săliile au intrat în stăpînire, femeilor de serviciu. Mătură, șterg praful și spală. Au stins luminile de pe toate coridoarele. Într-o singură sală, vocea profesorului, clară, neiertătoare, continuă expunerea cursului. Soțul fidel tremură și așteaptă, ascultînd atent lecția de geometrie. Dacă prin punctul B ducem o paralelă, ea se intersectează... iar coridoarele preiau teorema și-o plimbă spre viscolul de afară.

— Aștia n-au de gînd să mai plece odată ?

Celelalte femei ridică din umeri. Școala e școală. Chiar dacă seraliștii le îngreunează munca și le țin pînă tîrziu cînd termină curățenia, femeile ac-

tea au o considerație sinceră pentru toți cei care învață după-amiaza. „Ai carte, ai parte, zice una. Bine că pot și vor să facă și ei ceva în viață ! Trudesc acum și-apoi le-o fi și lor ceva mai bine”. În cele din urmă, profesorul iese cu paltonul pe umeri și cu citeva hîrtii țînute academic sub braț. Pe coridor e întunericul sfîrșitului de program și portarii împreună cu femeile de serviciu incheie socotelile zilei. Gălăgioși, studenții se îndreaptă grăbiți spre ieșire. Sînt veseli ca niște adolescenți. Încă mai au putere să ridă și să glumească.

— Noi sîntem lilieci, spune unul în chioștelele fetelor.

— Să nu uitați să-mi aduci cursul de geometrie !

— Mai dă-mi miine un telefon la serviciu !

Seralul e un fapt de viață. E chiar o lume aparte, risipită ziua prin mii de locuri ale Bucureștilor, care începe să prindă contur abia spre după-amiază, cînd metroul și mijloacele de transport în comun se împinzesc de cei care se bat pentru un loc pe scaun pentru a putea citi. Abia seara, ea capătă dimensiuni precise, dar numai pentru citeva ore, spre a se risipi din nou, ca o colonie de ființe ciudate pe care nu o mai recunoști decît după caietele de sub braț, după picotitul discret deasupra foilor unei cărți, după oboseala ascunsă în cutele unei priviri. În ea poți citi și putere, și inteligență, și voință, și dorință de a schimba viața și un strop de înfrîngere, semn că bătălia s-a sfîrșit numai pentru o zi.

Două femei pentru o

singură diplomă

Nu pare să aibă 20 de ani. Poți să-i dai și 16, desi în unele momente e atît de gravă, de

tristă, de îngrijorată încît ai putea crede că e mamă.

— De ce vă uitați așa la miinile mele ?

Am ridicat din umeri. Nici nu știam de ce-i priveam miinile cu atîta curiozitate.

— Sînt miini de muncitoare !

Cînd atîta lume poate spune același lucru, reacția aceasta semănînd cu o scuză nu spune nimic în plus. Dar ea are cu totul alte înțelesuri în momentul cînd aparține unei fete cu o biografie aparte. Daniela Băciuc lucrează ca sortatoare la I.C.R.T.I. Textile-Încălziminte, într-un depozit din Militari. N-a încercat niciodată la cursuri de zi. I-ar fi fost prea greu. Trăiește împreună cu mama. Din copilărie, au rămas fără casă. Un foc le-a mistuit totul. Au refăcut-o și mama, de 35 de ani, neclintită, bobinează motoarele electrice ale unei întreprinderi textile. Ca să se descurce, trebuia ca fiica să înceapă serviciul cît mai curînd cu putință. După școala generală, s-a angajat, cu gîndul de a continua la seral. A început din prima toamnă și acum este elevă în clasa a XII-a la Liceul economic numărul 2. E în toate acestea puțină incrințenare. „Aș vrea să-i demonstrez tatălui meu că a umilit-o pe mama atunci cînd a considerat-o sub nivelul lui și a părăsit-o. Să-i arăt că a fost în stare să crească și să educe un copil chiar mai bine decît au făcut-o alții cu posibilități mai bune”.

Mama e de la țară. Vrea ca fiica ei să facă un pas înainte, să-și cîștige piinea ceva mai ușor. Să-i fie mai bine. Și pentru asta e în stare de sacrificii, e gata să facă orice ca să aibă timp de școală. Iar fiica e gata s-o ajute în orice chip, cu riscul de-a învăța doar noaptea. Vrea ca mama ei să nu sufere, ca să n-o ducă la fel de greu. Își dorește teribil să-i poată face o bucurie. Uneori ai sentimentul că aceste femei fac școala împreună. Una, silindu-se la muncă și la lecții, cea-

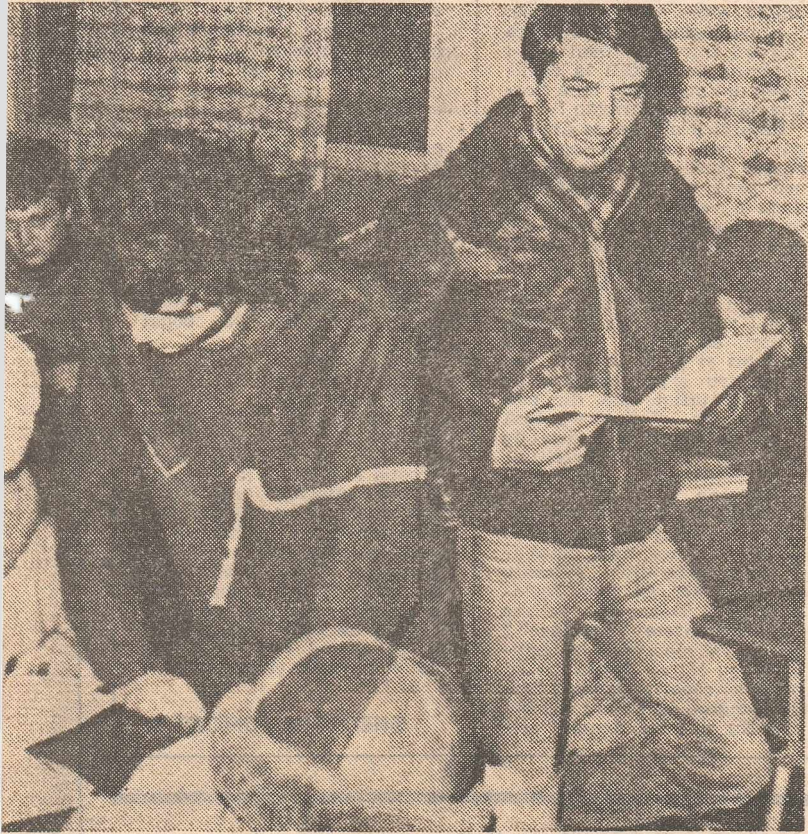
laltă, în spatele frontului, pregătînd totul.

De cele mai multe ori, seralul e ca o revanșă, un fel de recalificare într-o probă olimpică în care, dacă nu cîștigi, nici n-ai ce pierde. Mulți au ratat examenul de admitere la zi și n-au mai avut curajul să repete încercarea, dar nici puterea de a renunța. Seralul a devenit, astfel, o cale de mijloc. „Am pierdut admiterea la aeronave și pe urmă am dat la T.C.M. la seral” (Iancu Jianu, I.C.P.I.L.A.). „Întîi am încercat la energetică la cursuri de zi. N-am intrat și m-am gîndit că la metalurgie aș putea să intru mai ușor. M-a lovit atît de mult insuccesul că n-aș mai fi îndurat încă unul, deși, dacă stau să judec lucrurile la rece, poate că ar fi fost mai bine să dau la T.C.M.” (Antoaneta Constantin, I Metalurgie, controloare la Întreprinderea de motoare Diesel).

Dacă intri într-un amfiteatru în care se află o serie de studenți de la seral te surprinde un lucru. Toți sînt tineri. Se vede de la o poștă că majoritatea o formează absolvenții de liceu din ultimii ani. Extrem de rar mai găsești cite un bărbat trecut puțin de treizeci de ani. S-a dus vremea celor cu funcții puși pe completarea studiilor, cînd se zicea, mai în glumă, mai în serios că seralul nu este decît școala care se face noaptea ca să treci clasa cu ochii închiși. Seralul a devenit o școală de-adevăratelea în care învață tineri de aceeași vîrstă cu studenții sau elevii de la cursurile de zi și care, în plus, și-au asumat varianta muncii. Aceștia li se mai adaugă o categorie. Cea a bucurărilor pragmatice care au găsit în seral o mică șmecherie în a evita repartiția privită ca o aventură trăită departe de mamica și tătucu. Despre ei — nimic. Dar dincolo de toate acestea, seralul rămîne o școală a celor mai tari, dispuși să lupte, cărora viața le-a agățat o piatră de pulpanele hainei, iar ei, în ciuda acestei greutăți, încă mai încearcă să zboare.

sint decit pentru cei care nu-mi cer datoriile" (Bogdan Niculescu, II, Mecanică). Uneori trebuie să-i păcălești pe cei de la slujbă în favoarea școlii, alteleori școala în favoarea serviciului. Dar de înșelat nu reușești cu nici una. Mereu sosește hirtia cu notele de la examene și cu frecvența, iar cifrele de plan nu țin cont de ambițiile particulare ale fiecăruia. Marian Bucur de la I.C.P.I.L.A. este student în anul V la Institutul de construcții. Are un copil iar soția lui învață tot la seral. Trebuie să-și întrețină și mama. În institut e un om care contează. La facultate nu are nevoie de îngăduință. E greu de crezut că în următorii ani acest om se va lăsa mișcat de prima adiere de vânt. Cind ai de înfruntat pe cineva e mai bine să n-ai ghinionul de a da peste o asemenea biografie. Imediat îi simți forța, simți că te izbești de un zid, de un caracter. Într-o competiție cu asemenea oameni e ca și cum ai alerga împotriva trenului. Ca să înveți, timp de cinci ani, un seralist se scoală dimineața la cinci și se întoarce acasă seara târziu, după telejurnal. La început e entuzias, plin de energie, chiar optimist. Incet, incet, drumurile, slujba, examenele, cursurile îl liniștesc și-l duc până la limita epuizării. În anul V seral de la Facultatea de mecanică, din 150 cîți au intrat în anul întâi, n-au mai rămas decit 70. Ceilalți s-au pierdut pe drum. Au obosit, au cedat, au pierdut. Au rămas în cursă cei care au tras cu dinții. Ioan Cristian a terminat o facultate de subingineri. L-a apăsât prepoziția și a mai început o dată facultatea la seral. După aproape nouă ani de facultate e greu de crezut că va mai avea energie și tragere de suflet pentru încă una, chit că între seraliști există și un fel de profesioniști ai școlii, oameni în stare să învețe constant, riguros, temeinic, zi de zi, ani la rînd, fără nici o clipă de poticneală. Unii sint gata să facă asta pînă la șaiszeci de ani. Un cadru didactic trecut prin

multe povestea despre un examen la seral. A înșirat biletele pe catedră și i-a invitat pe primii cinci studenți să-și aleagă cite unul și să pregătească subiectele. În vreme ce aceștia și le alegeau, profesorul, curios de noutățile zilei, se pregătea să parcurgă ziarul. Chiar găse-se ceva interesant. Dar unul dintre seraliști a rămas lîngă catedră. Nu voia timp de gîndire. Puțin iritat, profesorul l-a rugat să ia loc și să-și facă măcar o schiță sumară a subiectului. N-am nevoie, a răspuns omul. Profesorul s-a enervat și cu cea mai relaxată mină a început examenul, gata să-i dea o lecție celui care-i deranjase neînsemnatul tabiet matinal. Și-l ascultă și încep să-l învîrt, povestește profesorul, și-l întorc, și-l sucesc și el, calm și limpede ca lacrima, trecea prin materie ca un pînt. Simțeam că innebunesc și obosesc. Și n-am mai rezistat și i-am zis, lasă-mă în pace, ești grozav, dar nu vezi că n-am pâlărie. Pentru ce, l-a întrebat

acesta mirat? Ca să mi-o scot în fața dumitale!

Viața pe brînci și școala la seral a scos mulți oameni de nădejde. Cel puțin pentru șansa în plus acordată celor sosiți mai târziu în bătălia pentru un loc mai bun sub soare, pentru un pas înainte merită toată considerația. Nu știu cîți savanți a dat seralul. Poate că mai puțini. Dar a dat cu siguranță o mulțime de caractere de oameni puternici, aspri și greu de speriat cu un strigăt. Cei mai mulți au fost muncitori, băieți de la țară, care au înțeles abia mai târziu că între șabă și carte e totuși o diferență.

Să nu roșești niciodată

Seraliștii au o viață dublă. Fața e munca și reversul e școala. Cap și pajură în aceeași zi, în egală măsură. „Cea mai mare satisfacție o ai cind ajungi să înveți aceleași lucruri la care lucrezi. Atunci te simți mai stăpîn, te miști mai lejer, parcă ești cineva între ceilalți. Alteori, mai ciupești cite puțin de la serviciu. Ar fi nedrept dacă tot stai zi de zi în fața planșetelor să nu-ți faci și proiectele. Noi am fost obligați să ducem la facultate o adeverință că am efectuat 68 de ore peste program în proiectare. Dar aici, cind a fost de lucru, am făcut sute de ore. Cind se apropia termenul de predare al proiectului aproape că uitam de facultate" (Norica Vintilă, inginer la I.C.P.I.D.A., absolventă a cursurilor serale, facultatea de hidraulică). La I.C.P.I.L.A., un institut de cercetări în domeniul lianților și azbocimentului, lucrează o sumedenie de seraliști. Cei mai mulți își fac seralul la o facultate de profil. După absolvire sint încadrați imediat pe posturile adecvate. Conducerea institutului a făcut din seral un mod de pregătire a cercetătorilor de mîine. Cei care au ținut sus steagul seriozității pe parcursul celor cinci ani de muncă, imediat după absolvire sint promovăți cercetători. Și pînă acum, strategia s-a dovedit mai mult decit folositoare. A creat o atmosferă de muncă și competiție, de seriozitate și răspundere. Și asta e un câștig adevărat. „Am primit repartiție de la liceu la un atelier de energoreparații. După ce-am intrat la seral, mi-au spus că eu nu-s făcută să lucrez acolo, că n-au cum să mă folosească

și că trebuie să aștept pînă s-o găsi ceva în proiectare. Am stat o săptămînă și mi-am căutat de lucru. Așa am ajuns la I.C.P.I.L.A. Acum sint în anul IV la Electrotehnică. Stau în gazdă și o dată la două săptămîni merg la părinți la Cimpina ca să mă aprovizionez. Ei îmi plătesc chiria, ei îmi fac aprovizionarea și eu mă descurc cu restul". (Sabina Oprică). „Am lucrat întâi la un grup de șantier. Mi-au zis, nenică, școala te privește, noi trebuie să ne terminăm construcția! A trebuit să plec. Tot ca sudor am venit și aici. Din cind în cind mai lucrez și în proiectare. Stau la un cîmin de nefamiliști, doi în cameră, și seara mîncînc la o cantină aparținînd de o autobază. Masa de prînz o sar. N-o duc prea ușor, dar dacă vreau să fac ceva, vorba celor de pe șantier, nenică te privește, e distracția mea. Atita doar că nu e distracție, e un fel de viață trăită din simbătă în simbătă" (Iancu Jianu, IV, T.C.M.). Mulți din studenții de la seral lucrează numai șase ore. În anii terminali îi încearcă oboseala. Abia mai rezistă. Fetele ajung chiar la program de patru ore. Asta nu înseamnă că o duc mai ușor. Lîngă Centrala sticlei și ceramicii fine există o secție de termometre și densimetre. Lumea sticlei a adunat aici o mulțime de elevi și studenți la seral, majoritatea fete. Șefa secției, ingenera Elena Ionescu a încercat întotdeauna să găsească un echilibru între nevoile producției și viața seraliștilor, socotind școala nu numai un beneficiu particular, ci și un mare câștig, pentru instituție. „Înainte de admitere am lucrat 6 luni într-o fabrică de geamuri la Scăieni ca observator de cupitoare. Acum, în anul V, cind facem tehnologiile sticlei, mi-e mult mai ușor. Vă dați seama, ni se predă despre cupitoare și la noi, cind a fost în reparație, a trebuit chiar să intru într-unul. Normal că mi-e mult mai simplu și mă bucur că se leagă între ele". (Carmen Iacob, V, Tehnologica sticlei). Valentin Preda este șlefuitor la aceeași întreprindere și student în anul IV la tehnologie chimică. Lucrează mereu la o mașină de șlefuit, în umezeală și într-o mare concentrare. „Tot timpul alerg, sufocat de timp. Cind e concediu, e sesiune; cind e vacanță e slujbă. O dată am prins citeva zile după examen și mă pregăteam să mă bucur de ele,

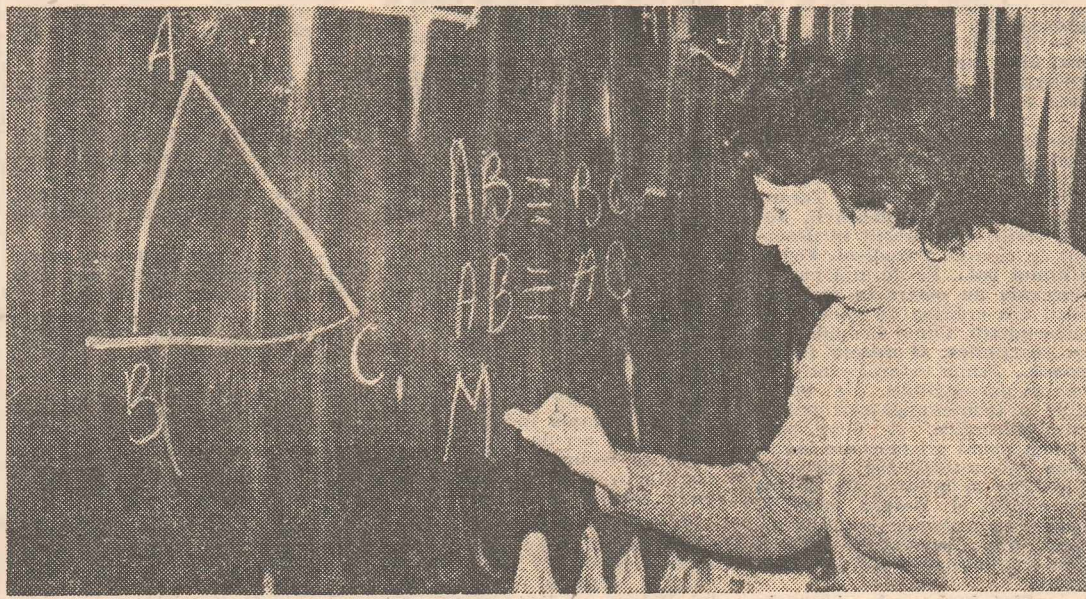
mă" (Carmen Șerban, II, Economia industriei și agriculturii, desenatoare I.P.C.F.).

Oameni de cursă lungă

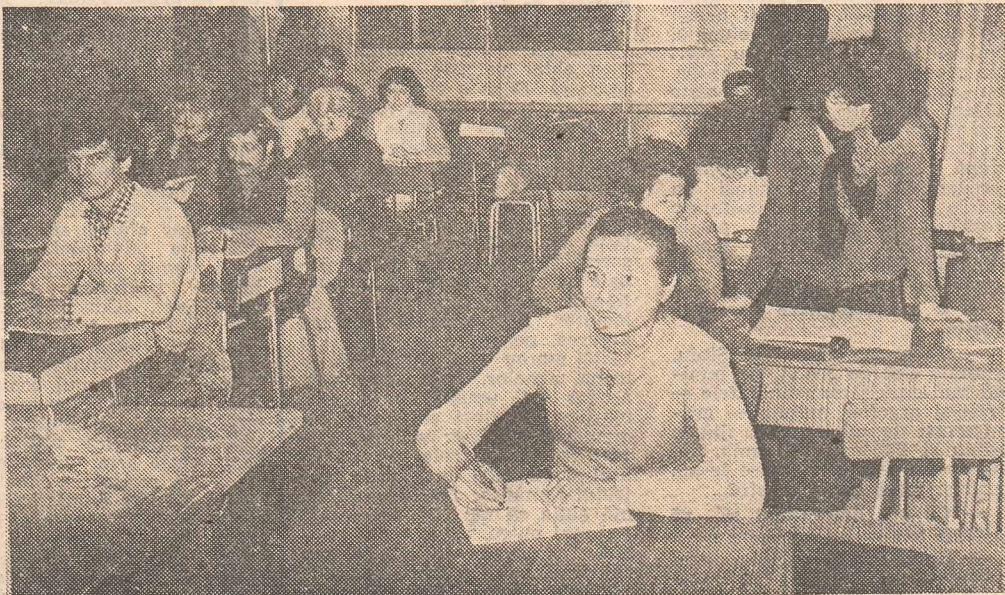
La serviciu și se spune că școala e afacerea ta personală. La școală, profesorul ridică din umeri. Te crede că ai probleme, dar el ce vină are. Școala-i școală. „Sintem patru fete în gestiune care plecăm la seral. Ca să nu avem necazuri și ca să ținem pasul și la școală, ne-am împărțit. Într-o zi plecăm două, în cealaltă stau ele și plecăm noi mai repede. Ghinionul nostru e că nici una nu sintem colege de clasă. Așa că, a doua zi, trebuie să telefonăm pe la colegi, să ne facem rost de caiete ca să copiem lecțiile". (Mariana Zelenko, cl. XII-a, liceul economic nr. 3). A trecut vremea cind la seral umblau cîinii cu covrigii în coadă. Nu se mai trece atit de ușor. O dovadă e faptul că în anul cinci, la politehnică, din cîți au intrat la admitere, n-au mai rămas decit jumătate. „Eu, ca să iau o notă de trecere, muncesc mult mai mult decit un student la zi. Profesorul îmi spune că seralul nu e obligatoriu, și dacă vreau să-l fac, atunci să-l fac ca lumea. Din păcate, lumea a rămas cu o imagine deformată. Are impresia că seralul e un fel de școală de complezență. Faptul că după absolvire începem să contăm ca specialiști e o dovadă că n-am făcut figurație în amfiteatre, chiar dacă era seara sau după-amiaza" (Garibaldi Popescu, V, Termoenenergetică). Ce spun profesorii? „Se simte imediat disciplina producției și a muncii, atit în frecvență cit și în pregătirea ritmică. Noi ne străduim să adaptăm activitățile de predare și cele aplicative la numărul mai redus de ore, fără a abdică de la nivelul de cunoștințe sau de la exigentele obișnuite. Studenții de la seral sint în general ceva mai virstnici și au o capacitate deosebită în a discerne esențialul, în a emite judecăți mai pertinente. Cu toate acestea, datorită bugetului lor de timp relativ redus și a unui grad mai mare de oboseală, nivelul răspunsurilor lor la dezbateri e adeseori mai mic, compendios însă cu un plus de superioritate la analizele de caz unde sint înarmați cu situații concrete. La fel, la referate, studenții de la seral sint mai buni, după cum cei care își iau lucrări de diplomă în specificul întreprinderii în care lucrează, reușesc să le imprime un pragmatism mult mai pronunțat. De obicei, le incheie cu propuneri concrete, utile, demne de adoptat imediat. De aceea, eu as pleda ca la seral să nu se înscrie decit în consens cu activitatea pe care o desfășoară în producție". (Prof. univ. dr. Alexandru Albu, A.S.E.). Chiar dacă între seraliști au început să apară mulți, absolvenți de liceu din anul trecut sau din celălalt și continuă să fie încă băieții mamei, cei mai mulți sint oameni pe picioarele lor, în cel mai bun sens al cuvîntului. Seralul continuă să fie școala caracterelor tari, a celor care vin din urmă, cu vigoarea unui tren de marfă pornit într-o cursă lungă. Au trasee fixe. Rar trec prin cinematografe, prin restaurante, prin discotecă. Ani la rînd, viața lor e o încordare de arc trăită pe aceleași drumuri. Cind ies dintr-un amfiteatru, la terminarea cursurilor, ai sentimentul că nu părăsesc o facultate, ci tot un loc de muncă. Cind am intrat într-o sală de curs din A.S.E., nu mai era aproape nimeni. Un singur student își confrunta notitele cu caietul unui coleg. Cei mai mulți din anul I comert erau deja în drum spre casă. Pe tablă rămăseseră scrise formulele matematice și calcule. Cu cretă roșie, cineva adăugase peste toate cifrele și literele. „Noapte bună!" Într-o bancă, o fișă tehnologică luată de la serviciu și uitată în pupitru. Lîngă ea, un biletel mototolit. „Anca, te rog să stai în altă bancă pentru că-mi strici ora. Din cauza ta nu pot să-mi iau notite. Ești fabuloasă!" Gata! a strigat femeia de serviciu, stingînd luminile. A mai trecut o zi din această lume a seralului. Printre atitea hirtii și destine, un biletel trece luminos ca un fapt de viață care bate la ușa zilei de mîine.

CORNEL NISTORESCU ■

Fotografii de ELENA GHERA ■

Dar m-au sunat că nu merge treaba, că sint niște necazuri cu mașinile la care am început să mă pricep. A trebuit să vin să dau o mînă de ajutor. Cine își imaginează că seralul este o distracție se înșală, sau, din răutate, e dispus să creadă că în afara modului său de a fi nu mai contează nimic" (Valentin Preda). Sigur, seralul nu este o glumă. În cel mai rău caz, e un pariu pus de caracterele tari, o șansă în plus pentru cei dispuși să nu cedeze la prima infringere. Iar în întreprinderile pe care le-am văzut, seraliștii nu erau decorul pitoresc al coridoarelor, nici studenții zgomotoși și distrați. Erau niște oameni obișnuși care lucrau cot la cot cu ceilalți, fără nici o pretenție în plus, ca apoi, la sfîrșitul programului, să alerge spre poartă, să se inghesuie la ieșire și în stațiile de autobuz, să se zbată pentru a ajunge la timp la cursuri. „Dacă nu ești în stare să citești în tramvai sau pe scara autobuzului ca să nu roșești la seminar înseamnă că nu-ți dorești decit o diplo-

Rubrica „Profesorul de literatură” a revistei **Luceafărul** a tipărit de curind o incitantă intervenție semnata Grigore Sorescu privind „Limba română actuală” și, o spun din capul locului, am parcurs-o cu deosebit interes (lasă că Sorescu e un nume la care vibrez) cu atât mai mult cu cât erau puse în discuție unele probleme de coplesitoare importanță pentru destinul școlii românești.

Meritele (scurte) intervenției sînt evidente, multe din ideile ei îmi sînt familiare totuși, mă văd obligat să exprim cel puțin câteva nedumeriri (de nu chiar spaime) provocate de câteva pasagii la litera cărora nu ader. G.S. are toată îndreptățirea să militeze pentru o revizuire a programei de limba română (clasele V-VIII) și implicit a manualelor școlare, dar atunci cînd afirmă că unele lecturi literare ar fi inadecvate scopului de a propaga „limba română actuală” dă unele exemple cel puțin deconcertante. Textele incriminate (din păcate acesta e cel mai potrivit cuvînt) n-ar contribui la „însușirea limbii literare actuale”. Dezvoltarea vocabularului elevului de gimnaziu nu ar putea

fi realizată „prin texte sufocate de arhaisme, regionalisme, elemente populare. Astfel de texte încetează să mai fie pentru elev un model viu de exprimare. El este îndepărtat de limbajul cultivat”. Manualul, continuă autorul „clarifică prompt în josul paginii, aceste elemente, în timp ce neologismele sînt expediate la sfîrșit”.

De acord, glosarul ar trebui conceput mai „democratic”, termenilor acordindu-li-se aceeași șansă (metodă) de explicare dar...

Dar ce ne facem cu exemplele?
S-ar putea ca „Darul lui moș Miron” de I. Agărbocanu, „Puțul” de Brătescu-Voineschi să fie „inadecvate”... Dificultăți prea mari ar impune lecturarea lui C. Negruzzi „Sobieski și românii”. Cum zic, se poate, s-ar putea... Pe lista „inadecvurilor” figurează însă și Nicolae Iorga („Ștefan cel Mare”) Mihail Sadoveanu (l) cu „Domnu’ Trandafir” și „Luarea Griviței” și — stupefiant! — Ion Creangă cu „Amintiri din copilărie” (!!!), repet, Ion Creangă!

Dacă o Școală socotește că „Amintiri din copilărie” trebuie să lipsească din lista

lecturilor literare pentru clasele V-VIII, nefiind ele accesibile decît „unul elev aflat într-o etapă superioară de însușire a limbajului cultivat”, apoi ea ar trebui să-și tragă obloanele.

Și de ce ar trebui ca ele, „Amintirile” să ilustreze exclusiv și neapărat „limba română actuală”? Și nu e limbajul lui Creangă altfel decît „cultivat”?

DESENE PE ASFALT

Nedumerire

Creangă poate fi citit și fără glosar, glosarul la el e „inclus” în text, termenii sînt lesne „traduși”, regionalismele deduse și, mai e vorba? ele aparțin (încă) limbii actuale (sigur, peste un secol vom mai vorbi...) Creangă e riguros actual și modern, „măcar” prin geniu și unicitatea rostirii. Ca și Sadoveanu.

Lipsa de precauție a autorului articolului face loc impresiei că s-ar propune ex-

pulzarea acestor texte, întimplător sacre, din manuale. S-a neologizat româneasca noastră într-atît încît să-i îndemne pe dascăli la delirul din coroanele ei, a broboanelor de smaragde?

Copilul îl citește pe Creangă și crede că-l înțelege. Această credință e totul și nu are prea mare importanță dacă e nevoit să deschidă, în răstimpuri, dicționarul. Și spre deosebire de un trecut nu prea îndepărtat avem aceste dicționare. Eu unul, deși nu mai sînt tînar dar nici contemporan cu Negruzzi, să zicem, l-am citit și iubit și l-am învățat pe dinăuntru și pe dinafară pe Creangă (aflat, iată, din nou în prag de „răspopire”) fără a mă sluji prea mult decît de prețiosul (și cam terfelitul) meu Șeianu și fără a fi moldovean.

Hai să credem că am putea scoate din manualele cu lecturi impuse, ale claselor în cauză paginile „sufocate de arhaisme”. Ba chiar regionalismele. Dar cum devine cu „elementele populare”? Să n-aibe ele „mare amestecare” cu întreg destinul (îmi place să repet termenul) limbii române, deci și cu viitorul ei? Nu sînt ele temeiul ori-

cărei „limbi actuale” „cultivate”, acum și în veac?

Sînt simple întrebări pe care nu îndrăznesc să le pun lui G.S. ci mi le pun mie și mă îngîndurez și încerc să înțeleg cite ceva...

Imbogățirea limbii, prin prîmirea ei cu expresii ce se impun cumva singure și pentru care nu avem sinonime pe măsură ne convinge de necesitatea unor schimbări în optica de predare, în școli; unele pagini au cu adevărat pe ele colbul petimării și pot lăsa locul altora, fericit alese dintr-un bogat tezaur, dar...

Dar... Iorga?
Dar... Sadoveanu?
Dar... Creangă?
Crede autorul comentat că Eminescu e mai „ușor” de citit mai bine înțeles decît aceștia? Și la el, la Eminescu, ne „sufocăm” (uneori sufocarea e confundabilă cu subtilitatea) de arhaisme și regionalisme (care a fost România și mai este o țară de țări) iar de „elementele populare” ce să mai vorbim...
Cînd ne vom „descotorosi” și de el și-l vom propune căror manuale și cit și cum?
Și?...
GHEORGHE TOMOZEI

Contemporani ai unui timp românesc definitiv

(Urmare din pag. 9)

cu actori de frunte al teatrului românesc?

— Aveam 22 de ani cînd m-am dus la Tirgu-Mureș și 25 cînd am venit la „Nottara”. A fost o imensă șansă ca în oraș unde fusesem repartizat să joc cu actori dintre cei „grii”, la secția română și la cea maghiară. La „Nottara” aveam în distribuție pe George Constantin, Ștefan Radoff, Marcel Anghelescu, și alți actori dintre cei mai buni și mai „raii”.

— Cum v-ați împăcat cu ei?
— Ne-am certat, ne-am iubit, impactul s-a produs. La Bulandra, în 1977 am lucrat cu Ion Caramitru, Virgil Ogăsanu, Ileana Predescu, D. Onofrei, Florian Pittiș, Mirocea Diaconu și alții, care, larăși, erau dintre cei „grii”. Greu, ușor, impactul s-a produs. Am avut din nou norocul să-l am în preajmă pe Liviu Ciulele, pe Marin Sorescu, pe Toma Caragiu ca sftnici.

— Totuși, nu v-ați speriat niciodată de marii actori?
— Dacă m-am speriat de marii actori? Nu m-am gîndit niciodată serios la asta. Bănuiesc nu mă speriam în principiu, mă speriam zilnic! Și atunci, și acum, dimineața, înainte de repetiții, mi-e rău aproape fizic. Mi-e frică de fiecare repetiție, de întințirea aceea care, știu că face parte dintr-un lanț, dar care e unică totuși, iar fiecare verigă a lanțului e egală cu întregul. Nu mi-e frică decît de actorii slabi, de mediocritate, de suficiență, de agresivitate, de lene și mai mi-e frică de boală, de necazuri, de nefericire...

— Sînt curios cum citiți dumneavoastră un text pe care urmcază să-l transpuneti în scenă.

— Întîi îl citesc pur și simplu și îmi notez prima impresie. Asta e extrem de important. Pe urmă vine analiza textului, după o anumite metodă pe care mi-am însușit-o, am adaptat-o structurii mele și, pe care, am reinventat-o altminteri. Această metodă și oricare alta validă e în măsură să verifice prima impresie constituindu-se într-o analiză a chiar mecanismului instituției — deci o analiză asupra mea — și a intuiției ca instrument de cunoaștere artistică. Analiza riguroasă este supremă, ostentivă la culme și plină de neprevăzut. Ea te adună înăuntru textului, dar te poate și îndepărta definitiv de el. Odată am renunțat să mai pun în scenă o piesă, descoperind în timp ce o analizam, că e fals construită.

— Ce leagă toate spectacolele pe care le-ați realizat? Vă întreb acest lucru fiindcă ele sînt extrem de diverse.

— Să ne înțelegem: orice piesă conține nu un spectacol, ci mai multe.

— E de la sine înțeles.

— Fiecare dintre ele exprimă unitatea operii dramatice, constituindu-se în, totuși, tot atîtea entități inconfundabile. Eu nu invent nimic în afara materiei piesei și nicidecum în afara spiritului și respirației pe

care sînt în măsură să le simt și înțeleg eu insumi. Gîndesc și provoc unul și numai unul dintre spectacolele unei piese de teatru. Deci eu nu inventez, ci invent înăuntru unei tendințe și unui efort spre creație.

— Cam cețos! Dar ce părerere aveți în legătură cu disputa regizor — autor? Cine e suveranul? Unele voci susțin că ar fi regizorul. Chiar așa să stea lucrurile?

— De ce suveran? Poate doar asupra propriei lui persoane. Regizorul este principalul om liber. Singurul în întreg conclavele text-spectacol. Liber de a accepta ori de a refuza cu orice preț un text, pînă la a face cu propria sa viață orice în slujba teatrului. Intre aceste limite nu face altceva decît să creeze provocînd creațiile actorilor, scenografului, compozitorului și, diferențiat, ale tuturor celorlalți concurenți la reprezentare.

— Totuși, aș vrea să înțeleg mai bine care ar fi unitatea ce guvernează spectacolele realizate de dumneavoastră.

— Există, cred, o anumite unitate în diversitatea despre care vorbești. Or, mai exact, o tendință de unitate. Să vedem: Lăpușneanul, Prințesa Turandot, Răceala, Karamazovii, Jocul vieții și al morții în deșertul de cenusă, Paradisul, Fedra, Ultimul bal... Pe de altă parte: Speranța nu moare în zori, Picticul din grădina de vară, Noi subsemnații, Conul Leonida față cu reacțiunea, O noapte furtunoasă... Prima categorie are în centru personalități din prima linie a temperamentelor politice și filozofice. A doua, personaje medii ori mărunte îngrodiate sub covîșitoare structuri filozofice și politice. Un teatru nu politic, ci despre politică, despre mecanismele omului gînditor, ori abia gîndind înăuntru unor structuri politice marcante.

— Sînt încă sub impresia spectacolului pe care l-ați realizat cu O noapte furtunoasă. Cum trebuie să se apropie un regizor de un clasic al dramaturgiei cum este Caragiale?

— Caragiale își ajunge sieși. El nu trebuie neapărat pus în scenă. Nu neapărat. El fără noi poate, noi...

— Ba mie îmi place să fie pus în scenă cit mai mult.

— Piesele sale sînt perfecte, iar personajele sale par că trăiesc perfect, așa cum le-a creat, în vid. În clipa în care deschizi o ușă pătrunde aerul, personajele se animă, dar mișcarea lor scapă de sub controlul suveranului vid și intră într-o mișcare și interacțiune haotice. Odată deschisă ușa nu se mai poate închide, iar să repui ființele acelea mărunte ca virusii și la fel de potente în pozițiile lor inițiale cere, of, doamne...

— E numai cazul lui Caragiale?

— Cu Cehov, Beckett, Gogol, Ibsen și încă puțini alții lucrurile stau la fel. Eu am nevoie de ei, dacă am, dacă aveți!... Și cînd. Și dacă...

— Dar ce-i cu Shakespeare? Nu l-ați pomenit.

— Cu Shakespeare e altfel, nîe șoptește un duh. El nu e. Pare a fi... Duhul e rău sftnic. Shakespeare pare abordabil și liniștitor pentru meseriași și chiar pentru artist. Dovadă că americanii au putut scrie rezumate după piesele sale pentru doar uzul alfabetizaților. În realitate Shakespeare nu e îngăduitor. E doar trufaș și divin risipitor. Ați observat cite castele și-a risipit prin Danemarca, Italia, Grecia, Roma, Egipt? Că toți acești greci și romani și alții vorbesc englezeste, iar această engleză se traduce perfect și în românește?

— Ultimul bal e un spectacol pentru care ați fost premiat, e un spectacol în care istoria noastră, o secvență din istoria noastră, e prezentată cu lux de amănunte și cu o mare vibrație sufletească. Cum ați reușit să vă apropiați de o epocă pe care — în mod fatal — n-ați putut s-o cunoașteți decît prin intermediari?

— Așa cum m-am apropiat și de Karamazovi, de Vlad Tepeș, de Lăpușneanul și de încă unii care mi-au umplut zilele și nopțile cu spaimele lor. Am avut cîndva o suferință fizică. Îmi provoca dureri greu de suportat. Cîneva din preajma mea încerca să mă întărească psihic prin vesnică tactică a mimării cinismului. „Haide, că nu te poate dura chiar așa!” Un doctor isteț i-a explicat apoi pe lîngă că există un prag al suportabilității durerii, cînd omul, chiar și bărbat fiind — și deci mai slab la atari încercări — începe să urle în modul cel mai sincer și expresiv. Ultimul bal este un spectacol scris de Ion Brad și de mine pentru a vorbi de România, despre și pentru o Europă aflată prea adeseori în suferință și pentru care românii au cugetat europenește cu timpă îndurerată de mai multe ori decît se știe și decît se recunoaște. Iar românul Liviu Rebreanu este un mare scriitor al lumii.

— Indiscutabil.

— Bunicul soției mele, locotenent român din Țara Făgărașului a desertat — în vremea lui Bologa — din armata austro-ungară cu întreg plutonul pe care-l comanda. Au fost prinși de ruși, suspecțai ca spioni și închisi într-o școală. Au sărit pe geamuri de la etaj, au ajuns, cu chiu cu vai, ajutați de niste țărapi pînă în Moldova, unde era atunci armata română. Acolo, după verificări amănunțite, și după o perioadă de internare preventivă au fost repuși în grade și, în sfîrșit, în uniforme românești și-au servit patria adevărată și adevărul însuși pînă la sfîrșitul războiului și cuvenita unire pe vecie.

— E o intimplare emoționantă.

— Eu m-am născut în Sibiu, stimată George Arion, iar bunicii mei erau țărani din satele — trist și orgolios numite — grănicerești de sub munții dintre Sibiu și Făgăraș. Pe urmă, da, au fost și cărțile pe care le-am citit și toată viața noastră...

— Ce v-a determinat să vă alegeți profesia de regizor?

— Copil fiind, la Sibiu, unde locuiam într-o curte cu trei rînduri de ganguri suprapuse și unde bîntuiam prin poduri și

piвніte cam douăzeci de copii, ne jucam — de luni pînă simbată — „de-a teatrul”. Eu eram un fel de provocator la joc, cel puțin așa spunea mama, care mă certa că nu-mi vedeam de-ajuns de carte și de lecțiile de pian. Fiindcă făceam pianul, iar minunatul meu tată, compozitorul și dirijorul Ilie Micu, dorea să isprăvească din mine un dirijor adevărat!

— Nu cumva dintr-un sentiment al puterii, din dorința de a minui oamenilor ați ajuns pînă la urmă regizor?

— Probabil îmi plăcea să minuiesc oamenii, deși pe vremea mea eram fiecare cite-o mîină de om, situație care nu s-a schimbat prea mult, ținînd seama că și curtea aceea cu ganguri suprapuse „s-a mărit” iar noi, proporțional, am progresat aceiași...

— Nu v-ar fi plăcut să fiți actor? Nu-i invidiați pe cei de pe scenă care sînt mai cunoscuți decît dumneavoastră?

— Evident, mi-ar fi plăcut să fiu actor. El este suveranul spectacolului. Chiar și sensul peiorativ al termenului îl onorează. El este regele, chiar gol fiind!

— Deci, îl invidiați!

— Nu, nu-l invidiez! În fața lumii el e locotenentul meu. În fața legii lucrurilor eu sînt locotenentul și avocatul. Eu sînt vinovatul, eu sînt instigatorul la crima care se numeste fapta actorului: refacerea altminteri a vieții!

— Cit de mult contează experiența dumneavoastră de viață în realizarea spectacolelor?

— Nici o piesă nu trebuie pusă în scenă decît în „flagrant delict” de personalitate a regizorului și într-o conspirație autosacrificantă a actorilor, pentru promovarea cu orice preț a învățăturii omenești enunțate în chiar materia piesei de teatru. Eu nu aș putea pune în scenă spectacolele mele decît trăind cum trăiesc și n-aș trăi așa decît lucrînd în teatru așa cum o fac. E un cerc închis... Dar există oare cercuri deschise?

— Cum vi se pare teatrul românesc de azi?

— Teatrul românesc de azi este exact cite este și se exprimă prin chiar valorile care-l reprezintă. El este evident viu și în căutare de sine în raport cu viața societății noastre, cu valorile sale exprimabile înăuntru valorilor generale ale societății românești socialiste de azi. Din cite cunosc teatrul mondial o duce cum o duce, ba mai bine, ba mai rău, suporturile social-financiare sînt proporționale cu veniturile pe cap de locuitor, artiștii luptă pentru progres, pentru pace, pentru o viață mereu mai demnă și, la urma urmelor, mai culturală, așadar mai umană. În numele marilor înaintași și dascăli, în memoria marilor regizori harnici, în numele celor de azi, tineri și vîrstnici, în numele teatrului românesc fără de moarte, mă oblig să fac cite spectacole voi mai putea, acum și mine și aici, împreună cu cei de azi, cei de ieri și cei de mine, contemporani vremelnic ai unui timp românesc definitiv într-un răstimp fără de moarte!

Speranță și certitudine

(Urmare din pag. 9)

tean „Traiect”, care și-a propus drept scop principal promovarea muzicii românești moderne și în acest sens, peste 40 lucrări și-au aflat aici prima audiere absolută. Sprijinit de citiva tineri virtuosi; pianista Ina Onescu, violonistul Ladislau Horvath, clarinetistul Leontin Boantă, contrabasistul Ovidiu Bădilă și percuționista Viorica Ciurilă, tînarul nostru compozitor a luat bagheta în mîină tocmai pentru a-și sprijini colegii de generație care, astfel, beneficiază de un aport extrem de consistent; iar deviza Ansamblului: „Uniti într-un ideal estetic”, glăsuiește singură despre preocupările Traiectului ca și despre dăruirea și concepția umanistă a lui Sorin Lerescu, acest tînar al cărui nume se află de acum inserat în marile lexicoane muzicale, apărute recent în Statele Unite ale Americii și Marea Britanie.

Mihaela Sturza s-a făcut cunoscută publicului — mai ales — prin ciclul de emisiuni radiodifuzate sau televizate purtînd diverse titluri, ca „Integrala simfoniorilor beethoveniene”, „Istoria muzicii în pași de dans”, „Ora de muzică” etc, multe dintre ele fiind realizate cu Iosif Sava, (ciclul a fost achiziționat de televiziunile a nu mai puțin de 15 țări!) și toate avînd ca nobil țel, educația muzicală a tineretului; apoi, destui sînt aceia care i-au citit Poemele pentru copii, care i-au adus — în 1984 — Premiul „Marin Preda” al Uniunii Scriitorilor. Dar, Mihaela Sturza, muzicologă, poetă și scriitoare, este componentă — încă — a Cenaclului Tinerilor Compozitori, iar activitatea sa comunicativă a fost deosebit de laborioasă pînă astăzi. Stilul său aerat și simplu la prima vedere, mergînd pe linia postenesciană, fără multe artificii, căutînd o expresie profundă și mult interiorizată, cu o deosebită sensibilitate, se desfașoară — în special — în genul cameral, în care cele patru liederuri pentru mezzosoprană și harpă, cvartetul de coarde, cantata camerală intitulată „Umbrele mele” (toate folosind versuri proprii) și Simfonia de cameră, strălucesc alături de alte opuri destinate flautului, pianului, vocii umane, sau încă alte multe lucrări simfonice („Simfonia valsurilor”, „Concertul pentru clarinet”) etc. Adăugînd că tînăra muzicantă a primit două distincții ale Uniunii Compozitorilor, în domeniul compoziției și al muzicologiei, vom observa cu ușurință o activitate plurivalentă, mai rară, alit în ceea ce privește arta sunetelor cit și în cea a scrisului; toate la o înaltă calitate a măiestriei timpurii, numitor comun al acestor doi ucenici ai maestrului Anatol Vieru, trăsătură unitară, dealtfel, a tinerii generații de creatori, speranță și certitudine — încă de astăzi — a creației românești de miine!

Constelația lirei

7 poeme

de Marin Sorescu

Vase comunicante

Vase comunicante de pământ
Împing într-o fantastică maree
Bărbatul către-un idol, o femeie,
Femeia către-un viscol de descint.

Împleticiri de zări și cureubeie
De a nu fi deloc și de mai sint...
Seade la fel nivelul unui gând.
Cind sorbi in vis fantastica scinteie ?

Oglinda ochilor și se afumă
Și ceilalți ochi se-ncețosează-n pațimi.
Ca să păstrăm gradatia de lacrimi

Comunicăm pământ : argilă, humă,
Ne iscălim cu degetul pe brumă.

Stoicii

Cu crocodilii frați, cu Nilul,
Veri de luceferi, unchi de stele,
Prinși de balonul unui suflet,
În tihnă reflectați de lucruri
Pluteau sub cerul lor moral
Ploaie și secetă de-odată.

Văzind că moartea nu există,
Zimbeau la curgerca eternă.
Materia le era pernă.
Trăiau beția invierii,
Acea urcare totuși tristă
De dincolo de rău și bine.

Și cerul le primea în stele
Și pară flăcării în sine
Și carnea dulce-amară-a cerii.

Pastel

Oile cu capu-n clăi
Și țurcan și figăi,
Oi birsane, buzurine,
Rumegă, cu boturi pline,
Transhumanța — clăi — din mine.

Rotund

Ca o țigară-n colțul gurii
Ard muguri verzi la marginea pădurii
Cimpul fumează-un rotogol de drum
Și primăvara mă include-n fum.

Ți se dilată sufletul. Îl vezi ?
Ca roata ce își sare din obezi
Te risipești de orizonturi dus
O roată și mai mare te-a inclus.

Statuie

Stă pe gânduri Buda
De mii de ani
Cu picioarele sub el,
Incerpind o filozofie.

Să știi sau să nu știi ?
Gânduri.
Oricum, poziția e convenabilă.
Mai așteptăm.

Opac

Apa bolborosea fără rime.
Era o gilgiire acolo,
Care nu se îngina,
Nu-și căuta ecoul.

Narcis a venit ca de obicei
Să-și vadă chipul.
Chipul i-a rămas lipit de față.
Reflectarea care nu mai reflectă.
Nimic nu mai absoarbe nimic.
Totul e întors în sine.

Narcis își pipăia presupusa față
În unda neagră.
Apa bolborosea fără rime.

Pustnicul

Stă țeapăn
În buza peșterii
Și ascultă căderea de pietre.

Atins de copita stelei
Sau de pana vîntului.
Sau poate doar din nevoia de echilibru
Se prăvale cite un bolovan
Rar, o dată pe an.

Pustnicul cu mină dibace
Leagă căderile una de alta,
Făcînd o bură continuă
De piatră
Afară din timp.

Uneori îl apucă spaima,
Ascultînd huruitul pietrei
Dornice de adînc :
De nu s-ar termina muntele
Înainte de-a apuca
Să-l gîndesc tot !

Premiile revistei Flacăra pe anul 1986

PROZĂ : Radu Tudoran

POEZIE : Alexandru Andrițoiu

ISTORIE LITERARĂ : Zoe Dumitrescu-Bușulenga

CRITICA LITERARĂ : Mircea Martin

DRAMATURGIE : Ecaterina Oproiu

TRADUCERE : Balogh József

ACTORI : Tamara Buciuceanu ; Ildiko Jarcek-Zamfirescu; Teofil Vălcu; Valentin Uritescu

REGIE: Dominic Dembinski

PLASTICĂ : Eugen Bratfanov

COMPOZIȚIE : Pascal Bentoiu

ARTĂ INTERPRETATIVĂ : Maria Slătinaru-Nistor,

Simina Ivan

DIRIJORAT : Horia Andreescu

PENTRU ÎNTREAGA ACTIVITATE : Ioana Radu;

Oleg Danovschi

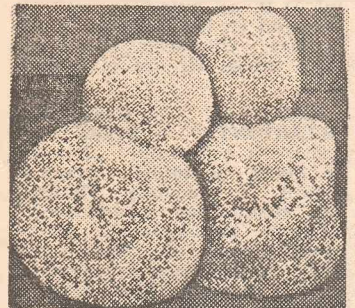
ISTORIE : Colectivului de autori ai volumelor

IV-V-VI „Desăvîrșirea unității național-statale a poporului român. Recunoașterea ei internațională” —Varvara Aioanei, Alecsenia Andone, Ion Ardeleanu, Vasile Arimia, Constantin Botoran, Tudor Bucur, Valentina Costake, Ielița Gămulescu, Mircea Mușat, Rodica Mușetoiu, Emilia Poștărița

INVENTII, DESCOPERIRI ȘI TEHNICI DE EXCEPȚIE : Petre Milu; Iulian Mincu; Gabriel Racz; Mari-

oara Godeanu

SPORT : Tamara Costache ; Helmuth Ducadam

Săptămîna viitoare la „Simeza” din Capitală, pictorul Nicolae Drăgușin ne va oferi, printre primele flori de primăvară, florile pe care le-a transpus cu binecunoscuta sa măiestrie în tablourile prezentate în noua sa expoziție.

atelier literar

de G. Dumitrescu

N. Azur : Pare să fie un fel de zvon liric, dar încă nu e clar (în paginile în general incifricite, hermetizante, inegale) care sint realmentele șansele și perspectivele, Vom vedea, poate, data viitoare.

R. Tall : „Antirăzboinică”, „Neliniste”, „Două ipostaze”. (Dar parcă aveai o altă semnătură ?...)

R. — Lugoș : Gingășie, diafană consistentă (dacă se poate spune), bun gust, în versuri și culori. Întreg ciclul e dintre cele mai bune lucruri pe care ni le-ați trimis vreodată. Felicitări ! (și mulțumiri...)

Paula Maxim : Nimic nou ! Îndemnul de a continua presupune nu doar o simplă inerție grafică, ci (mai ales !) eforturi multiple care vă pot ajuta să vă perfecționați mijloacele, să vă puneți în valoare din ce în ce mai bine înzestrările native (lecturi ample și diverse, studiu, exercițiu, etc.).

W. Kramps : Un buchet omogen, aproape în întregime demn de reținut.

Em. Soare : Ceva ma! bine în „Strigăt”, „Femeia” (de băut la ma-

șină !). În rest, în fel de fel de plicuri trimise cu grămada, lucruri slabe, însăilări grăbite, facile. Ar fi de dorit să așteptați răspunsul la plicul trimis, înainte de a expedia altul (asta, spre evitarea unor incurcături reciproce și ținînd seama că „Flacăra” apare tot... săptămînal !...).

A. M. Ploscaru : Am reușit să descifram (cu mare efort !) scrisoarea, și numai în proporție de trei cuvinte din cinci !... Proporție care, vă dați seama, nu se poate aplica și în cazul versurilor. Ne pare rău, dar trebuie să aminăm răspunsul pînă ce vom primi niște texte integral descifrabile.

Ion D. : Vagi ecouri barbiene (uneori, chiar eminesciene), în pagini dominate de efort, adesea livresc, programatic (deficitare, adică, oarecum, în sensul spontaneității, vibrației, fanteziei...). În „Trecură anii” (sic !), „Pastel venetian”, „Respirări” (v. Nichita !...), lucrurile par să se apropie, într-un fel sau în altul, de poezie. Să vedem ce mai urmează.

Tedi Arin (?) : N-am putut descifra scrisul dv.

C. Mija, D. Velici, C. Dihoru, V. Pirneci, E. Băluțeanu, N. Cordos, Maitreyi, Cr. Rusu, Trofin Fl. M., Crenguța L., I. Chichiur, Alexa Teo, Eug. Ene, S. Severina, S. Filidan, D. Neșulescu, El. Pădure, Levantin, D. Bencea, A. Virlan, D. Grosu, M. Șinca, A. Pandele, Fl. Tomșa, D. Atudosie, Tudor Alex., Marco D., E. St. Emil, G. Talabă, Șt. Hănescu, Sandra Isac (ceva în „Adevăr”), L. Dumitrașcu, Șerban Viziru, D. Mușatan, Ionescu Nicolae, Anahita, C. Gierrri, Carmen Mănescu („Trecere”), I. Gered, C. Gîndes, Al. Mareș, Ștefan Șt., D. Rădas, Nic. C-tin Necula, Al. Crețan („Metamorfoză”), Gh. Drăgoi, M. Vartic, Nicoleta Petrescu, Monica Marin (mai citeț !), Val. Solomon, Luminița R., C. Ștefănescu, I. I. Tiri, Ramona L., Iul. Nedelcu, R. Beltechi, Tib. Oancea : Încercări de nivel modest.

GEO DUMITRESCU ■

N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

SOLDATULUI

Erai atent
Pînă în adîncul ființei tale.
Pindeai
Raza blindă de lumină
Furișată
Printre ramuri și încereai s-o prinzi
Între gene.
Unde era acum războiul 2

Poate
Stătea ascuns în zîmbetul tău
Înghițat
În ochii tăi care nu mai puteau
Iubi
Năruirea de lumină a soarelui
Poate
Se odihnea pe patul
Puștii tale
Rămasă singură pe lume.

CARMEN POPOVICI

EPILOG

Între mine și tine
aerul s-a spart
și lumina în două s-a despiciat
amară.
Una mie, una ție — ajută-mă să împart
mai repede

razele,
mai repede, pînă nu vine seara.

Cuvintele
să le stringem în pumni
și cu pumnii în cer să izbim
făcînd stele să cadă ;
între mine și tine
aerul să se umple de rod...

Una mie, una ție,
ajută-mă să împart mai repede
roadele,
mai repede, pînă nu vine iarna.

O ! Îmbrățișează-mă cu toate tăcerile
timpul să n-aibă loc
între mine și tine ;

Ajută-mă să împart mai repede

Una mie,
una ție,
mai repede,
pînă nu vine moartea...
secunde...

ANGELICA MIHALCEA

LINGĂ DRUM

Eu sint măslinul
prea tînăr
ca să fie crezut
deși multe am iertat
și multe am văzut,
eu sint măslinul
prea înflorit
ca să fie iubit
și prea departe
ca să-l înțelegi
în umilința lui.

MARIUS SARBU

DEPOZIȚIE

Sint multiplul cel mai comun
împărțit la mărimea fiecărui lucru
sint amprenta ascunsă în mînușa indoielii
sint izbitoră a două gânduri
pe circumferința unui inel
tangenta la inimă
sint așchia rămasă în carnea realului
cu fiecare vers mă preschimb într-o
pagină albă
ridicînd cu greu întro cer și pămînt
haltera privirii

o mare de cuvinte mă izbește deodată
peste față
asemeni unui orb simțînd partea nevăzută
a desăvîrșirii
cînd trec rotitor și în toată suferința
cu palmele întinse
dintr-un aer în altul
ca un fel de ecou
călătorînd pe ce totul alt drum
spre gura care l-a spus

COSTIN GRIGORAȘ

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

● „Am citit în Almanahul „FLACARA '87” articolul „Al. Papadopol Calimah — un istoric în odăjdii voivodale”, scris de prof. Ionel Necula și am fost profund impresionat de rememorarea acestui modest și aprig luptător pentru unire, apropiat al domnitorului Cuza care i-a și incredințat portofoliul ministrului de externe, colaborator al lui Kogălniceanu, cărturar și istoric, membru al Academiei Române, din păcate astăzi aproape dat uitării și tratat cu indiferență — după cum notează autorul. Cite ceva știam și eu din scrierile istorice ale lui Const. C. Giurăscu, dar laboriosul document publicat în almanah m-a pus complet în temă, mi-a satisfăcut curiozitatea, lăsându-mi totodată un gust... hai să-i spunem amar, și iată de ce: autorul menționează, cu vizibilă competență, că Al. Papadopol Calimah s-a născut și a trăit prin părțile Tecucului, a deținut funcții de conducere locale în acest oraș, a scris studiul „Notițe istorice despre orașul Tecuci” care a figurat multă vreme în manualele de geografie etc. Mai puțin se știe, însă, că în orașul Tecuci există, până acum aproximativ 25 de ani, o stradă care se numea „Al. Papadopol Calimah” în memoria marelui patriot și istoric revoluționar. Strada există și acum, dar se numește „Măgura”, ceea ce nu spune mai nimic. De ce i s-a schimbat denumirea? N-ar fi mai bine să se treacă la reconsiderarea acestei denumiri? În acest scop v-am scris și nu mă îndoiesc că organele locale tecucene și ale județului Galați vor fi receptive față de propunerea de mai sus (ing. Gh. Dimoftache, strada Lt. Victor Manu 38, blocul E.1, scara A, apartamentul 14, sectorul 2, București).

● Primim, din partea Ministerului Muncii: „Referitor la scrisoarea numitului Daniel Pal din comuna Gherăești, județul Neamț, adresată redacției și trimisă nouă spre competență rezolvare, vă informăm că Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului Neamț, împreună cu conducerea IELAMC Roman, a analizat posibilitatea încadrării în muncă a lui D.P. ca muncitor calificat, începând cu luna martie, la Băstiera Gherăești, localitate unde acesta își are și domiciliul”.

● U.J.C.M. — Cooperativa „STĂRUINȚA” — Brăila: „Ca urmare a articolului „N-avem ce dorii. Și totuși aveam!”, apărut în revista „Flacăra”, vă comunicăm următoarele: lipsurile semnalate în activitatea Casei de Modă sunt juste, conducerea cooperativei și le-a însușit, luând imediat măsurile necesare pentru ca neajunsurile să nu se mai repete. Totodată s-a luat și măsura de înlocuire a responsabilii de unitate, Coman Maria. Vă mulțumim pentru ajutorul dat și vă asigurăm că pe viitor unitatea noastră, Casa de Modă, va avea o prezentare corespunzătoare firmei pe care o poartă”.

● „Mă numesc Gheorghe Tudora, locuiesc în municipiul Botoșani pe strada Manolești, blocul A.3, scara A, apartamentul 7, și vă rog să mă ajutați în următoarea problemă: am fost detasat de Antrepriza de construcții industriale Botoșani pe data de 5.01.1986, pe o durată de 4 luni, la Antrepriza de construcții industriale Timișoara în meseria de instalator, lucrând la abatorul nou din acest municipiu. În fiecare lună mi s-a oprit din retribuție 20 la sută, drept garanție pentru lucrări. Refractor în Botoșani, am apelat la întreprinderea timișoreană respectivă în sensul de a mi se trimite suma oprită, am scris de mai multe ori, dar nu am primit nici un răspuns. Mulțumind anticipat pentru publicarea acestor rânduri, rămân cu speranța că organele în drept îmi vor rezolva doleanța, sau îmi vor comunica măcar ce s-a făcut cu acești bani”.

● Direcția județeană P.Tc. — Iași: „Urmare sesizării adresate redacției de către Toma Ambrozie din municipiul Iași, strada Socola nr. 2, blocul F, scara D, apartamentul 8: reanalizându-se situația postului telefonic instalat la domiciliul acestuia, s-a constatat că dintr-o eroare de calcul s-a acordat scăderea numai a sumei de 740 lei. Cu această ocazie informăm că pozitiv reglementărilor în vigoare, scăderea sumelor provenite din convorbiri adiționale se a-

cordă în funcție de media ultimelor trei luni anterioare reclamației. În cazul lui T.A., scăderea acordată este de 1468 lei, iar reglarea contului postului său telefonic va avea loc în factura lunii martie a.c.”.

● „După cum știm cu toții, recuperarea materialelor refolosibile — printre acestea numărându-se și ambalajele — este o acțiune importantă în cadrul măsurilor de economisire a materialelor în general. Zilele trecute m-am prezentat la un centru de recuperare a ambalajelor, subordonat Magazinului alimentară nr. 22, cartierul V. Aaron — Sibiu, cu un număr de borcane cu capacitatea de 420 grame tip N-5308-73; menționez că la ora actuală majoritatea gemurilor și altor conserve din magazinele sibiene sînt vindute în aceste borcane. Cu stupoare am aflat de la gestionara centrului că aceste borcane nu se mai primesc!? Cerind lămuriri, mi s-a precizat că în baza unei circulare emise de I.C.S. Mărfuri alimentare Sibiu, începând cu data de 1 ianuarie 1987 recuperarea acestor borcane a fost sistată. Mă întreb în mod firesc, atunci când s-a luat această măsură, cei în drept nu s-au gândit că majoritatea borcanelor format mic din rețeaua comercială sînt de acest gen? Consider că prin această măsură se irosește o mare cantitate de borcane în care se află înglobate muncă, materiale și energie. Sînt afectate astfel atât economia, cit și veniturile cetățenilor, ca să nu mai amintim faptul că se va crea un stoc nevendabil, degradându-se în depozite anumite mărfuri ambalate în astfel de borcane.” (C. Bosănceanu, strada Iezer nr. 5, apartamentul 61 — Sibiu).

● Consiliul popular al municipiului Roman: „În legătură cu scrisoarea numitului Alexandru Anton din Roman, strada Toma Stelian nr. 4, prin care acesta sesizează unele greutăți întâmpinate în legătură cu eliberarea unei autorizații de înstrăinare, vă facem cunoscut că situația a fost rezolvată în sensul dorit de semnatar: la data de 30 ianuarie a.c. Notariatul de stat Roman a autentificat cu nr. 396 contractul de vânzare-cumpărare pentru imobilul menționat și anexele aferente, între Alexandru și Tecla Anton și soții Alexandru Bogliș și Matilda”.

● Departamentul Căilor Ferate-Direcția mișcare, comercial: „Referitor la articolul intitulat „NEFUMĂTORI ÎN TREN”, apărut în revista „Flacăra”, 1639, vă facem cunoscut: cercetările efectuate de organele noastre au confirmat aspectele semnalate în articol, iar pentru eliminarea deficiențelor s-au luat următoarele măsuri: a fost prelucrat personalul de tren pentru ca în viitor asemenea cazuri să fie tratate cu toată exigența; se va intensifica organizarea de acțiuni de control cu concursul organelor M.I., în scopul sancționării ferme a călătorilor aflați în neregulă, cit și a celor care fumează în compartimente, consumă — sau se află sub influența băuturilor alcoolice, care se ocupă de comerțul ambulant, etc.; s-a intervenit pe lângă Divizia de vagoane București pentru luarea de măsuri în scopul asigurării iluminării pe timp de noapte a trenurilor ce circulă pe secțiile București — Titu — Pietroșița și Pitești. Se va intensifica difuzarea anunțurilor asupra regulilor de comportament și normelor igienico-sanitare ce trebuie respectate de călători, precum și sancțiunile de care sînt pasibili pentru nerespectarea lor”.

● Consiliul popular al municipiului Ploiești: „Conducerea Întreprinderii de panificație Prahova a luat legătura cu numitul Ștefan Coasă, însă acesta nepăstrînd produsul reclamat (N.R. — este vorba de un colet adresat redacției, în care, pe lângă scrisoarea respectivă, se afla și o „mostră”: o bucată de piine conținînd impurități vizibile), nu au putut fi luate măsuri de sancționare personale. Avînd în vedere însă gravitatea afirmației, scrisoarea sus-numitului a fost prelucrată cu factorii de răspundere din unitate și cu colectivele de lucru ale formațiilor 5 și 10, care au livrat piine în dimineața zilei de 5.01.1987 la centrul 230 (Cina). Pe de altă parte, Întreprinderea de morărit și panificație a fost avertizată să ia măsuri deosebite pentru asigurarea desfășurării tehnologiei de fabricație în condiții perfecte de igienă”.

● Redăm, pe scurt, cele sesizate în scrisoarea adresată redacției de către Gavrilă Stețco, născut la 26.09.1969 și domiciliat în localitatea Borsă, strada Repezi nr. 136, județul Maramureș: absolvent al școlii profesionale, calificat ca electrician de mină, G. Stețco primește de la școala repartiție la I.M. Baia Borsei — cu care școala avea contract — și se prezintă pentru încadrare aici; află că nu poate fi încadrat decît atunci cînd va implini 18 ani și, chiar atunci, numai ca miner și nicicum ca electrician. Tînărul se adresează I.M. Burloaia dar aici află că poate fi angajat, la fel, numai ca miner, profesie pentru care, după cum bine menționează autorul, nu i-ar fi fost necesară absolvirea școlii profesionale respective! În mod firesc, G.S. solicită negație din partea întreprinderii, este refuzat însă, oferindu-i-se cele două alternative: ori lucrează ca miner în subteran, ori plătește cheltuielile de școlarizare.

Dacă așa stau lucrurile intr-adevăr, problema devine discutabilă. Și tocmai în acest sens sugerăm organelor de resort ale județului Maramureș să analizeze situația tînărului absolut, avînd deplina încredere că acestea vor rezolva problema sa cit mai curînd, în cadrul dispozițiilor legale în vigoare.

● C.N.E.F.S. — Comisia pentru scrisori și audiențe: „Referitor la scrisoarea unui Grup de oameni ai muncii de la Întreprinderea de exploatare portuară — grupul de intervenții și salvări maritime — Constanța, adresată redacției și remisă instituției noastre, vă comunicăm următoarele: s-a luat legătura cu Consiliul Județean pentru Educația Fizică și Sport Constanța, care a fost de acord cu înființarea unei secții de yachting afiliată unei asociații sportive sindicale, urmînd ca semnatarii să se adreseze acestui organism”.

● „Mă numesc Alexe Maslinicov și locuiesc în municipiul Galați, strada Republicii nr. 139 B, apartamentul 18. La data de 29.04.1976 am depus o cerere la Direcția județeană P.T.T.R. Galați, înregistrată sub nr. 50/11379, pentru instalarea unui post telefonic la domiciliu. Am făcut mai multe reveniri, am fost și în audiențe, dar strădaniile mele au rămas fără nici un rezultat. Sîntem, atît eu cit și soția mea suferinzi, putem face dovada cu certificate medicale. Avem copiii stabiliți în alte localități, iar ei vor să știe ce se mai întîmplă cu noi...! Cunosc faptul că instalarea unui post telefonic trebuie să îndeplinească anumite criterii: condiții tehnice existente, circuit liber în rețeaua telefonică stradală și număr de apel liber în centrala telefonică de care aparține cu domiciliul și poate că or fi mai multe, pe care nu le cunosc, sau nu le-aș putea verifica autenticitatea. Un lucru însă știu cu siguranță: instalarea unui post telefonic se face în ordinea vechimii cererii (repet: 29.04.1976!). Mai menționez — fără a acuza pe nimeni! — că blocul în care locuiesc are 24 apartamente, din care, în 23 (douăzeci și trei) au fost instalate posturi telefonice și numai în 1 (unul), cel în care locuim noi, nu s-a făcut acest lucru. Respectuos, vă rugăm să ne ajutați...”

Socotim că alte argumente sînt de prisos. După 11 ani, nu credem că mai este cazul să apelăm la „corectitudinea” tovarășilor de la Direcția județeană P.Tc. Galați, în rezolvarea scrisorii reproduce mai sus; apelăm la omenia acestora.

● Consiliul popular al municipiului Craiova: „Urmare scrisorii privind pe numita Luminița Florea, domiciliată în municipiul Craiova, strada Trifoiului nr. 31, care solicită sprijin în vederea reîncadrării sale la Întreprinderea metal-lemn Craiova, vă comunicăm că aceasta a fost încadrată începînd cu data de 24.01.1987 ca timplar la secția mobilă, cu o retribuție corespunzătoare categoriei III/B”.

● „Mă numesc Dumitru Cocea, din satul Ostrovul Mare, comuna Gogoșu, județul Mehedinți, și vă scriu în numele mai multor locuitori ai acestui sat: încă din primăvara anului 1985, trei cetățeni — Buduleu Radu, Răduț, Gheorghe și Buduleu Gheorghe — în mod abuziv au închis ușița ce trece pe lângă gospodăriile lor sub motiv că sînt deranjați de trecători. Această ușiță este prinsă în planul satului odată cu înființarea lui și reducea considerabil distanța dintre centrul satului și pontonul de pe Dunăre al navei de pasageri ce parcurge ruta Ostrovul Mare — Drobeta-Tr. Severin. În mai multe rânduri cetățenii au sesizat organele locale, precum și pe cele județene, de abuzul celor trei conțetățeni și tot de atîtea ori ni s-a promis că ușița în cauză va fi deschisă. Ultima oară au făcut o deplasare la fața locului patru lucrători din cadrul consiliului popular comunal însoțiți de o tovarășă instructoră C.U.A.S.C. Aceștia au promis celor care au făcut sesizări că începînd cu data de 1.11.1986 ușița va fi redată circuitului public, dar nici pînă în prezent nu s-a făcut nimic. Vă rugăm să publicați aceste rânduri, în speranța că poate astfel cei în drept vor lua măsurile corespunzătoare. Chiar dacă poate părea o problemă minoră la prima vedere, pentru noi, cetățenii satului, nu este”.

● Consiliul popular al municipiului Ploiești: „Referitor la scrisoarea adresată revistei de către Franz Ulstasche din Ploiești, strada Găgeni nr. 113, blocul 110, apartamentul 131, vă comunicăm că solicitarea sa a fost rezolvată favorabil, în sensul că i s-a aprobat transferul în interesul serviciului la Teatrul municipal Ploiești, conform articolului 11, litera „a”, din Legea nr. 1/1970, cu drepturile ce decurg din aceasta”.

● „Sînt abonat la Revista de istorie și teorie literară pe anul 1986 (chitanța nr. 754053) și 1987 (chitanța nr. 015104). La sfîrșitul anului trecut a apărut primul număr pe 1986, urmînd ca următoarele trei numere să apară în cursul acestui an, revista apărînd trimestrial și cu oarecare întîrziere. Deși am anunțat dirigințele poștei din comună imediat după apariția primului număr (aceasta fiind consensată în România literară), apoi am făcut demersuri la Direcția județeană P.Tc. Caraș-Severin, revista nu mi-a parvenit nici pînă astăzi, 12 februarie, cînd vă scriu aceste rânduri. Și nici măcar vreun răspuns din partea factorilor cărora mă adresasem. Menționez că această situație s-a petrecut și cu unele numere ale revistei România literară. Dacă locuiesc la țară, cred că nu este normal să fiu privat de aceste mijloace de informare culturală din pricina lipsei de responsabilitate a unor lucrători. Plătesc pe abonamente sute de lei anual, aceștia sînt bani muncii, nimănui nu i-ar da mîna să-i arunce în vînt (Vasile Pistolă, comuna C. Daicoviciu, jud. Caraș-Severin).

● Pensionara Floarea Pop din București, strada Witting nr. 3, sectorul 1, ne relatează că în ziua de 17 martie a.c., la unitatea Produse lactate care funcționează în clădirea Halet din Piața „Ilie Pintilie”, printre alte produse se vindea și Sana — dar numai cu ambalaj la schimb. Cerînd explicații (pentru că laptele și iaurlul se vindeau și cu ambalaj cu tot), i s-a răspuns că așa sînt dispozițiile primite de la Fabrica de lapte. În acest caz, de unde se pot cumpăra sticlele pentru Sana?!

● „În ultima vreme caletele școlare de 3, 50, 4, 50 și chiar cele de 10 lei sînt făcute fără prea multă grijă față de cei ce urmează a le folosi: după cîteva zile de la „inaugurare”, foile încep să se desprîndă dintre coperti. Se pare că asemenea nedorite rechizite școlare se datoresc întreprinderii „MUCART-Chuj”. Este oare atît de greu să se găsească o soluție pentru îndepărtarea

acestor neajunsuri astfel încît și noi să putem evita observațiile aproape zilnice ale tovarășilor noștri profesori? (Iulia Petru, clasa X-a A. Liceul electrotehnic — Alexandria).

● Consiliul popular municipal Iași: „La scrisoarea adresată de către Georgeta Asoltanei: numitei i-a fost repartizat un apartament cu 2 camere confort I în D. Cantemir nr. 3, scara A, etajul III, problema fiind astfel soluționată favorabil”.

Pagină realizată de HORIA PĂTRAȘCU ■

Poșta redacției

Feher Iulia — Lupeni: Pentru a vă încadra ca personal casnic la o familie, prezentați-vă la Oficiul pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale Petroșani cu cartea de muncă, buletinul de identitate și cu o persoană din familia respectivă.

● Serban Ion — satul Seimenii Mici, com. Seimenii Mari (Constanța): Pentru obținerea adeverinței de vechime pentru perioada care vă interesează, trimiteți la I.E.E.L.I.F. Constanța, str. Zburătorului nr. 4, o cerere în care menționați datele de stare civilă, denumirea exactă a locului de muncă, timpul efectiv lucrat, meseria exercitată, numele unor persoane cu care ați desfășurat activitatea (șef sistem, maistru, șef lot, alți colegi de muncă).

● Ștefănescu Tudor — com. Dudești (Brăila): Nu aveți ce face, pentru că trebuia să lucrați pînă la emiterea deciziei de pensionare.

● Nuica Dumitru — Medgidia: Medalia obținută nu vă oferă dreptul de a obține permisie gratuită pe C.F.R. și nici alte înlesniri.

● Iancu Ion — Hunedoara: Trebuie să plătiți o singură contribuție bănească conform Legii 1/1985 pentru familia dv. Trimiteți consiliului popular comunal respectiv o cerere însoțită de o copie legalizată a chitanței.

● Dima Paulina — Adjud: În conformitate cu prevederile pct. 29 al. 2 din Precizările 2/038/1988 pentru aplicarea Legii 26/1967 privind concediile de odihnă, unitățile sînt obligate ca în cazul încetării raporturilor de muncă să acorde compensarea în bani atît a concediului neefectuat pe anul calendaristic în curs, cit și a eventualelor diferențe de concediu pe anul 1987 și stabilit pentru perioada cuprinsă între începerea ultimului an de muncă și 31 decembrie 1987.

● Mitrea Mariana — Tulcea: Soțul dv. să adreseze cerere către conducerea I.C.N.U.T. pentru a fi trecut pe lista de priorități pentru locuință cit și pentru butelie de gaze lichefiate.

● Bușilă Constanța — Ploiești: Luați legătura cu U.J.C.M. telefon 26010/13. Ciobanu N. Dumitru — Slatina: Solicitați unității înscrierea la un curs de calificare pentru meseria de operator, pentru ca odată cu punerea în funcțiune a cazanelor cu abur la I.P.C. să îndepliniți condițiile legate de promovarea în categoria a VI-a.

● Căpălescu Mihail — sat Albulești, com. Dumbrava (Mehedinți): Perioada lucrată ca șef de fermă C.A.P. poate fi luată în calcul la determinarea drepturilor de pensie în sector de stat numai în situația în care sînt îndeplinite următoarele condiții cumulative: să fi lucrat pe baza unui contract de muncă; să fi fost virat lunar de lună contribuția de asigurări sociale de stat de către C.A.P.; anual să fi avut aprobarea Direcției generale de agricultură, U.J.C.A.P. și adunării generale; lună de lună să se fi oprit și virat contribuția pentru pensie suplimentară; lună de lună să fi realizat o retribuție tarifară la nivelul șefilor de fermă încadrați în unitățile agricole din sector de stat.

● Borbei Viorel — sat Chelînta, com. Ulmeni (Maramureș): Dacă nu respectați indicațiile medicale, mai ales cele cu privire la oprirea consumului de alcool, sintetici principalul răspunzător de înrăutățirea stării sănătății dv.

REGHINA VĂRVICI ■

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Golit de mineri, autobuzul va păstra încă un timp căldura trupurilor lor asemenea unei haine abandonate la intrarea în casă. Minerii se întorc seara în Tirgu Jiu, din toate carierele cuprinse între Rovinari și Motru. Fiecare cu gindurile lui, fiecare cu sentimentul personal al cărbunelui care a trecut în acea zi prin vama ființei sale.

Rămăs o clipă singur, după ce toată ziua a transportat schimbările de mineri de la un punct de lucru la altul, șoferul Scriciu Constantin va simți în nări căldura aceea a trupurilor imbibată cu izul dulceag al cărbunelui și mirosul de motorină arsă. În momentul acesta cînd e părăsit de toți se va simți o clipă descumpănit. Doar o clipă. Apoi va opri motorul și o liniște apăsătoare îi va presa singurătatea. Va împinge capacul de aerisire al autobuzului și brusc tiparele călduroase ale minerilor care ocupau cu câteva clipe înainte fiecare scaun se vor destrăma absorbite de gerul întunecos de afară. Dacă n-ar lăsa deschis toată noaptea capacul acesta, dimineața ar găsi geamurile pleznite ca niște pinze de gheață izbite cu călcii.

Intors la hotel, va face un duș fierbinte, se va spăla de izul inconfundabil al cărbunelui din carierele Gorjului, ca miine mirosul acela să se insinueze din nou în toate culele trupului. Apoi va umplea vana cu apă fierbinte și fiindcă vana nu are dop, va mesteri unul din hirtie. Cu siguranță că peste o oră, două, cînd el va fi adormit deja, va mai veni cineva, vreun călător obosit și s-ar putea să se bucure găsind la ora aceea tîrzie o vană cu apă fierbinte. De cînd doarme în hotelul acesta, așa face în fiecare seară, înainte de a se culca. Un gest simplu care vrea să spună: atenție, în patul de lângă dvs. doarme un om de omenie.

Dimineața se va trezi, ca de obicei, înaintea apelului telefonic. Autobuzul îl așteaptă în parcare din piața cu frigul adormit pe scaunele goale. Va închide aerisirea, apoi se va duce în spatele autobuzului, va deschide capacul galeriei de admisie și va spreia motorul. Din cauza frigului de peste noapte uleiul și motorina s-au îngroșat ca aracetul. Ameste-

cată cu șprei, motorina pulverizată de injectoare va lua foc mai repede. După ce motorul va începe să toarcă gerul dimineții liniștit ca biziitul unui ventilator va aștepta un sfert de oră pînă se vor debloca pernele cu aer ale suspensiei. Abia după aceea va porni spre prima stație unde va ajunge, desigur, mai devreme decît trebuie. „Mai bine ajungi cu cinci minute înainte decît să aștepte oamenii“.

Va arunca pe bord lacătul mic și verde cu care incuiase autobuzul peste noapte. Te aștepti ca lacătul să troznească de ger și să se imprăstie ca o bucată de sticlă spartă. Dar rezistă. Lîngă el, aparatul de capsat bilete. Cătușă de lemn pentru banii călă-

mente nici la șase dimineața cînd se îndreaptă spre cariera de cărbune de la Tismana, să spunem. Umorul e ca lignitul în dimineața aceasta geroasă. „Hai să-i împingem“. „Aici nu-i vorba de împins ci de competență a conducerii“. Iată o propoziție spusă de una din vocile anonime ale unui autobuz plin de mineri care ar merita să fie trecută pe agenda fiecărei zile de lucru pe frontul cărbunelui din munții Gorjului.

În cele din urmă luxosul autocar cu număr de București din față se oprește pe diagonala unei răscruci de străzi blocînd întreaga circulație. Doar câteva clipe. Pentru că imediat ies minerii. Se împing, se dau sfaturi, se organizează mai bine

celebru, doi ochi congelați, și cu acei ochi străini să-și vadă pentru prima dată în viață, după treizeci și ceva de ani de întuneric, copiii, să-l vadă pe el, cel care primește acum bună-dimineața fiecărui miner urcînd în autobuz ca un semn al victoriei căldurii umane asupra înghețului cosmic și apoi, mai tîrziu, cînd tatăl, lucrînd în grădina, s-a răcit sau pur și simplu i-a intrat un vrej de viață în lumina ochilor întunecîndu-i, de data aceasta pentru totdeauna, a rămas din nou mama să-l poarte de mină — și pentru o clipă față blindă a mamei luminează drumul înainte în locul farurilor autobuzului său plin de mineri — da, mama sa a fost o femeie teribilă și de aceea cînd unul

Tirgu Jiu, or zilele și nopțile sînt pline de ceață, drumurile sticlesc de polei, el duce în spatele său zi de zi 60 de oameni, e răspunzător de viațele lor, trebuie să fie odihnit tot timpul, nu poate risca. Așa că a hotărît să doarmă la hotelul din Tirgu Jiu, să se odihnească, să fie și el liniștit ducîndu-i pe oameni, dar mai ales să fie oamenii liniștiți că-i duce el. La sfîrșitul lunii va lua o chitanță, dar nu știe dacă i-o vor deconta la autobază. În cazul asta o să plătească din buzunarul său, 47 de lei pe noapte. Și chiar dacă va pierde niște bani, banii ăștia sînt nimic pe lîngă ceea ce s-ar putea întîmpla dacă ar dormi în fiecare noapte doar cinci ore. Dar poate că ar trebui găsită o soluție să i se normalizeze și problema buzunarului. Sau dacă nu se va găsi o cale legală de decont noapților sale dormite în contul siguranței celor 60 de mineri pe care îi transportă, ar merita măcar un premiu care să-i echivaleze grija pentru ceilalți, un premiu care să se numească astfel: Distincție pentru un om al cărui somn obligatoriu de 8 ore este o formă a conștiinței sale.

Intors la hotel, după o zi de muncă pe drumurile de cărbune ale Gorjului, șoferul Scriciu Constantin va face un duș fierbinte, apoi va umple vana cu apă pentru posibilul călător care va sosi după ce el va fi adormit deja. Un adînc bun simț se caligrafiază frumos în gesturile acestui om care desigur umblă de mulți ani pe drumurile țării și se întilnește continuu cu mulți oameni, nu și-a pierdut acea trăsătură care-l distinge de departe și care a fost exprimată genial în două versuri populare: „dragu-mi-i omul frumos / că și noaptea-i luminos“.

Acum e noapte în Tirgu Jiu. Șoferul Scriciu Constantin tocmai a rugat telefonista de serviciu să-i facă un apel la 5 dimineața. Peste câteva clipe omenia lui va lumina departe în noaptea geroasă pe fondul și mai întunecat al cărbunelui care umple visele și somnul oricărui miner de pe Valea Jiu-

ION ZUBAȘCU

Dimineața cărbunelui

torilor din Calafat, de unde a fost detașat aici, la cărbune. Nici o irinaloghin-japoneză-trăgînd-cu-ochiul, nici un iondolănescu-de-plastic-cu-frații-săi, nici măcar o soficaloren zîmbind pînă la briu și uitîndu-se la tine de la briu în jos. Primul „bună dimineața“ se va sparge în auz ca un bulgăre de zăpadă în parbriz. Primul „bună dimineața“ va fi dat de directorul Voicu de la transporturi.

Străzile Tirgului Jiu au copci mari de gheață de parcă cineva le-ar fi improștat peste noapte cu meteoriți. Autobuzul se apleacă și se ridică peste gropile lunecoase ca motocicletele la dirt-track pe un teren accidentat. Spatele unui luxos autocar decorat în interior cu mineri (număr de București: 37-B-6731) dansează sirba în lumina farurilor, balansîndu-se dintr-o bordură într-alta. „Accelerează prea tare și e în viteză mică“ — apreciază Constantin Scriciu. „I s-a pus un circel la roata din spate“ — sare o voce din întuneric. Olteanul tot oltean. Nu se dez-

conducerea. Convoaiele de autobuze pornesc din nou. Farurile lor luminează străzile încărcate cu oameni. Tot Tirgu Jiu e treaz la ora șase dimineața. Fiecare miner are un loc precis de unde îl ia un autocar. Străzile sînt pur și simplu niște ghirlandi de oameni la gitul autocarelor. Parcă tocmai se intră grăbit la un mare spectacol, parcă tocmai iese mulțimea agitată de pe un mare stadion. La ora șase dimineața, în Tirgu Jiu, spectacolul care agită mulțimile de oameni pe străzi, meciul care face să sară mușchii tineri și puternici din asternuturile calde pe străzi are o singură miză: cărbunele.

Șirurile lungi de oameni se vor decupa în lumina farurilor, de-a lungul străzilor, pînă departe la ieșirea din Tirgu Jiu spre Drăgulești. Și lunecîndu-și privirea peste fețele lor, Constantin Scriciu va zări o clipă chipul tatălui său orbit de o schiță în război, imediat după căsătorie, ca peste ani și ani, un medic de renume să-i redea vederea implantîndu-i în orbite doi ochi aduși dintr-un laborator

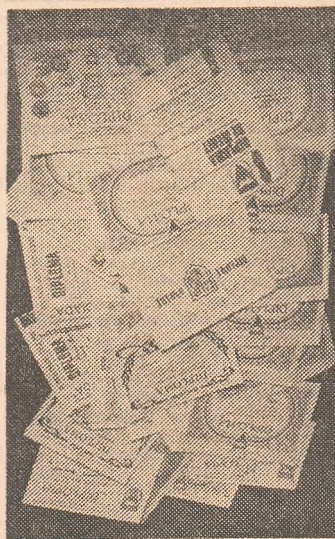
din copii o supără, el nu-i spune decît atît: femeia asta uscată și mică a dus toată viața ei un om de mină, n-aveți voie s-o supărați nici măcar cu umbra unui gînd!

Și astfel zi de zi, șoferul Scriciu Constantin, detașat la Calafat pentru o lună sau două, asemenea altor sute de șoferi din toată țara aici, la Rovinari, în campania carboniferă de iarnă, de primăvară, de vară de toamnă, în presanta campanie de conștiință a momentului, va purta schimburi de mineri de la șase dimineața pînă la șase seara între carierele de cărbuni și Tirgu Jiu. Ar putea dormi, desigur, în dormitoarele de la Rovinari asemenea tuturor celorlalți detașați la cărbunele Gorjului, dar asta ar însemna ca în fiecare seară, după ce a adus minerii în Tirgu Jiu, să se întorcă la Rovinari, iar dimineața să se reîntorcă iarăși și să-i aducă în cariere. Altă soluție ar fi să plece seara la Calafat, să doarmă acasă, dar ar trebui în acest caz să se scoale la 4 dimineața ca să ajungă la 6 în

Printr-un fantastic efort de voință, 26 diplome sportive

Pentru orice om de suflet și de bine, viața tinărului la care ne vom referi în aceste rânduri aduce fără îndoială una din cele mai emoționante, mai pilduitoare mărturii despre ceea ce înțelegem în mod obișnuit prin puterea voinței și a curajului, prin demnitate, abnegație.

Nicolae Popcov s-a născut în orașul Jimbolia în anul 1948, dar a văzut lumina zilei într-o „zodie a nenorocului“, îi vom spune așa chiar dacă nu credem în dictatele destinului, deoarece sosirea lui pe lume a avut loc cu foarte puțin timp înainte ca medicina să răpună un teribil flagel, poliomielita, careia tinărul Popcov i-a căzut victimă la vîrsta de numai 8 luni. Boala i-a afectat piciorul drept, condamnîndu-l pentru tot restul vieții. Prin grija celor dragi și apropiați, el s-a bucurat de tot ajutorul posibil, iar mai tîrziu, mulțumită unor intervenții chirurgicale de finețe, handicapul fizic a fost redus, situația sa ameliorîndu-se într-o anumită măsură. Cu toate acestea ani la rînd, tinărul nostru a fost constrîns să poarte cirje sau proteză ghipsată, să suporte privațiunile fizice și morale inerente unor sechele grave. Infirmitatea poate fi ea însăși o boală cronică, chinuitoare, demoralizantă cu atît mai mult în biografia unui tinăr. Pentru insul lipsit de voință, mai ales pentru acesta, viața se poate transforma într-o închisoare a sufletului, izolîndu-l într-o lume a spalmelor și durerilor surde. Sînt lucruri știute. Vom nota în schimb că, în cazul de față, un om lovit de o boală cruntă, a înțeles mai bine, mai repede și mai hotărît ca alții că acolo unde se sfîrșese puterile curative ale științei medicale, omul poate afla în sine însuși mijloacele de tămăduire, disponibilitățile latente ale organismului fiind

puțin cunoscute și exploatare. E adevărat, uneori disperarea poate suplini lipsa de voință, dar foarte mulți se mulțumesc cu ce le-a mai rămas, resemnîndu-se să-și tragă viața pe unde se mai poate, sau în cel mai fericit caz să respecte prescripțiile medicului. Nicolae Popcov a dovedit însă imposibilitatea.

„Mi-am spus în primul rînd că sînt om — ne declară interlocutorul nostru — deci o entitate biologică ce trebuie să se caracterizeze prin trăsături și demnitate, că în lumea în care trăim sîntem legați nemijlocit de restul semenilor prin obligația de a participa la munca socială. Desigur există și limite de netrecut. Dar imposibilitatea este relativă, deoarece relativă și incompletă este și cunoașterea pe care o avem despre propriul nostru organism. Indiferent de situația în care ne găsim, din respect pentru noi și față de cei ce ne încon-

joară, avem datoria de a alunga orice gînd de pasivitate sau pesimism.“

Iată pe scurt povestea acestui om între oameni, a unui om cu inimă de bărbat, pornit să cîștige, cum singur o spune, lupta cu imposibilitatea.

Inceputul l-a făcut mersul pe jos. Mai întîi își propune să nu folosească troleibuzul o stație, apoi două, și încet, încet se dispensează complet de serviciile mijloacelor de transport. Parcurge zilnic pe jos 6 kilometri. Un tinăr, constrîns pînă la 25 de ani să facă economie de pași, se hotărăște de la o zi la alta să-și înscrie traiul cotidian într-o nouă cadentă, apropiată de a oamenilor valizi. Au urmat zile chinuitoare, de eforturi supraomenești, nu lipsite de abdicări dureroase, dar după fiecare eșec, lupta cu sine însuși, a fost reluată cu aceeași încredințare. Interlocutorul nostru ne povestește despre toa-

te acestea cu un suris trist, dar o face totuși cu seninătatea biruitorului și, cum singur ne-o mărturisește, din dorința expresă de a demonstra prin adevărul faptelor cît de imense pot fi cîștigurile unei vieți disciplinate prin artele voinței, ale pasiunii mistuitoare și opțiunilor dominante.

Din fericire, în această apri-gă bătălie cu boala, Nicolae Popcov n-a fost singur, cum nimeni nu poate fi într-o societate de frățescă soliditate, cum este a noastră. I s-a întins de îndată o mîna de ajutor din partea unor antrenori, instructori și medici ai clubului sportiv „Voință“, al stadionului „Olimpia“ și ai Centrului de medicină sportivă București. La îndemnul acestora se angajează într-un exercițiu fizic ambițios: alergare pe pista stadionului (400 m). Cu prima ocazie efectuează trei ture, dar efortul se dovedește atît de enorm pentru un handicapat încît se hotărăște să abandoneze. Izbutește totuși și de data aceasta să-și înfrîngă inerția și revine pe stadion. Cu o tenacitate rar întilnită, înghițîndu-și durerea, lac de transpirație, la limita puterilor, izbutește, după luni și luni de antrenament, să alerge zilnic chiar și 25 de ture, deci nici mai mult nici mai puțin decît 10 kilometri! Vă rugăm să rețineți: performanța aceasta, ce poate face onoare chiar și unui bărbat tinăr și sănătos, aparține unei persoane care, cu șase ani mai devreme, gîfîia, trăgîndu-și piciorul, pînă la prima stație de troleibuz.

Între 1982 și 1983 își organizează următorul program săptămînal: luni: urcă pe jos 24 etaje. Marți: efectuează 10 ture de stadion. Miercuri: 10 ture de stadion. Joi: 5000 m alergare pe stadion. Vineri: pauză. Sîmbătă: 60 minute de mers pe jos în ritm alert. Duminică: 10 ture pe stadion. În tot acest răstimp, continuă gimnastica de recuperare și mersul pe bicicleta medicinală.

Incepe să devină un vizitator activ al stadioanelor, dar în calitate de sportiv, nu de spectator. Treptat cîștigă simpatia, prețuirea unor tineri prezenți la antrenamente, ca și pe cea a antrenorilor și medicilor sportivi. Munca, osîrdia, activitatea metodică impun

totdeauna respect. „N-am suportat niciodată compasiunea. E un sentiment care mă jîgnește. Individul e dator, în limitele sale biologice, să-și păstreze demnitatea lucrînd. Rolul de victimă e comod dar ingrat“. Printre persoanele de care se apropie cel mai mult este și doctorul Ioan Drăgan, directorul Centrului de medicină sportivă București. La îndemnul acestuia, se încumetă să atace o altă disciplină sportivă: crosul. Participă la mai multe competiții și reușește să obțină, de-a lungul anilor, nu mai puțin de 26 de diplome și mai multe medalii. Iată câteva dintre ele: Crosul „Cupa mărțișorului“, 12 kilometri într-o oră și 16 minute; Crosul primăverii: 6000 metri în 38 minute și 35 secunde; Crosul Vulcan: 8000 metri. Cîștigătorii noștri vor înțelege desigur că acest imens travaliu, despre care se poate vorbi pe scurt într-o relatare gazetărească, a durat în fapt 13 ani, că totul a fost cucerit bucată cu bucată, cu răbdare și voință de fier. E o istorie în care apar doi oameni: tinărul din 1974, pentru care parcurea unei distanțe de 50 metri constituia un veritabil chin și bărbatul de azi care aleargă 10 kilometri. E fantastic!

Ameliorarea treptată a condiției sale fizice (și eliberarea din strînsura dureroasă a complexelor de inferioritate) i-au dat curajul să-și caute o tovarășă de viață. A găsit-o în persoana Mariei Popcov economistă la I.A.P.L. „Amzei“. Familia s-a întregit apoi cu o fetiță, Iolanda, în prezent în vîrstă de 8 luni.

Aceasta e povestea lui Nicolae Popcov, un om care și-a învins soarta prin propriile sale forțe. E istoria emoționantă, pilduitoare a unui tinăr ce a luptat pentru o viață demnă, alegînd drumul cel mai greu. E un exemplu seducător pentru toată lumea. Dar nu numai atît. Noi considerăm că, prin vasta sa experiență, alături de medici de profil și în cadrul unor asezăminte medicale de recuperare, el ar putea deveni un ghid prețios și chiar un sfătător competent al altora aflați în situații asemănătoare.

LIVIU TIMBUS

La întreprinderea de Vagoane Arad se impunea de urgență o nouă cale de comunicare între calculatoarele care optimizează asamblările prin sudură ale vagoanelor din hala 3 de eroire vagoanelor calători și calculatorul „șef” de la Centrul de Calcul al uzinei. Între acest computer „mamă” și computerele „pui” din marea uzină arădeană se poartă un dialog permanent care era dificil și scump de transmis prin închirierea cablurilor telefonice, și așa aglomerate, iar altă legătură eventuală prin fir între ele ar fi fost perturbată de cimpurile electromagnetice ale liniilor electrificate. Arădeanii s-au gândit să ceară o mină de ajutor doctorului inginer Vladimir Doicaru și colectivului lui de la Întreprinderea de Calculatoare Electronice din București, deschizători de pirtie în transmisiile neconvenționale. De altfel, Vladimir Doicaru este părintele familiei Felas de echipamente moderne de transmisie prin fibre optice, familie cu prestață științifică mondială, exportată în diverse țări și mediată la diverse târguri internaționale. De data aceasta, problema era mai de noutate, moda ultimei zile, deoarece comunicarea trebuia să se facă doar prin atmosferă, fără nici o legătură fizică, cum s-ar zice, ochi în ochi. Dacă până acum dialogurile calculatoarelor se purtau transportând informația sub formă electrică prin cable, acum gândurile acestora vor zbura prin eter purtate de o rază laser invizibilă, în infraroșu. Nu au trecut decât 7 luni de la solicitarea adresată computeriștilor de conducerea ministerului și uzina arădeană, și a și văzut lumina zilei, sau mai bine zis în cazul nostru, lumina laserului, cel mai mic din familia Felix-Laser, denumit Felas-ul atmosferic, un fel de telefon fără fir, jocul copilăriei noastre. Deși născut la 7 luni, prislea s-a dovedit deosebit de deștept și precoce, înțelegând niste creiere sofisticate cum sint calculatoarele, ba mai mult făcându-le să se înțeleagă între ele. Să vedem cum înlesnește noul echipament „tafasul” calculatoarelor, cum transmite mesajul unuia la „urechea” celuilalt fără nici un fir de legătură, cum poate fi „translatorul” care le convertește vocabularul lor electric de pină acum, într-un limbaj nou, al luminii. Informația de la unul din calculatoare este transformată de un adaptor specializat în impulsuri electrice de durată, frecvență de repetiție și amplitudine constante. Acestea sint „hrana” preferată a unei diode-laser care convertește semnalul electric în semnal optic și focalizează razele laser prin niste „ochelari”, de fapt un complex de lentile, transmisiindu-l receptorului optic de la partenerul

de discuție. Aici, ideile transportate de raza miraculoasă își schimbă iar, cu ajutorul unei foto-diode, haina optică modernă și spațială în haina clasică electrică, după care sint introduse în „urechea” celuilalt adaptor. Adaptorul prelucrează stările primite în limbajul calculatorului, care astfel a luat cunoștință rapid și eficient de mesajul „prietenului de peste drum”. În funcție de puterea diodei laser și sensibilitatea receptorilor optici se poate lega o convorbire fără nici un cablu până la 5 kilometri. Avantajele unei astfel de comunicări de top științific, care se va „purta” tot mai mult în viitor, sint multe și ni le evidențiază ingi-

de Fizica și Tehnologia Aparatelor cu Radiații a funcționat bine de la primele „frazee”, făcând calculatoarele uzinei din Arad să se „sătuiască” eficient despre problemele producției, gestiunii, deciziilor, calculelor. Aparatura este de vîrf științific, de concepție și realizare românească, iar laserul în infraroșu este de ultima generație, produs nu în gaze ci în semiconductori după gîndirea doctorului Role Petrescu Prahova de la Institutul de Fizica și Tehnica Materialelor. Pasul următor? Interconectarea calculatoarelor Ministerului Industriei Electrotehnice cu cele ale C.S.P.-ului și ale centralei de pe platforma Pipera. La vechea echipă s-au adăugat pentru această acțiune de rafinament tehnic alți specialiști la fel de tineri dar de statură profesională înaltă ca Alexandru Boian, Ciprian Popescu, Gabriel Stanciu, Dan Durghinescu. Succesul demersului științific a făcut ca echipamentul să fie deja solicitat la export în U.R.S.S., R.D.G., R.S.C. În paralel cu această acțiune de mare eficiență, noutate, realizată în regim „bilii” doar în câteva luni, colectivul de tineri specialiști în calculatoare a mai găsit timp și pentru 5 inventii și 50 de inovații înregistrate în 1986. „Mă întrebați dacă nu obosim, — ne spune Vladimir Doicaru. După ce pui punct de final unei etape de lucru, dacă te așezi comod într-un fotoliu și cam întinzi acolo, simți o moleșală, o tocare a așutimii ideilor. Pierzi suflul în această expediție în teritoriile neinvestigate ale noului, expediție ce îți aduce mari satisfacții în muncă, căci o face inedită, interesantă, mereu cu surprizele necunoscutului de pe care cauți să ridici vălul necunosțerilor. Lucrăm în ritm accelerat căci nu ne place să ne ducem la beneficiarii să le desenăm o schiță, ci este mai convîngător să le pui cit mai rapid aparatul pe „masă” și s-o faci să funcționeze.” Vom încheia cu o notă înfrîntătoare de semnificație în condițiile în care multe minți de pe aturea se chinuie să facă laserul cit mai distrugător. În timp ce montau echipamentul lor pe acoperișul centrului de calcul din Arad pentru convorbirile despre cum să fie mai utile și plăcute vagoanele de călătorie, specialiștii români au descoperit la streșină un cuib de porumbci cu un pui ce deabia învăța să dea din aripi. Deși erau grăbiți, au aminat experimentul 3-4 zile pentru a nu stînjeni încercările de zbor ale micului porumbel. Niste tineri cu har de muncă, o rază de laser transportînd gînduri frumoase și un pui alb de porumbel...

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Un lucru bine făcut

Ascultîndu-l pe Eduard Fickl, inginerul șef al Întreprinderii de Geamuri Mediaș, îți dai seama că fabricarea geamurilor nu este un lucru din cele mai simple, ba poate deveni chiar pasionantă. Aici, la Mediaș, ne spune interlocutorul nostru, în materie de geamuri, s-au făcut pentru prima oară în țară multe lucruri. Este prima fabrică de sticlă care folosește gazul melanjat pentru topirea amestecului. În primii ani, adică după 1919, anul înființării, geamurile se făceau prin suflare. Se suflau niste cilindri uriași din sticlă, care mai apoi erau tăiați, încălziți și îndreptați. Am văzut unul din acestia la expoziția întreprinderii și ne-am dat seama cită muncă și sudoare erau necesare pentru un metru pătrat de geam. Apoi fabrica din Mediaș a fost din nou prima care a folosit tragerea mecanică printr-o piesă de șamotă, numită debiteuză. Asta s-a întâmplat pînă în 1972, cînd tot aici, a apărut un procedeu nou: debiteuză a fost înlocuită cu o bară de tragere imersată în sticla topită și cu role de azbest. Geamurile au căpătat o calitate sporită prin reducerea frecării dintre sticlă și debiteuză, productivitatea a crescut cu 30 la sută. Noul procedeu a creat baza pentru realizarea unor produse prelucrate, de pretenții sporite: parbrize securizate pentru camioane și parbrize duplex pentru autoturisme, parbrize izolatoare, oglinzi. Tot aici, la secția de construcții de mașini, s-a realizat cea mai mare parte a mașinilor și tehnologiilor pentru tragerea geamurilor. Obșnuindu-se cu premierele, sint unii oameni care se sint bine pe primul loc, cei din Mediaș au mai comis o premieră în lumea geamurilor, ba chiar două dacă ne gîndim bine. Despre ele vă vom vorbi astăzi prin intermediul inginerului Carol Rămer, șeful biroului mecano-energetic.

Pentru topirea amestecului din care se face sticla, într-un cuptor, în fabrică sint trei asemenea cuptoare de dimensiuni impresionante, se ard într-o oră cam 2000 metri cubi de gaz. Pentru ardere e nevoie de 20000 metri cubi de aer, deci în total 22-25 mii metri cubi de gaze arse care erau evacuate pe coș la o temperatură de 600-650 grade. Tot pe atunci, pentru nevoile de căldură ale întreprinderii funcționa o centrală termică, cu două cazane Gama 2, care furnizau fiecare 2 Gcal pe oră. Soluția de recuperare e simplă, ieftină și sigură. Pe un baipas al canalului de evacuare a gazelor arse la coș s-a montat un

schimbător de căldură. Gazele sint evacuate acum la temperatura de 250 grade, necesară tirajului și evitării punctului de rouă. Schimbătorul a fost proiectat tot aici, lucru de altfel la îndemina multora. După montarea primului recuperator, în 1978, centrala termică a fost scoasă din funcțiune și înlocuită cu un punct termic prin care se distribuia căldura în punctele unde era necesară. În anii următori au fost puse în funcțiune recuperatoarele la toate cele trei cazane. Amortizarea lor s-a făcut în mai puțin de un an. Recuperatoarele furnizează energia pentru apa caldă menajeră și căldura necesară fabricii, pentru nevoile tehnologice și pentru o seră de legume. Mai mult, doar în anul care a trecut, întreprinderea a furnizat cartierului de locuințe Vitrometan 8235 Gcal pe oră, pe bază de contract cu E.G.C.L. Printr-un studiu realizat de I.C.P.T.S.C.F. Ploiești, institutul de cercetare și proiectare de specialitate, s-a constatat că randamentul recuperatoarelor poate fi îmbunătățit prin adăugarea a unuia sau două pachete de țevi. Soluția a fost generalizată la toate fabricile de geamuri din țară.

La prima vedere, soluția pare la îndemina tuturor. O recuperare de căldură din gazele arse care se evacuează pe coș nu este tehnic vorbind un lucru dificil. Totul este să-l faci. Cei de la Mediaș l-au făcut.

Și acum despre a doua realizare a întreprinderii, pe care, din păcate am văzut-o doar la expoziția cu produsele întreprinderii. Ea ne este destinată, însă iată au trecut doi-trei ani de la apariția ei fără să ajungă la noi. Este vorba de un geam dublu — două foi, menținute la distanța de aproximativ un centimetru de un distanțier, lipite cu chituri și cu un sistem simplu de îndepărtare a umidității dintre ele. Geamul izolator, să-l numim astfel, reduce pierderile de căldură cu 30 la sută. Un calcul tehnico-economic ar pune în balanță prețul geamurilor, mai mare evident decit al geamului simplu, și economia de căldură realizată prin reducerea pierderilor. Decizia fabricării și folosirii lor la clădirile de locuit sau social-culturale ar trebui luată pe această bază. Sint firi care au hotărît obligativitatea folosirii unor astfel de geamuri cu coeficient de izolare mărit. Deci, întreprinderea de Geamuri Mediaș a pus la punct tehnologia lui de fabricare. Il avem, să-l folosim!

OPREA GEORGESCU ■

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Competență și dragoste (II)

Cum am arătat în trecutul nostru articol, această frumoasă deviză, „Geniul nu are sex”, a fost înscrisă într-o revistă medicală la întoarcerea în țară a primei românce cu diplomă de medic, Maria Cuțarida-Crătuțescu, de care ne-am ocupat pe larg. E drept, ulterior nu puține au fost prejudecățile pe care le-a avut ea de timpuriu din partea colegilor ei bărbați și cu greu s-a putut totuși afirma. De altfel, după cum am mai arătat, în anul 1901, marele igienist dr. Iacob Felix consenma într-o scriere că, la început de veac XX, în România profesau doar 20 de medicifemei, față de 1200 medicibărbați; în schimb, 225 femei erau impiegate la poștă, iar 902 învățătoare la sate.

Cea dintii femeie care a obținut diploma de medic în țară a fost **Hermina Walch-Kaminski** (1869—1946), fiica unui refugiat politic austriac, care trebuise să caute azil la noi deoarece țara sa îl izgonise, în urma participării la mișcarea revoluționară. Ea și-a susținut bachelatul în 1883 (după ce fusese colegă de liceu cu Iulia Hasdeu), iar apoi s-a înscris atit la Facultatea de Științe, cit și la cea de Medicină, obținînd la cea dintii licența în 1886, iar la cea de a doua doctoratul în 1890 (prima femeie de la noi

care a absolvit, după cite știm, două facultăți). Teza ei de doctorat îi definește o preocupare constantă: **Studiul asupra stării igienice a școlilor publice din București**. Chiar titlurile unor lucrări pe care le-a publicat ulterior dovedesc aceasta: **Influența mediului școlar asupra deviațiilor coloanei vertebrale** (1908), **Miopia în școlile secundare de fete** (1909), **Mijloacele educative** (1909). Citeva cuvinte despre examenul de absolvire (1910) s.a.m.d. A preocupat-o și igiena casnică (**Rolul femeii în igiena casnică**, 1900).

Hermina Walch-Kaminski a fost profesoară de științe naturale, fizică și igienă la o școală de fete, directoare la mai multe școli de infirmiere, inspectoare sanitară la școlile de fete din București, iar în timpul primului război mondial a fost directoare de spital, asimilată cu gradul de maior. După cum a arătat istoricul medicinei Const. I. Bereus, s-a numărat printre membrii fondatori ai Societății pentru profilaxia tuberculozei și a făcut parte din forul de conducere a Societății de Cruce Roșie. Fermă în lupta ei pentru ameliorarea condițiilor sanitare din țară, a denunțat fără menajamente neajunsurile și a preconizat soluții concrete, în conferințe ținute la Ateneul

Român, în articole și broșuri. Iubitoare și a fapturilor necuvîntătoare, a fost o pionieră a psihologiei animale la noi, publicînd între altele lucrarea **Inteligența și sentimentele la animale**, care se baza pe o conferință cu acest titlu.

Ca și pe alte femei-medice din trecut, medicina socială și pediatria au atras-o și pe **Ecaterina Arbore-Ralli** (1873—1937), fiica militanului socialist Zamfir Arbore-Ralli, ea însăși curajoasă militanță și publicistă socialistă. În 1890, cînd Hermina Walch-Kaminski își obținea diploma de medic, Ecaterina Arbore-Ralli își susține bachelatul, pentru ca în 1897 să devină, la rîndul ei medic, cu teza **Citeva considerații asupra sarcinilor extrauterine**. A fost profesoară de liceu încă din vremea studenției (1892), medic comunal la București (1898—1905), demisionînd din acest ultim post din pricina unui conflict cu primarul Capitalei, care nu înțelegea să sprijine eforturile de îmbunătățire a condițiilor sanitare, medic la dispensarele de combatere a tuberculozei, medic pediatru. Și în ce o privește, citeva dintre titlurile lucrărilor ei o definesc: **Legănere publice din punct de vedere al igienei infantile** (1898), **Mama și copilul sau igiena practică pentru uzul mamei** (1900), **Copiii găsiți și orfani din Capitală** (1905), **Mortalitatea copiilor la săteni** (1907), **Cincizeci de zile între holerici** (1914) etc. Crezul și l-a exprimat întotdeauna cu neînfricare.

Cea dintii femeie-chirurg din România a fost **Martha Trancu-Rainer** (1875—1950), sora omului politic Grigore Trancu-Iași și soția medicului și anatomistului Francisc Rainer. Ea a absolvit Facultatea de Medicină din Iași în 1899, cu teza: **Hematomul subperitoneo-pelvic**. Timp de trei decenii a fost șefă

de clinică obstetricală la Iași (1899—1930), iar ulterior a condus servicii de chirurgie la București. A adus contribuții mult apreciate privind trombulul vulvei în graviditate, influența unor maladii infecțioase asupra gravidității, endocrinologia ovarului, ligatura arterei iliace externe etc. A publicat o lucrare în care își sintetizează experiența de medic militar (1918). În **Jurnalul** ei, publicat în 1892, mărturisese: „De n-aș avea atita curățenie și mindrie în suflet, viața mi-ar fi fost mai ușoară.”

Dacă Martha Trancu-Rainer a fost prima româncă medic-chirurg de la noi, **Cornelia Moga** (1885—1962) a fost cea dintii femeie medic-radiolog. A absolvit Facultatea de Medicină în 1910. A practicat medicina internă la Arad, unde dispunea de un laborator de radiodiagnostic și radioterapie modern, introducînd cea dintii în țară radioterapia de contact. Un timp a și condus Sanatoriul de T.B.C. din Arad.

Personalitatea cea mai prominentă a medicinei feminine din trecut a fost **Elena Densușianu-Puscariu** (1875—1965), fiica lui Aron Densușianu, care a obținut doctoratul la Facultatea de Medicină din Iași, cu o teză privind cancerul sinului (1899). Ulterior, s-a specializat în oftalmologie, iar în 1920 a devenit (prin concurs), prima femeie

profesor universitar de medicină din România. La Iași, în această specialitate. A condus, totodată, clinici oftalmologice la București și apoi la Iași, a fost membră a Societății de Medici și Naturaliști din Iași, a societăților de oftalmologie din Anglia, Franța și Italia. Elena Densușianu-Puscariu a descris cea dintii trahomul incipient, a adus contribuții, adesea citate, privind tumorile oculare, oftalmia simpatică, conjunctivita, glaucomul, totodată introducînd noi tehnici operatorii. A publicat peste o sută de lucrări științifice. A popularizat, de asemenea, în scrieri și conferințe, profilaxia bolilor de ochi, propunînd crearea de centre oftalmologice pe județe, organizarea de campanii împotriva conjunctivitei granuloase etc.

A manifestat un mare interes față de medicina socială, spre pildă, ridicîndu-se cu vehemență împotriva lipsei de sprijin a statului burghezo-moșieresc față de mamele singure și de copiii neligitiți, așa cum o face în broșura semnificativ intitulată: **O crimă socială sau urmările lipsei unei legi pentru căutarea paternității** (1906).

Competență, patos, devota-

I.M. ȘTEFAN ■

PRECIZARE

În numărul trecut al revistei noastre a apărut articolul „Primul ceas radiofonic a fost realizat în România cu 40 de ani în urmă”. Precizăm că textul reproduș în facsimil a văzut lumina tiparului în ziarul „Cotidianul de amiază” la 27 martie 1948 și nu în „Informația Bucureștiului”, cum greșit s-a specificat.

Trișorul

Dacă nu l-aș fi văzut că încearcă să trișeze și în maxi-taxi, nu m-aș fi hotărât să pun mina pe creion și să scriu. Eram pe linia lui 507. La oprirea din intersecția Moșilor cu Eminescu, s-a urcat și el. Din felul cum a deschis ușa, dar mai ales din momentul când s-a instalat între noi, ne-am dat seama că ieșise dintr-o circumscripție. După ce s-a scotocit de câteva ori prin buzunare fără să scoată nimic, s-a așezat așa, cum intr-o dungă ca șoferul microbuzului să nu-l poată vedea direct. S-a făcut cât a putut de mic și a început să privească pe fereastră. Sint convins că privea, dar nu vedea nimic. Se gîndea, probabil, cit o să poată sta așa neobservat, dacă va ajunge unde vroia fără să plătească cei cinci lei.

Omul de la volan opra unde i se cerea și acolo unde, de afară, din stradă, i se făcea semn. Atenț la tot ce se întâmplă în jur, invita politicoasă oamenii la bilete. Dați din mină în mină, banii ajungeau în față, iar biletele se înapoiau la cei ce plăteau. El, cel așezat într-o dungă, nu mișca, nu vorbea. Stătea și tăcea milc. Șoferul l-a observat totuși, și revine cu rugămintea ca toți pasagerii să-i trimită banii pentru bilete. Sosesc alți bani, se dau alte bilete. Omul cu priveria fixată afară, undeva departe, nu face nici un gest. O nouă rugămintă a șoferului. De data aceasta cu adresă mai exactă: „tovarășul de pe banca de lângă usă; vă rog, dumnea-voastră aveți bilet?”. Toate privirile se îndreaptă spre acesta. El însă, nimic. Parcă nu ar fi fost acolo. Conducătorul auto nu mai rabdă. Oprește mașina, se dă jos, ocolește prin față, deschide ușa lângă care era așezat cel ce n-avea și nu vedea nimic, și întreabă:

— Dumneata, tovarășe, nu scoți bilet, nu plătești?

Omul — poate în acest caz e prea mult spus, omul — murmură ceva, încercînd să spună că are, că a plătit, că...

N-avea. Pînă la urmă ne-am convins toți că nu plătește. Nu avea bilet. În schimb, avea tupeul, îndrăzneala și neobrăzarea de a lua ca martori pe alți călători pentru a-l scoate basma curată. În final a fost tras jos din microbuz și a plecat, scoțînd din buzunar un pachet „Kent” extra long. Cînd mașina a pornit din nou, cineva a zis:

— Uitați-vă la el, fumează „Kent”, dar de plătit nu plătește, s-o fi crezut în tramvai.

Îată vorbe care deși n-ar trebui nici măcar spuse, ele reflectă totuși o realitate de care orice om de bună-credință, cu simț civic și cetățenesc pe măsura timpurilor pe care le trăim, se jenează. E o realitate pe care ne-o dă cel care se urcă în tramvai, autobuz sau troleibuz eschivîndu-se să compozete un bilet de călătorie.

Poate fi văzut mai ales în orele de vîrf ale circulației. De regulă, se urcă pentru o stație, două sau trei. Odată sînt în mijlocul de transport în comun de care are nevoie, se instalează lângă usă. Nu-i pasă și nici

nu se jenează că rămînd acolo provoacă greutatea celorlalți călători, transportului în general. Deși invitat și rugat să avanseze, nu se sinchisește. Stă pironit cu ochii spre usă pentru ca la cel mai mic indiciu că a venit controlorul să poată cobori.

Pentru o mai mare siguranță, mai ales atunci cînd, vrînd nevrînd, a ajuns în mijlocul tramvaiului, autobuzului sau troleibuzului, își ia măsuri suplimentare de siguranță. Se așează lângă compozitor. Scoate biletul, dar nu-l compozitează. Îl ține în mină, uitîndu-se discret, dar cu mare atenție în toate părțile, pentru ca, la cel mai mic semn de pericol pe care-l sesizează, să-l compoziteze. Cînd mijlocul de transport se află în stație, privirile sînt ațintite spre usă, pentru a depista din timp pe eventualul controlor. Și, uite așa, cu biletul în mină, gata pregătit, așteaptă parcă semnalul și comanda „pericol-compozitează”, ajunge la destinație. Coboră satisfăcut, pune biletul la loc în buzunar și... calculează ciștigul. Poate pe săptămîină, poate pe lună. E un ins cu tupeu. Face această „treabă” cu oarecare regularitate. Pentru el a devenit un obicei. Că are tupeu, reiese și din felul cum răspunde cînd cineva, cu mărunțisul în mină, îl întreabă dacă nu-l poate ajuta cu un bilet. „Regret, zice”, eu am abonament!”

L-am văzut și în postura ăluia prins cu mița în sac. În ciuda măsurilor de siguranță pe care și le luase, controlorul îl „prinsese” fără bilet. Nu, nu recunoștea. Nu se jena și nici nu ținea capul în pămînt de rușine, cum te-ai fi așteptat, așa cum face cel care mai are, cit de cit, obraz. Din contră, vocifera. Și încă pe un ton ridicat, încercînd să invoce fel de fel de motive. De recunoscut, nu recunoștea nimic. Surprinzător este că printre cei de față se găseau și cițiva care să-i țină parte. În final, toți se conving că, într-adevăr, cel în cauză încercase să trișeze. Nu numai I.T.B.-ul și pe controlor, ci și pe noi toți care asistasem la penibila scenă.

— Cece ce mă surprinde, spune un amic, este că toți acești certaiți cu cineștea și corectitudinea la nivelul unui bilet de tramvai, autobuz sau troleibuz, sînt oameni care, după haine și înfățișarea lor generală, par a fi cu o poziție socială și o situație materială bună și foarte bună. N-am văzut niciodată un om, să-i zicem, simplu, care să se preteze la așa ceva. Eu, spunea prietenul meu în continuare, mă gîndesc că toți acești trișori de ultimă clasă, care pozează în oameni respectabili și corecți, ar trebui repede demascați și prezența opiniei publice exact așa cum sînt. Dacă ar fi după mine, pe lângă amenda pe care prin lege sînt obligați s-o plătească, eu i-aș pune și în discuția colectivelor de muncă de care aparțin sau a organizațiilor din care fac parte.

VASILE DUMITRU ■

Discuțăm cu Nicolae Rizea, directorul întreprinderii județene de producție și prestări servicii Vilcea, o întreprindere care merge bine, care și-a îndeplinit planul, un plan care anul acesta va fi mai mare. Ajungem cu discuția în punctul inevitabil al dorinței de mai bine. Dialogul cu economistul Nicolae Rizea a fost extrem de interesant. Motivul: interlocutorul nostru este un om plin de idei, capabil să-și gîndească meseria fără prejudecăți. Ajungem la concluzia că ideile constructive se nasc și din neîmpliniri și abordăm discuția noastră din acest unghi de vedere. Ne aducem aminte de reclama proprietarului unui restaurant: „Veniți să mincați la mine! Alfel murim amîndoi de foame”. Fără îndoială, insolitul acesteia i-a sporit pentru o vreme clientela. Că va fi murit sau nu de foame, vă fi dat sau nu faliment adică, nu putem ști. Pare-se însă că restaurantul cu pricina n-avea un nume făcut în lumea restaurantelor, abia încerca să pătrundă în ea și să-și confere stabilitatea. Deci, o primă întrebare:

— Este industria mică o firmă de renume?

— În unele activități, da, în altele, nu. Ceea ce este mai interesant, industria mică înregistrează unele insuccese tocmai în domeniile de activitate care ar trebui să-i fie specifice. La noi, în județ, este o expresie împămîntenită: „Marfă în întîmpinarea populației”. Deci, trebuie să ne gîndim activitatea în așa fel încît să pronosticăm cu exactitate ce se cere, să facem un pas înaintea cumpărătorului sau, în alte situații, să răspundem cu maximă operativitate solicitărilor acestuia. Ar fi interesant să analizăm puțin aceste aspecte.

— Vă rugăm, citeva exemple concrete.

— După o documentare foarte atentă, la care am consultat medici pediatri, am realizat în anul 1984 un set de lenjerii pentru nou născuți. Setul era compus din 20 de piese din bumbac sută la sută. Spre mirarea noastră, setul n-a prins. Lumea nu le cumpăra.

— Ne surprinde. Poate nu erau de calitate.

— Am ieșit cu ele la export. În primul an am vîndut 20 mii, în al doilea an 36 mii.

— Poate era necesară o reclamă corespunzătoare sau o insistență pe piață care ar fi obișnuit cetățenii cu astfel de produse. Fără îndoială comode și igienice.

— Pentru reclamă avem nevoie de fonduri. Insistența se poate produce în anumite limite. Perioada de incasare normală a produsului finit este scurtă, în cazul acestuia de aproximativ 10 zile. Deci, în 10 zile de la fabricație, produsul trebuia să ajungă la beneficiar, să fie vîndut și banii să ajungă la noi. Legea este făcută pentru înlăturarea imobilizării produselor. Să produci fără să vinzi este intolerabil, sintem cu toții de acord, însă în cazul produselor noi, cred că banca ar trebui să cumpănească lucrurile în spiritul legii, care este de fapt interesul unității și al cetățeanului. E drept că unele unități au posibilitatea să facă înainte de începerea fabricației o testare.

— Dumneavoaștră nu aveți această posibilitate?

— O unitate de mărimea noastră nu-și permite să aibă un

nucleu de 7-8 oameni care să realizeze numai lucruri noi pentru testare. Seria e mică, vinzarea scurtă, moda trecătoare. Obiectele noi se realizează în timpul liber, de regulă prin stilizarea sau adaptarea unor obiecte existente. Un exemplu: după un proiect propriu am realizat 3 instalații de biogaz, zicem noi, mai ieftine și mai eficiente decît cele de catalog. Am executat instalațiile în ideea că se vor vinde, vom mai avea și alte comenzi. Una a cumpărat-o un C.A.P., care a primit sarcină s-o achiziționeze. Pentru a doua am convins un lucrător de-al nostru s-o cumpere, pentru a recupera o parte din bani. Cea de-a treia este încă nevîndută. Vinzarea unor asemenea instalații se face în timp, într-un sezon propice construirii și punerii lor în funcțiune. Interesul cetățeanului trebuie să primeze. Cetățeanul este de multe ori imprezvizibil. Vrea să-și cumpere un lucru sau să-și construiască un gard acum, pe loc, e în concediu, are bani, așa s-a gîndit el că e bine. Dacă nu-i rezolvăm cererea pe loc, se poate foarte bine răzgîndi, se plietosește și renunță. Nu întoideana avem posibilitatea să ne aprovizionăm operativ cu materialele de care

Idei despre

industria mică

Investiția de încredere

avem nevoie. La o instalație de biogaz e nevoie de un minimum de materiale pe care trebuie să le am în stoc, în așteptarea clientului: cărămidă refractară, beton, țevă, cărămidă cu care să pot demara imediat o comandă. Alfel trebuie să treacă 2-3 săptămîni să fac rost de cărămidă refractară, să găsec o unitate care are stoc supranormativ, să mi-o dea prin repartiție. Pînă atunci cetățeanul poate renunța. Același lucru se întâmplă și la reparațiile TV, construcții lemn sau metal, reparații aparate de uz casnic, mori. La mori, din cînd în cînd se sparge valul. Nu avem un val de rezervă pe care să-l folosim imediat și abia după aceea să-l reparăm pe celălalt. Comand reparația la o altă unitate care are stung, lucrează în fontă, timpul trece și moara stă. Lipsa lui sau a unor materiale în cantități mici, dar care să ne permită să atacăm imediat comenzile ne îndepărtează de clienți.

— Nu cumva gama de servicii oferită de industria mică, cea vilceană în cazul nostru, a devenit stereotipă? Nu se simte nevoia diversificării ei? În această direcție aveți deplină libertate de mișcare?

— Avem mină liberă. Dacă avem inițiativă, idei, dăm dovadă de operativitate, calitatea prestărilor este bună, în mod

normal ar trebui să avem numai succese. Făcînd abstracție de unele necazuri pe care le-am amintit în treacăt, totul depinde numai de noi... și de cetățeni. O să vedeți de ce spun asta. Prin anul 1983 am încercat să oferim populației prestări de servicii „elevate” — meditații — și am demarat cu entuziasm. Am asigurat clasă, tablă, magnetofon. Am avut 3 profesori. Ora era 35 de lei, din care jumătate încasa profesorul și jumătate noi. N-a prins. Ca să stă liniștit, părintele simte nevoia să dea o sumă mai mare, copilul lui să fie pregătit în plus și mai altfel. Am încercat să organizăm un serviciu de femei care să supravegheze copiii mici cînd părinții sînt plecați la teatru sau în vizită. N-au fost prea mulți amatori, deși femeile la care ne gîndeam să facă munca asta erau selectate cu mare grijă. Am încercat și alte lucruri. Am organizat echipe complete de zugrăvi, faianțari, vopsitori și timplari care să execute finisări de apartamente și decorațiuni interioare pentru perioada cînd cetățenii erau plecați în concediu. La comandă executau lambriuri, tapete, jaluzele, ornamente de ipsos, lustre înglobate, rafturi, zugrăveli, vopsitorii. Am făcut proiecte, execuția a fost din cele mai îngrijite, ne-am dat cum se spune toată silința. Am onorat 3 asemenea cereri și au ieșit foarte bine. Am realizat și 3 apartamente la București. Au venit aici, au văzut, le-a plăcut ideea și calitatea și ne-au solicitat. Un apartament de 4 camere, dat la cheie, în condiții de calitate perfectă, costa între 11 și 17 mii de lei. Am avut aprobarea de prețuri, tot ce ne trebuia. Din păcate, după șapte luni a trebuit să desființăm echipa din lipsă de comenzi. Într-o asemenea acțiune ai nevoie de continuitate. Ne-ar trebui și niște scule mai deosebite, un compresor nichelat, compact, să renunțăm la tradiționala scară pășitoare, mai totdeauna murdără de var. Ne gîndim să ne procurăm astfel de scule care au rolul să crească cota de încredere a clienților în noi. Ni se spune: cine o să vă dea cheia apartamentului pe mină? Avem oameni cinstiți, de o cinste ireproșabilă, buni meseriași, pe care îi selecționăm cu grijă. Trebuie să existe o încredere în noi, altfel nu putem progresa. Unii mai au impresia că industria mică este o cenușărească care trebuie să preia tot ce nu fac alții. Noi nu ne-am considerat niciodată astfel. Am înțeles să cooperăm cu toate unitățile, să suplînim, prin profilul nostru, necesitățile neacoperite ale populației. Părerea mea este că și unitățile industriale pot face foarte bine industrie mică în perioadele în care asta este posibil. De ce n-ar produce o întreprindere mare din cu-poane sau căzături jucării, seturile de care am vorbit, obiecte casnice, mașini de tocat? Noi ieșim în întîmpinarea cetățeanului încercînd să realizăm tot ce are el nevoie, însă am dori ca și cetățeanul să aibă mai multă încredere în noi. Cred că o merităm. Industria mică și cetățenii au interese comune. Vom căuta să sondăm piața cu prestări necesare. Sintem convinși că vom avea succes. Calitatea serviciilor este principalul nostru argument.

OPREA GEORGESCU ■

Fondul de rulment al unei asociații de locatari reprezintă o asigurare pentru cheltuielile colective. Iată că în București, pe strada Bozieni, 9, din sectorul 6, Asociația de locatari din blocul 830 bis... supraviețuiește de mai mult timp, fără acest legal fond de rulment.

— O excepție de la regulă?

— Am avut și noi bani la C.E.C., confirmă Nicu Munteanu, administrator, și Victor Andreescu, președintele asociației.

— Au dispărut misterios?

— Nu, se știe leu cu leu unde sînt. Fondul a fost consumat pînă la ultimul bănuț nu pe reparații, nu pe înfrumusețări, cum ar fi fost de dorit, ci pentru plata luminii, a apei, a gazelor.

Mi s-a părut că nu înțeleg bine. Cei doi mi-au repetat și mi-au explicat că altfel funcțiile vitale ale blocului înoctau din cauza neplatnicilor.

— Și nu ați avut ac de cojocul lor?

— Am ajuns să credem că ei sînt mai puțernici decît noi cu toate somățile peste somății, discuțiile cu toți locatarii, procesele la tribunal, mandatele de evacuare care rămî nexeexecutate. Neplatnicii ocupă aceleași elegante apartamente, se bucură de toate comoditățile civilizației, cei corecți suportă cheltuielile

comune, iar în dreptul celor care ne fac viața amară debitul crește.

Nu e de crezut, dar sînt unii care bat cu datoriile la poarta celor de mii. Emil George Niculescu, din 1979, plătește cînd și cînd întreținerea. În luna februarie a acestui an datora 37 214 lei. L-am căutat la

Nu există ac de cojocul lor?

sedjul CICLOP din Bulevardul Magheru, locul său de muncă... declarat. De peste un an nu mai figura printre cei care se prezintă conștincios la lucru. Probabil, fostului controlor munca i s-a părut prea grea, nu venea decît cînd și cînd la program, respectînd aceeași regulă de viață „din cînd în cînd, oriunde lasă o urmă”.

Constantin Balotă datorează asociației 20 379 lei; Paul Stroescu 17 334 lei; Remus Bistrița, instrumentist la Ansam-

blul „Rapsodia Română”, 8 795 lei; George Gheorghe 7 177 lei și tot așa... Același răi platnici cu telefonul sînt la zi pentru că altfel pierd abonamentul, cu lumina din apartamentul lor sînt la zi, fiindcă nu există bani colectivi care să le acopere obligațiile. Ațitudinea lor este un semn al strîmteței înțelegerei a principiului conviețuirii într-o colectivitate, care are răspunderi și obligații comune. 19 dintre locatarii acestui bloc fac, de ani de zile, notă aparte, discordantă datorînd, una peste alta, 200 000 lei. Nu este o sumă oarecare! Într-un bloc nou, modern, care și-a primit primii locatari în 1979 sînt multe semne de degradare, tot în apartamentele unor neplatnici. Cei mai mulți dintre locatarii blocului 830 bis, din strada Bozieni, numărul 9, sînt buni meseriași: instalatori, zugrăvi, electricieni, lăcătuși, timplari, toți lucrători ai I.C.R.A.L-urilor Herăstrău, Colentina, Berceni, Giulești. Ar fi fost de așteptat din parca lor, atunci cînd se strică o instalație, mărca în apartamentul lor, s-o repare imediat, nu să tulbure întreaga viață a blocului.

Să nu existe oare ac de cojocul lor?! Evident, o întrebare retorică...

CARMEN DUMITRESCU ■

Eticheta-șaradă

Trebuie să recunoșc că nu pot întoideana să am unor, nu știu — și nu vreau — să rid, chiar dacă și risul e o armă, în fața unor lucruri și situații ieșite din matca firescului, pe care ni le provoacă unii dintre semenii noștri. Tocmai de aceea întimplarea despre care vreau să scriu, nu o pot trata decît cu gravitate, chiar dacă, la prima vedere, poate părea măruntă. Ea se referă la etichetele-act de identitate, buletin de garanție al mărfurilor ce ne stau la dispoziție în magazin. Concret, iată exemplul. Deunăzi, am cumpărat dintr-un magazin bucureștean un „cearsaf plic brodat” executat la Cooperativa „Progresul” din Galați. Cînd l-am scos din ambalaj, mi-a procurat tot soiul de surprize. Erau, practic, două bucăți, tîghelul de imbinare a trecut, fără să le atingă, peste o mare distanță (am măsurat cu centimetru de croitorie și a depășit lungimea lui) din mijlocul cearsafului. Pe deasupra, marginile țesăturii erau atît de destrămate, încît orice încercare de a-l repara, n-a ieșit decît o penibilă cișpeală, cu care nu prea te poți consola cînd știi că l-ai plătit de nou, preț în care a intrat, fi-

rește și manopera. Am căutat atunci eticheta, pașaportul de liberă trecere spre comerț eliberat de controlorul tehnic de calitate. În mod normal și legal ar fi trebuit să aflăm numărul controloarei, a lucrătoarei care a făcut o asemenea treabă de mintuală, putînd astfel sesiza conducerea cooperativei. Eticheta nu-ți dă însă nici un indiciu; cunoscutul triunghi abia se zăreste, este atît de abil aplicat, încît într-o vagă cerneală mov încît nu poți descifra nimic, nu poți afla nimic. De altfel, din toate inscripțiile imprimate pe un astfel de buletin de garanție al mărfii nu sînt completate decît 3, cele mai generale cu puțință — producătorul, prețul, denumirea produsului. În rest, o tăcere circumspectă. O tăcere însă, costisitoare și păgubitoare nu numai pentru cumpărător dar și pentru respectiva unitate gălățeană. Întii — pentru că este o încălcare a unor norme bine statuate, prin lege, privind punerea pe piață a unei mărfii, și apoi fiindcă o firmă compromișă, greu își mai recîștigă prestigiul. Vom expedia pe adresa cooperativei eticheta cu pricina pentru a ne comunica dezlegarea șaradei, pe care, singuri, n-am putut-o dezlega.

C. I. ADAM ■

Va fi al treilea meci al echipei noastre naționale în grupa 1 preliminară a campionatului european. Această competiție datează din 1960, în prezent derulându-se, deci, cea de-a 8-a ediție a sa. Turneul final, la care vor participa câștigătoarele celor șapte grupe preliminare și echipa țării organizatoare, se va desfășura anul viitor între 10-26 iunie, în R.F.G. Trofeul acestei întreceri este, cum bine se știe, Cupa „Henri Delaunay” — de la numele fostului secretar al Federației Franceze de Fotbal care a avut ideea organizării acestei competiții în anul de mijloc dintre turneele finale ale campionatului mondial.

„Virfurile” atinse până acum de echipa noastră națională în campionatul european datează din 1972 și 1984; prima dată, am ajuns în sferturile de finală (cam pe un neoficial loc V, jucând trei meciuri în compania Ungariei, pentru calificarea în Belgia, la turneul final de patru echipe, cîte erau admise pe atunci); a doua oară, ne-am calificat la „Euro '84”, dintr-o grupă puternică (Italia — campioană mondială en titre la ora aceea —, Cehoslovacia, Suedia,

Cipru), dar în turneul final din Franța n-am reușit mare ispravă (locul IV, în grupa semifinală cu Spania, Portugalia și R.F.G., cu o „linie de clasament” sub așteptările noastre de atunci: 3 0 1 2 2-4 1) și locul șapte

re. Deocamdată, toate cele patru echipe au cîte două jocuri — unul acasă și unul în deplasare, pe locul 1 aflându-se Spania, singura care a jucat pînă acum la Albania acasă, unde a și învins (destul de greu) cu

lar o victorie a Spaniei • va duce pe aceasta la +4 la „adevăr”, obligându-ne la victorii în ambele meciuri pe care le mai avem de susținut în deplasare (Albania — 28 octombrie, Austria — 18 noiembrie).

cincilea meci — și primul pe teren propriu — al naționalei de cînd aceasta este condusă, în postura de „single”, de Emerich Jenei. Și pentru că se infiripă un palmares, iată rezultatele de pînă acum ale „mandatului Jenei”: 4-2 cu Israelul, 0-1 cu Spania, 3-1 cu Turcia, 1-1 cu Grecia (plus 2-2 cu Norvegia și 4-0 cu Austria, meciuri pentru care echipa reprezentativă a fost pregătită, împreună, de Jenei și Lucescu). Sperăm că acest prim joc oficial din 1987 al tricolorilor se va încheia cu o victorie, care va constitui, fără îndoială, și un frumos cadou pe care jucătorii naționalei îl vor face actualului lor antrenor, pentru cei 50 de ani pe care-i va implini miine, deci cu patru zile înainte de meci. Succes tricolori, la mulți ani, Jenei!

Lotul s-a reunit ieri, cînd a și plecat pe calea aerului la Cluj-Napoca pentru un stagiu de pregătire de patru zile. Va reveni în Capitală luni, stabilindu-și cartierul general la Complexul sportiv „Steaua”, în Ghencea, unde se va disputa și jocul cu Albania, miercuri de la orele 15,30.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Miercuri, pe stadionul Ghencea, în preliminariile C.E. la fotbal

România — Albania

(înaintea Iugoslaviei) din cele opt participante.

Inutil să mai precizăm cîte speranțe se pun într-o nouă calificare a noastră la turneul final din 1988, mai ales că jucăm într-o grupă apreciată ca mai puțin dificilă decît cea din ediția precedentă și că „setea” noastră de performanțe la echipa națională este în creștere, după ratarea calificării la Mondialul mexican și după suita de triumfuri ale Stelei. Cu meciul de miercuri încheiem jumătate din meciurile grupei prelimina-

2-1. Noi ne aflăm pe locul doi (cu o victorie la Austria și o înfringere în fața Spaniei), dar miercuri seara putem trece în fruntea clasamentului cel puțin pentru o săptămînă; spunem asta intrucît pe 1 aprilie se va disputa partida Austria — Spania, apreciată, deloc paradoxal, ca „cel mai important joc din grupă” pentru „echipa României”: o victorie a austrieclor (posibilă, dar nu la scor mare) ne va menține în frunte datorită golaverajului (în prezent: 4-1, al nostru, 3-4 al Austriei);

În tot acest „scenariu”, victoria noastră în meciul de miercuri este subînțeleasă; nici nu se poate concepe altceva, deși „lecția de Skanderbeg” oferită în toamna trecută de „17 Nentori” Tirana este un real avertisment că acest joc nu poate fi tratat cu superficialitate sau ușurință, chiar dacă internaționalilor din amintita echipă albaneză (vreo șase la număr) li se va opune „blocul” de jucători ai câștigătoareii „Super Cupei” europene.

În altă ordine de idei, este al

„Avem un singur scop: calificarea!”

interview cu antrenorul lotului olimpic, Gh. Staicu

Lotul olimpic de fotbal intră peste o lună în focul preliminarilor turneului din cadrul Jocurilor olimpice, ediția 1988. Facem parte, după cum se știe, din grupa A, alături de R.F.G., Polonia, Danemarca și Grecia, adversare cu „nume” în fotbalul european, fapt ce vorbește de la sine despre apriga bătaie din grupă. Dacă ne mai reamintim că din continentul nostru vor lua drumul turneului final numai cinci echipe, adică exact cîte grupe sînt, ne putem imagina mai lesne dificultățile care ne așteaptă.

Pînă una alta ne pregătim. Cum facem aceasta, care sînt problemele lotului, ce mai avem de perfecționat, ce știm despre adversarii și alte câteva lucruri asemănătoare privind pregătirea olimpicilor noștri am încercat să le aflăm de la antrenorul lotului, Gheorghe Staicu.

— Așadar, tovarășe Staicu, după meciul cu olimpicii italieni, turneul din Franța și înțînirea cu echipa olimpică a Bulgariei, ultimul, cred eu, mai puțin elocvent în privința stadiului pregătirilor, din cauza timpului prost pe care s-a jucat, jucătorii noștri au intrat în linie dreaptă. Să-i reamintim, care sînt aceștia?

— Lotul este format din Li-liac, Stancu, Bălan, Cristea, D. Ștefan, Mujnai, Majoru, Vaișcovic, Weissembacher, Orac, Spieriatu, Mihai Marian, Cimpeanu II, Șoiman, Zare, Pană, Movilă. Nucleul s-a format anul trecut, în toamnă, și s-a cristalizat după meciul de la Ruse, meci pe care eu îl consider util, în ciuda rezultatului care știm bine cui s-a datorat...

— Nu de scor este vorba, ci de temperatură, de zăpadă, mă rog, de un teren care nu te lasă prea mult să faci ce-ți propui.

— Eu zic că aici l-am câștigat pe Cimpeanu II. S-a descurcat foarte bine. La lotul de mai sus să-i mai adăugăm pe Rada și Lasconi?

— Înainte de a vă întreba care sînt problemele de rezolvat, vreau să știu cine sînt antrenorii. N-o fac întimplător. La Ruse, era și Halagian.

— De lot mă ocup eu, sub supravegherea lui Jenei. Halagian a fost în Bulgaria, fiindcă avea cei mai mulți jucători. Trebuia să vină și Puiu Iordănescu, pentru că și de la Steaua erau destui.

— Deci, problemele lotului, — În privința lotului, lucrurile sînt clare, așa cum spuneam și la Ruse. Mai avem însă, de muncit la finalizare. Trebuie să realizăm o mai bună omogenizare între cupluri și mai ales să găsim omul de gol.

— Omul de gol? Acum? — Da. Mai este o lună și de căutat căutăm mereu. Între Vaișcovic, Cimpeanu II, Șoiman, Lasconi, Orac. De asemenea, mai avem de luptat cu această labilitate psihică, un neajuns care parcă ne taie picioarele după un gol primit, chiar dacă ei se datorează unei grave erori de arbitraj, cum s-a întimplat în Bulgaria.

— De curînd, ați urmărit la Berlin meciul R.D.G. — Polonia. Cum au jucat polonezii?

— Deși au fost învinși cu 2-1 mi se par puternici. Au 6-7 jucători de la naționala mare, gabaritul este impresionant, joacă aerisit, modern.

— Rezultatele din pregătiri, nu spun totdeauna mare lucru. De pildă, în turneul din India, echipa R.D.G. a fost întrecută de formația Bulgariei, care, în meciul cu noi, nu i-a impresionat nici pe cei trei sute de spectatori.

— Sigur, în pregătiri, rezultatele contează mai puțin. Toată lumea încearcă jucători, formule. În plus, la Berlin, polonezilor li s-au anulat două goluri absolut valabile. În ceea ce ne privește, repet, ne așteaptă un meci greu. Este și părerea lui Dino Zoff, prezent și el la meci, cu doi specialiști, pentru a înregistra meciul, R.D.G. fiind în grupă cu Italia.

— Ce știți despre celelalte echipe din grupa noastră?

— Mă pune pe gînduri formația R.F.G., pentru că nu cunoaștem mai nimic despre ea. Este antrenată de Wogst, supravegheat de Beckenbauer, am auzit că are în componența ei cam 3-4 jucători din prima națională, dar încoala, nimic. Oricum, cunoaștem fotbalul din R.F.G. și nu este puțin, știm la ce să ne așteptăm.

— Spuneți că Wogst este supravegheat de Beckenbauer. Este limpede interesul pe care europenii îl acordă turneului olimpic.

— Personal cred că pentru această olimpiadă interesul este mai mare ca niciodată. Motivele îmi par a fi două: echipa olimpică are drept principal obiectiv calificarea, dar și promovarea de jucători la echipa națională, dovadă fiind numărul mare de jucători care apar în ambele loturi.

— Ce știm despre danezii și grecii?

— Din păcate și mai puțin decît despre R.F.G.. Fotbalul danez e în mare progres și nu se poate ca acest fapt să nu se reflecte și la olimpicii. Oricum, trebuie să ne pregătim și să câștigăm toate meciurile de acasă.

— Meciuri care încep la 18 aprilie, la Cluj-Napoca, în compania R.F.G. Reamintiți-le și pe celelalte.

— Pe 20 mai cu Polonia, la noi; pe 10 iunie, cu Danemarca, la Copenhaga; pe 3 septembrie, acasă, cu Danemarca. Acestea sînt pe 1987. Deocamdată ajung.

— Cum continuați pregătirile?

— Cu cîteva meciuri în țară. Primul va fi simbătă 21 martie, pe Giulești, cu Rapidul. Important este că avem bune condiții de antrenament, printre altele, președintele federației, tovarășul Mircea Angelescu supravegînd direct pregătirile. Repet, avem un singur scop: calificarea.

— Aceasta este și pretenția noastră, a iubitorilor sportului!

RAZVAN BĂRBULESCU ■

Există în practicarea sportului o regulă a piramidei: cu cît baza este mai largă, cu atît virfurile de performanță pot fi mai înalte. Patinajul nostru face o ciudată excepție: în pofida frumuseții și popularității sale incontestabile, rezultatele de mare valoare internațională au întîrziat multă vreme să apară.

Sînt mai multe argumente care ar îndreptăți un „triplu salt” în performanțele acestui sport: mai întii, patinajul este cel mai ieftin dintre toate sporturile de iarnă (față de un bob sau o săniuță competitive, care au ajuns la prețuri exorbitante, aici sînt suficiente doar ghețe cu patine); apoi, are un potențial teoretic de medalii la olimpiadă (39 pentru cele 13 probe) incomparabil mai mare decît hocheul, de pildă, unde este necesar un lot de 25 sportivi (bașca echipamentul de rigoare) ce poate concura cel mult la o medalie; în sfîrșit, dar nu în ultimul rînd, pentru acest sport s-au făcut investiții considerabile, materializate în cele 23 patinoare existente în țară.

Cu toate acestea, în patinajul nostru se instalase un scepticism greu de învins, conform căruia „la noi nu se poate face patinaj” și, deci, ar rămînea doar să-i contemplăm pe alții. Păgubos ca stare de spirit, acest scepticism a generat și o stare de lucruri la fel de păguboasă. Astfel, în prezent există în țară mai puține secții de patinaj (doar în cadrul a 10 asociații) decît numărul patinoarelor! După cum multe grupări sportive (inclusiv I.E.F.S.-ul) au renunțat la sau au redus normele didactice la această specialitate, în favoarea altora, „mai rentabile”, să zicem.

Aspectele de mai sus sînt legate între ele, intrucît peste tot patinoarele sînt folosite și chiar supersolicitate dar, paradoxal, nu produc sportivi de performanță. Acordul este considerat suficient pentru organizarea acestor patinoare, folosindu-le cu predilecție sau în exclusivitate ca sursă de venituri (ce uneori se îndreaptă, bănuim, spre alte sporturi).

Analizînd și argumentele ce pot favoriza performanțele în patinaj, și cauzele care le împiedică de atîta vreme, conducerea federației (unde în sfîrșit, există un birou federal tînar, pasionat și activ) a încercat să urnască din loc acest sport al patinajului, care el însuși cam „patina” în anonimat. Numai că apăruse un cerc vicios: după cum se știe, orice idee nouă care ar putea duce la rezultate este încurajată și susținută numai dacă sportul respectiv are rezultate — ceea ce nu era cazul patinajului. Și totuși secretarul federației, prof. Puiu Nedelcescu a reușit să abiliteze și să realizeze o astfel de idee, și anume concentrarea valorilor din patinaj într-un centru de pregătire. Experiența unor astfel de centre — la gimnastică, judo, caiac-canoe, canotaj ș.a. — se dovedise benefică pentru sporturile respective astfel încît a putut „prinde” și la patinaj. Cu ajutorul substanțial al conducerii întreprinderii respective, și îndeosebi al directorului adjunct, ing. Traian Grigore s-a înființat, așadar, Centrul olimpic Mecanică fină, singurul din țară specializat în patinaj. Spațiul, dotările și celelalte acareturi ne-

cesare unui astfel de centru sportiv nu sînt perfecte dar sînt în continuă modernizare și perfecționare — și nu despre ele intenționăm să ne ocupăm în rîndurile de față. Important este că, încet-încet, patinajul a început să „spargă gheața” unor performanțe internaționale deloc negliabile sau, cel puțin, în premieră pentru sportivii noștri.

La campionatele europene de patinaj viteză din 1984, Tiberiu Kopacz obține în proba de 5000 m prima medalie (de bronz) din istoria participării noastre la astfel de competiții. (În paranteză fie spus, greșelile acestui valoros sportiv la Olimpiada din acel an i-au atras o bine meritată suspendare. Revenit în acest sezon pe pistele de concurs, Kopacz s-a remarcat în cîteva prestigioase concursuri internaționale, dovedind că suspendarea i-a fost de folos și sub aspectul odihnei și reface-

Patinajul încearcă să nu mai „patineze”

rii, al „prospețimii”. În vederea Olimpiadei de anul viitor). Dar dezvoltarea patinajului viteză depinde, vrînd-nevrînd, de climă. Pe cele două piste naturale de 400 m (de la Suceava și Miercurea Ciuc) se poate lucra în medie 30 zile pe an (și chiar 13 zile, cum s-a întimplat anul acesta). Se înțelege că șansa vine dinspre pista redusă, drept pentru care federația noastră se poate mîndri că a fost prima din Europa care a organizat concursuri pe o astfel de pistă, fapt „omologat” cu plăcere și interes de federația internațională și generalizat rapid și-n alte țări. Mai mult decît atît, inspirația și corecta anticipație a inițiatorilor acestor concursuri sînt vădite și de faptul că patinajul viteză pe pistă redusă figurează deja între probele olimpiadei din 1988 (cu titlu „demonstrativ”) și celei din 1992 (probă olimpică în toată regula).

Progrese confirmate și la recentul C.M. de junioare (desfășurat pe pista naturală din Strömsund, Suedia), unde Mihaela Dascălu a ocupat locul 7 în clasamentul general, după patru probe, din 39 participante reprezentînd 18 țări.

Roadele Centrului olimpic n-au întîrziat să apară și la patinajul viteză feminin; la „Concursul Prietenia” desfășurat în R.P.D. Coreeană, la începutul lunii februarie a.c., Mihaela Dascălu obține nu mai puțin de patru medalii: aur, argint și două de bronz (cu un record național la 500 m)! Sînt primele medalii obținute de patinajul nostru feminin într-o competiție internațională ofi-

cială. De fapt, Mihaela Dascălu și Cerasela Hordobețiu au punctat în acest sezon în „Cupa Mondială”, ceea ce iarăși este un semn al progreselor înregistrate în acest sport.

La patinajul artistic problemele sînt de altă natură. Talentatul Cornel Gheorghe putea urca mai sus la „mondiale” dacă ar fi fost însoțit de antrenorul său. Urmarea clasării necorespunzătoare este neparticiparea la europenele încheiate de curînd... Este cîtot ca un sportiv foarte bine pregătit fizic, fiind, de pildă, printre pușinii competitori de talie internațională ce pot realiza într-un concurs trei sau patru sărituri triple. Dificultățile lui sînt dificultățile întregului nostru patinaj artistic: pregătirea coregrafică și artistică propriu-zisă. Se resimte nevoia acută a unor cadre specializate la aceste capitole, astfel încît eforturile strict sportive ale antrenorilor și patinatorilor Centrului olimpic să poată fi completate în aceste laturi importante ale evoluției în orice concurs. Casele pionierilor ar avea, de pildă, potențialul necesar să acorde sistematic și la înalt nivel profesional această „asistență artistică” în pregătirea patinatorilor noștri. Mai ales că se apropie și pentru ei un test important — „Concursul Prietenia”, în Polonia, luna aprilie.

Un suflu nou adie, cum se vede, pe gheața patinajului nostru — și el nu este deloc străin de entuziasmul și competența tinerei conduceri a federației. Centrul olimpic este deja o realitate căreia antrenorii de aici (Gabriela Munteanu și Cornel Munteanu — la artistic, Adrian Ciobanu și Horia Timiș — la viteză) îi dau un tot mai pronunțat sens spre marea performanță. Se fac eforturi pentru a găsi soluții ca cei 17 sportivi actuali ai Centrului să implice obligațiile lor școlare și profesionale cu necesitatea acordării a cel puțin 6-7 ore pe zi antrenamentelor (limită minimă pe plan internațional). Recent s-a constituit un colectiv (Luminița Anuța și Anca Cristescu) ce se ocupă cu selecția copiilor de 3-5 ani, apți pentru performanță și care să constituie ulterior o clasă de patinaj (după modelul, invocat deja, al gimnasticii). La concursul național de speranțe s-a introdus cerința ca fiecare secție să participe cel puțin cu o pereche; este iarăși o „mutare” cu bătaie lungă, intrucît, pe plan internațional, „concurența” la probele de perechi este mult mai redusă și nu include figurile impuse la care noi, prin tradiție, sîntem deficițari. În țară ne putem baza pe munca unor antrenori destoinici cum s-au dovedit a fi Ion Armenciuc (Sibiu), Ulrich Ernest (Brașov), Gail Carol (Tîrgu Mureș), Löffler Maria (Miercurea Ciuc), a căror pasiune n-a putut fi înăbușită de scepticismul cvasigeneral la care ne referem mai sus. Mai rămîn cîteva întrebări: de ce în Brăila, Medgidia, Constanța, Iași, Buzău, Hunedoara și în alte locuri nu există secții de patinaj din moment ce există patinoare? Și, în altă ordine de idei, pe cînd un spectacol de revistă pe gheață, care s-ar potrivi ca „o mînușă atît sportivilor cît și spectatorilor”? Sau și aici încolmîm inițiativa și conlucrarea eficientă cu scepticismul și contemplația altora.

OCTAVIAN ■

„Zonalul” feminin

La Balatonföldvár, într-o izolare totală, federația ungară a organizat sub nivelul așteptărilor turneul zonal contând pentru campionatul mondial individual feminin. La data începerii competiției FIDE a comunicat hotărârea reducerii la patru a numărului jucătoarelor cu drept de calificare în faza superioară a C.M. ca urmare a propunerii federației sovietice de reevaluare a tuturor grupelor zonale din lume. Astfel, lupta în „zonalul” țărilor socialiste, considerat a fi cel mai puternic, a devenit mult mai aprigă. Intrecerea a reunit 17 jucătoare cunoscute, din care șapte mari maestre internaționale: Zs. Verőci (Ungaria, Elo 2415), I. Mádl (Ungaria, 2350), E. Klimova (Cehoslovacia, 2320), M. Muresan (România, 2315), M. Voiska (Bulgaria, 2305), H. Erenska (Polonia, 2300) și M. Ivánka (Ungaria, 2290), care și-au disputat prima șansă în calificare în compania a nouă maestre internaționale și a unei maestre FIDE într-un turneu cu coeficientul Elo mediu de 2267 puncte.

În cele cinci runde G. Stanciu a ajuns la 50% din punctele puse în joc, dar fără a emite pretenții la prima jumătate a clasamentului, unde erau

fixate, se pare definitiv, marile maestre. Marcată de oboseala ultimului sezon și de efortul primelor partide grele, G. Baumstark a trecut printr-un moment regretabil de criză și a pierdut patru partide consecutive, ieșind din lupta pentru șefia clasamentului. Constant, dar cu multe nefructificări ale avantajelor, a evoluat M. Muresan. După înfrângerea la intrerupere cu E. Klimova, M. Muresan a reluat situația de tatonare a poziției frunțelor clasamentului.

Născăptat de sigur a concurat Eliska Klimova la prima sa apariție după o intrerupere de doi ani a activității competiționale. Pregătită cu multă dibăcie de un secundant pasionat, J. Gross, marea maestră cehoslovacă nu a avut rival, a înscris 10 puncte întregi, a pierdut doar o partidă și a fost egalată în cinci partide. Realizarea a 12,5 p (+10, -5, -1) din 16 posibile reprezintă un record al „zonalului” țărilor socialiste. Lupta pentru următoarele locuri s-a dat între M. Ivánka, M. Voiska și M. Wiese. După un start slab, cu eforturi uriașe au revenit în lupta pentru calificare Zs. Verőci și I. Mádl. Jucătoarele H. Erenska, M. Muresan și P. Anghelova puteau deveni rivale în momentul realizării a două victorii din ultimele trei partide, având în vedere adversarele mai slabe, ceea ce nu s-a întâmplat. Ultima rundă a decis configurația finală a clasamentului prin partide de extremă importanță, jucate într-o mare tensiune și, din păcate, cu intervenții neregulate și favorizante din partea arbitrilor F. Gál, E. Klimova a stins ambiția polonezei M. Wiese înscriind o nouă victorie. M. Voiska a trecut prin mari emoții în fața jucătoarei ungare M. Grosch, dar a câștigat în final obținând dreptul primei sale participări la „interzonal”. După

o evoluție slabă în concurs (ajutată de șansa și de... colegile de lot) M. Ivánka a reușit o prețioasă remiză în fața Ligiei Jicman (autoarea celor mai mari ratări). Cumulând 10 puncte, a trecut pe poziția II—III în clasament. Remizind cu G. Szmazynska, Zs. Verőci a deschis perspectiva unui meci de baraj pentru locul patru cu una dintre concurențele înclinate în ultima confruntare a turneului: M. Muresan — I. Mádl. Partida s-a desfășurat clar sub dominația conducătoarelor pieselor albe, autoarea a unui atac impenetrabil la rege. Intervenția neregulată a arbitrilor F. Gál, care a dat dovadă de incompetență și favoritism, a schimbat soarta partidei scutind jucătoarea maghiară de urmările crizei de timp. Partida s-a continuat și albul a ratat victoria expunându-se unui șah etern. Astfel I. Mádl a egalat punctele kolegi sale de lot, Zs. Verőci, cu care își dispută șansele într-un meci de patru partide.

Jucătoarele române nu au fructificat pe deplin șansele avute. Deși au avut numeroase ratări, rezultatele lor sînt conform valorii matematice atribuite de coeficientul Elo. Cu mai multă luciditate și dibăcie în lupta psihologică și tactică s-ar fi putut atinge măcar unul dintre primele patru locuri. S-a simțit clar lipsa unui tehnician competent, care să conducă pregătirea fiecărei runde. Clasamentul final al turneului zonal este următorul: 1. Klimova 12,5 p, 2-3. Ivánka, Voiska 10p, 4-5. Verőci, Mádl 9,5 p, 6. Muresan 9 p, 7-8. Wiese, Anghelova 8,5 p, 9-11. Erenska, Baumstark, Stanciu 8 p, 12. Szmazynska 7,5 p, 13. Savova 6,5 p, 14. Porubszky 6 p, 15. Jicman 5,5 p, 16. Kubikowa 5 p și 17. Grosch 4 p.

MARGARETA MUREȘAN ■

Rugby

Competiții actuale

Pe plan intern, după hiatusul unei etape excesiv de geroasă, campionatul divizionar A și-a continuat confruntările programate, fără surprize deosebite. Poate doar înfrângerea echipei R.C. Grivița Roșie de către T.C. Ind. Constanța cu 11-3 (11-0) să nedumirească din cauza ineficienței grivițene (numai o lovitură de pedeapsă, prin jucătorul Carp!) față de cele două echipe (prin G. Mircea și Manca) și un dropgol (prin M. Dorel) primite din partea constănțenilor, aflați în situația de organizatori. Problema comportării în deplasare se mai ameliorase în ultima vreme, iar printre echipele remarcate în acest sens este și Știința CEMIN — Baia Mare, care, chiar în etapa ultimă, a învins la București pe Mașini Grele cu 8-4 (4-0), înscriind două esuri prin Pușină și Demian, față de unul singur al adversarilor, datorat lui Tulpan, care, însă, împreună cu „țunaru” I. Constantin a înscris multe alte ocazii de a puncta. O altă comportare plăcută ne-a oferit-o jocul echipei C.S.M. Suceava, a cărei grămadă a dominat jocul cu Sportul Studențesc, tot în București, studenții obținând o egalare în ultimele minute: 10-10 (6-3) într-o concretizare simetrică (cite un eseu prin Conachi și Marin Ionescu, dropgoluri și lovituri de picior prin Livadaru și V. Năstase).

Totuși „gazdele” au fost învingătoare în cele mai multe cazuri: Rulmentul Birlad — C.S.M. Sibiu 9-3 (6-3), „U”-16 Februarie — Cluj-Napoca —

I.A.M.T. Oradea 15-9 (9-3), Farul — Politehnica Iași 26-3 (12-0), Contactoare Buzău — „U” Timișoara 15-9 (12-9) și Rapid București — Gloria București 10-3 (7-0). În schimb, liderii celor două serii divizionare, Steaua și Dinamo, au realizat scoruri consistente, atât „acasă” cât și „în deplasare”. Astfel, Steaua învinge (la Ghencea) pe Știința Petroșani cu 59-3 (23-3), înscriind nu mai puțin de 10 esuri prin Alexandru, Hodorcă, Moțoc, Leonte, L. Constantin, Florea, Munteanu, Boldor, precum și cinci transformări și 3 lovituri de pedeapsă prin Alexandru, dovadă o mare eficiență datorită rapidei și corecte circulații a balonului.

Deplasându-se la Arad, Dinamo învinge pe Gloria R.T.T., cu numeroase esuri datorate lui Lungu (2), Fl. Ion, C. Popescu, Tutunca, Pascu sau Paraschiv, multe fiind transformate de Podărăscu.

Rezultatele liderilor sînt remarcabile, în ciuda faptului că le lipsesc cei doi excelenți jucători: Caragea (Dinamo) și Rădulescu (Steaua), a căror pregătire pentru lot e viciată de cite o exagerată suspendare!

Pe plan extern, ne preocupă evoluția Turneului celor 5 națiuni, în care Franța s-a și profilat drept câștigătoare, prin cele trei victorii consecutive: la Paris, cu Tara Galilor 16-9 (3-9), la Londra, cu Anglia 19-15 (3-12) și la Paris, cu Scoția 28-22 (18-7).

TUDOR GEORGE ■

Civilizația sportului

Pe culmi, dar nu... în nori

Multe lucruri nu voi uita din ceea ce am văzut în micul grup de suporteri steliști la Monte Carlo, acolo unde echipa noastră câmpioană a izbutit o performanță excepțională, fără egal în istoria fotbalului românesc, dar unul imi va rămâne mult timp adînc întipărit în memorie: la sfîrșitul meciului, cînd campionii Europei s-au îndreptat spre locul în care ne aflam pentru a mulțumi suporterilor ce cîntau „Mulți ani trăiască!”, oamenii în toată firea plîngeau ca niște copii. Mi-au mărturisit că nu li s-a mai întîmpat demult așa ceva. „Sînt echipe care te fac să scapi lacrimi de bucurie. C.C.A. a fost una din acestea. Steaua a întrecut-o”. „Sînt echipe care-ți dau o cotă a onoarei și a strălucirii sportive. La Sevilla și aici la Monte Carlo, ne-am simțit mîndri că sîntem români”. Sînt cuvintele lor, ale celor care din tribuna stadionului Louis II au transmis putere roș-albaștrilor, menținîndu-le trează convingerea în izbînda mai ales atunci cînd erau dominați de adversari. Indemnurilor scrise care au făcut o frumoasă impresie (nu au lipsit saluturile civilizate „Bucarest salve Monaco” și „Merci Monaco”) li s-au adăugat scîndările ritmate care deveneau tot mai puternice pe măsură ce ne apropiem de sfîrșitul meciului. Am avut la un moment dat impresia că sîntem pe stadionul nostru din piața cîruja steliștii au imprumutat tărie, rezistență, în

ambianța cîruja au căpătat dorința de a juca nu numai la rezultat, ci și pentru spectatori, aceste suflute devotate fără de care ei „ar-tiștii”, n-ar mai avea pentru cine lupta și câștiga.

Așadar, după ce Universitatea Craiova (și mai amîntiți meciurile de la Florența și Kaiserslautern?) și Dinamo București (n-ați uitat, desigur, partidele de la Liverpool și Hamburg) au asaltat, harnice și ambițioase, culmile fotbalului european, „ur-mașa” lor — STEAUA — a ajuns pe aceste culmi. Și o dată cu ea s-a format, ne place să credem, un nou tip de suporteri, cel care înțelege că pentru a rămîne puternici trebuie să fim uniți în bine, că pentru a fi respectați, trebuie să respectăm. În acest spirit, scîndările corului românesc „Di-na-mo, Di-na-mo” adresate fotbalistilor kievieni în timpul festivității de premiere au mîrit cota de simpatie și prețuire de care ne-am bucurat din partea „neurturilor” de pe stadionul monegas.

Am scris toate acestea acum și nu atunci, după meciul care ne-a înfierbîntat pe toți, fiindcă am trăit în ultimii 30 de ani mai multe momente în care fotbalul nostru era apreciat de clasă, de superclasă și nu mai erau cuvinte pentru ca în meciul următor să o bîgăm pe mîncă și de la osanale să trecem la ocări.

Meciul următor e miercuri. Reluînd una dintre ideile de bază ale sportului, anume aceea că partenerii pîtrund în arenă cu șanse egale și că nimeni nu se poate considera dinainte învins, să fim alături de ECHIPA ROMÂNIEI cu dragoste și speranța noastră, urîndu-i și urîndu-ne o comportare demnă în toate împrejurările. Pentru a obține ceea ce credem că ni se cuvine, să dăm ceea ce ni se cere.

CRISTIAN ȚOPESCU ■

Toată lumea face sport

● Evantaiul sporturilor se mărește continuu. Iată, la Olimpiada de iarnă de anul viitor de la Calgary se intenționează introducerea în program, ca sport demonstrativ, a săriturii peste butoaie, disciplină practică de mai mulți sportivi decît bobul, de pildă, cum declară cei ce se încumetă la astfel de exhibiții.

● Recent, și-a disputat primul campionat mondial paraschiul, un sport care cuprinde două probe: una de sărituri cu parașuta și alta de schi alpin, în speță o probă de slalom uriaș.

● Extrema engleză John Barnes, selecționat și în reprezentativa de fotbal a Angliei, a devenit vedetă de videocasete. Pe piața britanică a apărut o astfel de casetă, cuprinzînd faze în care s-a remarcat rapida aripă, la diferite cluburi — spaniole, italiene, franceze — unde a evoluat! ● În timpul Universiadei de vară de la Zagreb (iulie, anul acesta) și-a anunțat prezența și celebrul tenor Placido Domingo, mare iubitor al sportului și un practician asiduă, în special al fotbalului. Cîntărețul spaniol va prezenta „Tosca” de Puccini, alături de Radmila Bakocević, cu care a obținut un succes răsunător la „Scala” din Milano.

● Federația uruguayana de fotbal a luat măsura radicală de a dizolva selecționata olimpică, datorită unor diferențe între jucători și conducătorii lotului, și a decis ca la turneul preolimpic ce va avea loc în curînd în Bolivia să prezinte o formație de juniori...

● Numărul raliurilor gen Safari a sporit cu încă o astfel de dură competiție, poate cea mai dificilă dintre toate. Anul acesta, în noiembrie, se va disputa ediția inaugurală a Raliului transamazonian, de la Caracas la Buenos Aires, de pe acum anunțîndu-și participarea 1200 automobile, pentru 540 vehicule.

● Controversa, care va ajunge în fața tribunalelor, dintre fotbalistul vest-german Bernd Schuster și clubul F.C. Barcelona se află în centrul atenției studenților din ultimul an al Facultății de drept din capitala Cataloniei, care au propus profesorilor organizarea unui seminar dedicat exclusiv acestui diferend. Unul dintre studenți a anunțat chiar că intenționează să-și aleagă ca temă de absolvire respectivul proces.

După cum se știe, Schuster, scos din lot de dirigitorii Barcelonei, a acționat în judecată clubul, acuzîndu-l de nerespectarea contractului și daune morale.

LUCIAN OPREA ■

„Ce ești așa tăcut astă-seară, Mitrule? Te-a supărat cineva, ai vreun necaz?”. „Nici-decum, totul e în regulă. Priveam doar ceva mai atent la șoferul autobuzului nostru. Pe jos, porțiunile de drum uscat alternează cu porțiuni mari de gheață, unele din ele chiar în curbe, de care șoseaua pînă la Tomulești nu duce lipsă. Nea Codarcă, însă, le ignoră. Conduce de parcă ar fi în plină vară: cu țigara în colțul gurii, cu obrazul inundat permanent de fum, căci fumează țigară după țigară, e preocupat mai mult de discuția cu nea Epure decît de conducerea colosului asta de autobuz articulat, în care sînt totuși vreo 60 de oameni”, remarcă Mitru, uitîndu-se peste umărul drept, spre interiorul mașinii, parcă pentru a verifica dacă nu a apropiat cumva greșit numărul pasagerilor. „Și, tu, de ce nu-i atragi atenția? Doar ai fost ani de zile la cîrma atitor feluri de mașini. Numai la întreprinderea de la Dealul Morii ai lucrat, după cit țin minte, vreo 5 ani, plus 10 la trust. Observația ar veni din partea unui om competent. Toată lumea te știe drept un om, serios și cu autoritate în comună. Apropo, de ce te-ai lăsat de șoferie, Mitrule? Episodul asta din viața ta nu-l cunoșc. M-am trezit doar, deodată, cu tine maistru la mina noastră. Ai intrat în probleme din prima zi de parcă te născuseși sub pămînt. M-a uimit acest lucru. La volan te știam un as, iar în minieră e-rai și ești un specialist de la care pot învăța mulți”. Mitru, care pînă atunci își avea îndreptală privirea către interlocutorul său, Badea, un om cam de 35 de ani, mecanic de utilaje, întoarce capul spre luminile comunei Mereni care, din

acel punct înalt al șoselei, stră-lucește ca niște licurici. Nu-i răspunde colegului său de șut. Oftează. Celălalt își dă seama că maistrului nu-i face plăcere să discute subiectul respectiv și nu mai insistă. O tăcere jenantă pentru amîndoi bărbații, pe care o rupe Mitru. „Uită-te la Codarcă. Acum conduce hărăbaia numai cu o mîină și e aproape complet întors spre Zamfir, cu care e în mare discuție despre reluarea roturului de fotbal. Șoferul e chiar supărat că Zamfir, magazinerul,

toți autorii din literatură, ca și cum noi, șoferii, n-am citit nimic la viața noastră”. „Domnul Codarcă, sînt eu, învățătorul de la Prundu. N-am vrut să vă jignesc. Uite așa, am făcut și eu o remarcă. M-a frapat coincidența din spusele dumneavoastră”. Șoferul nu-l onorează cu vreo răspuns. Trece la alt subiect, discutînd cu omul de lingă el despre apropiatele căsătorii din comună. „Acum ai înțeles, dragă Badea, de ce nu vreau să mă amestec eu în «stilul de conducere» al lui

trebat dacă cursa trece prin „Plaiul Domnesc”. Atît a trebuit ca să nu-l văd la timp pe omul care se clătina sus, pe movila de zăpadă”. „Nu, n-a murit, dar a rămas cu genuchiul blocat. Adică infirm, ce să mai ocolesc. Acum îți dai seama mai bine de ce nu-i fac morala șoferului. «Bine, mă, tu care ai carnetul anulat și ai fost condamnat, mă, înveți pe mine să conduc? Eu știu drumul asta pe dinafară, de conduc cu ochii închiși, domnule maistru, fost șofer ratat», mi-ar arunca el”.

Geamul a înghețat în partea dreaptă de nu se vede aproape nimic prin el. E de un alb lăptos. Din această direcție se apropie omul pe două cărări agîtînd o sticlă în mina dreaptă. Face acum haotic, cu ambele mîini, semne de oprire șoferului. „Oprește, nea Codarcă! E Micu al Ilenei, ia-l și pe dînsul. Are 10 kilometri pînă acasă. Ajunge abia dimineață, dacă nu cumva cade pe drum și înghețată”. Intervine învățătorul. „Ia ascultă, domnule! Ce, asta-i autobuzul lui tată? Dumneata să fii în locul meu, ai culege de pe drum toți bețivii?”. Învățătorul tace jenat. Peste citeva secunde remarcă cu voce încetă, ca pentru el: „Dumneavoastră răspundeți de mașină, e drept... dar... e om și el”. Șoferul nu reduce viteza, caută să-l ocolească prin stînga, tocmai cînd omul, pierzîndu-și echilibrul, se prăbușește înaintea roților autobuzului. E luat în mașină și dus la spital. Nu se știe dacă va scăpa. Mitru, posomorît, galben la față, se adresează mecanicului: „Cînd te gîndești că acasă îl așteaptă patru copii, toți mici...”.

VICTOR BEDA ■

Cronica șoselei

Intenții eșuate

nu-i împărtășește opiniile privind modul cum antrenorul echipei din comună și-a alcătuit formația în această primăvară. Fii atent, Badea, asta nu mai privește deloc la drum. Pe el nu-l preocupă acum decît un lucru, ascultă-l: „L-au băgat mijlocas central pe lunganulă de Patlagină. Păi_ăla habar n-are de fotbal, dom-le. Ce folos că are doi metri, nici șut, nici dribling, nimic. Și în poartă, ghici pe cine l-au pus? Pe Lac! Păi el, deșteptul de antrenor, nu știe că asta nu vede cu un ochi? Adică, cum se spune, e chior?”. „Ca să vezi ce coincidență, strigă un mucaluit din al treilea rînd. Lac chioru era un lăutar din poeziile lui Goga”. „Care ești, mă, deșteptu_ăla? sare oțărî șoferul. Noi discutăm lucruri serioase și tu îți dai ifose că îi știi pe

Codarcă. Asta te face albă de porci în citeva secunde. Să-mi pun mîntea cu el? Are vreun rost? Mai ales că nici nu mă aleg cu nimic. El tot în logea lui va conduce. Dacă îi fac o observație, chiar la modul cel mai politicos, el tot mă va repezi. Abia atunci, nervos și iritat, va face vreo greșală care ne poate fi fatală”. „Și atunci ce facem? Îl lăsăm să ne omoare?”. „M-ai întrebant, Badea, de ce am abandonat șoferia?”. „Da, te-am întrebant”. „Pai tu nu știi că eu am pierdut carnetul, mai bine-zis dreptul de conducere, în urma accidentului cu muncitorul de la exploatarea forestieră? Aia care mi-a sărit în față de pe mormanul de zăpadă. E adevărat, puteam să-l observ mai din timp, asta mi s-a reproșat și la tribunal. Cineva m-a în-

Tineretul, care reprezintă, desigur, viitorul fiecărei națiuni, al societății, al planetei, este deosebit de receptiv la nou, este promotorul consecvent al progresului, constituind, în consecință, un factor activ al proceselor înnoitoare. Și este firesc să fie așa, întrucât, prin însăși natura idealurilor sale, tineretul reprezintă o uriașă forță a progresului și a păcii, care poate aduce o contribuție deosebit de importantă la transformarea societății umane, la lupta popoarelor pentru libertate și independență, împotriva imperialismului, la instaurarea unei politici de echitate între state, bazată pe respectarea dreptului fiecărui popor de a-și făuri singur soarta, fără nici un amestec din afară. Prin aceleași idealuri și aspirații, prin interesele sale fundamentale, tineretul se asociază organic forțelor înaintate ale lumii, acționând cu hotărâre pentru libertate și independență, pentru diminuarea pericolelor generate de acumularea armelor nucleare, pentru dezarmare și pace, pentru o lume mai bună și mai dreaptă.

Rolul tineretului ca factor activ al proceselor înnoitoare se manifestă, evident, atât la nivel național, cât și la scară planetară. În primul caz, misiunea tinerilor diferă în funcție de condițiile și de problemele concrete din fiecare țară sau grup de țări. Astfel, în țările socialiste tinerii acționează pentru înfăptuirea programelor de edificare a noii societăți. În statele în curs de dezvoltare și nealiniate, tânăra generație este un factor important în eforturile popoarelor de lichidare a consecințelor perioadei de dominație colonială, pentru accelerarea progresului economic și social, pentru consolidarea independenței economice și politice. În țările capitaliste dezvoltate, tineretul participă activ la lupta oamenilor muncii pentru asigurarea dreptului la instrucție și educație, împotriva șomajului și a exploatareii, acționând totodată pentru destindere, securitate și pace, pentru înfăptuirea dezarmării. Însă indiferent în ce țară s-ar afla, tinerii sunt adinc implicați în soluționarea problemelor majore ale epocii contemporane. „Acționând pentru făurirea propriului său viitor, spunea președintele României, tânăra generație este profund interesată în instaurarea pe planeta noastră a unui climat durabil de pace și securitate, de încredere și colaborare fructuoasă între națiuni, în eliberarea umanității de cosmarul unor noi războaie, și în primul rând al confruntărilor nucleare pustiitoare, în respectarea dreptului sacru al popoarelor de a-și decide singure destinele, de a participa, în mod egal, la soluționarea marilor probleme ale lumii contemporane”.

Pornind de la această concepție, țara noastră a fost în permanentă preocupată de afirmarea pe plan internațional a tinerei generații, subliniind, în acest sens, necesitatea acțiunii unite a tinerilor din

întreaga lume pentru edificarea unei lumi a păcii, independenței și progresului, în care ei să poată munci și trăi, să se poată realiza, pentru a fi gata să ducă mai departe torța civilizației umane. Este bine cunoscut că de-a lungul anilor, la ONU sau în alte împrejurări, România a inițiat mereu acțiuni și a avansat propuneri larg apreciate în toată lumea, dintre care amintim: Declarația cu privire la promovarea în rândurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare (1965); Tineretul, educația sa în spiritul respectului pentru drepturile și libertățile fundamentale ale omului; problemele și nevoile sale și participarea sa la dezvoltarea națională (1969); Acțiuni concrete pe plan național și internațional în vederea satisfa-

cându-și, împreună cu întregul popor, o contribuție activă la progresul și înflorirea patriei. În același timp, tineretul contribuie activ și la realizarea politicii externe a țării noastre. „Tineretul României socialiste, spunea Nicolae Ceaușescu, crește și se dezvoltă în spiritul respectului față de alte popoare, al idealurilor înțelegerii și colaborării, al răspunderii față de viitorul de liniște și pace al întregii omeniri. Tânăra generație din țara noastră își aduce contribuția activă la înfăptuirea politicii externe a României, o politică consecventă de pace și colaborare, de respect al independenței și al dreptului la dezvoltare liberă a fiecărei națiuni, de participare activă la soluționarea constructivă a complexelor probleme ce confruntă epoca noastră.” În acest cadru, tineretul român este implicat ferm și responsabil în rezolvarea celor mai de seamă chestiuni ale contemporaneității, precum și în soluționarea problemelor specifice tinerei generații. La toate acțiunile inițiate de România pe plan internațional în problemele tineretului, din care am amintit mai sus câteva, aportul tinerilor din țara noastră a fost considerabil. Menționăm totodată importantele reuniuni organizate în ultimii ani de Uniunea Tineretului Comunist și de Uniunea Asociațiilor Studenților Comuniști din România, manifestări la care au fost dezbătute, printre altele, temele: „Participarea tineretului la edificarea unei noi ordini economice internaționale”, „Locul și rolul tineretului în procesul dezvoltării sociale”, „Accesul tinerilor la muncă și participarea la viața publică”, „Tineretul anilor '80 - aspirații, drepturi, perspective”. Desigur, deosebit de activă a fost prezența tineretului român la reuniunile și la alte acțiuni de tineret organizate în diferite țări ale lumii.

Și astfel, în anul jubilar 1987 - în care se împlinesc 65 de ani de la constituirea UTC și 30 de ani de la înființarea UASCR - se pot releva cu satisfacție atât ampla activitate desfășurată de tineretul român, de cele două organizații ale sale în opera de edificare în țara noastră a societății socialiste multilateral dezvoltate, cât și prezența lor de mare eficiență în mișcarea internațională a tinerei generații, în soluționarea marilor probleme cu care se confruntă astăzi mapamondul. Fără îndoială că, în spiritul politicii generale a partidului și a statului nostru, tineretul României își va aduce și în viitor întreaga sa contribuție la promovarea înaltelor idealuri de dezvoltare liberă și independentă, pe calea progresului și civilizației, a bunăstării și fericirii tuturor națiunilor, la cauza generală a luptei pentru pace, pentru dezarmare, pentru apărarea dreptului suprem al popoarelor, al oamenilor la viață, la existență liberă și demnă.

ION DUMBRAVA

Comentariul săptămânii

Implicare fermă și responsabilă

cerii necesităților și aspirațiilor tineretului și promovării participării sale la dezvoltarea națională și internațională (1973); Politici și programe referitoare la tineret (1976); în 1979, la inițiativa României anul 1985 a fost proclamat An Internațional al Tineretului, sub deviza „Participare, Dezvoltare, Pace”; între 1979 și 1985 România a acționat intens, pentru pregătirea și marcarea corespunzătoare, la nivel național, regional și mondial a Anului Internațional al Tineretului. La cea de-a 40-a sesiune a Adunării Generale a ONU, a avut loc, din inițiativa țării noastre, Conferința mondială a ONU pentru AIT, în cadrul căreia a fost adoptat documentul intitulat „Linii directoare pentru programe de viitor în domeniul tineretului și urmărirea punerii lor în aplicare”, document ce avea să consacre ideea continuității preocupărilor comunității internaționale față de tineret și după încheierea AIT. Tot țara noastră a propus și documentul intitulat „Politici și programe de tineret - Participare, Dezvoltare, Pace”, adoptat anul trecut de Comitetul ONU pentru probleme culturale, sociale și umanitare.

Tineretul român, urmind politica partidului, desfășoară o bogată activitate, fiind prezent în toate sectoarele vieții social-economice și culturale, adu-

Dromaderul iute de picior

Noi, europenii, ne-am obișnuit atât de mult cu alergările de cai, încât aproape nu ne vine să credem că se pot organiza întreceri și de alte animale. Dar asemenea întreceri există: de tauri în America, de ciniși de reni în zonele nordice, de struți în Africa ș.a. Amănunte pitorești despre desfășurarea curselor de cămile cu o cocoasă (dromaderi) în Emiratele Arabe Unite publică recent „International Herald Tribune”.

Cindva, în aceste emirate, ca, de altfel, și în alte țări arabe din Golful Persic, cursele de cămile cu o cocoasă nu erau altceva decât o distracție populară. Ele se organizau doar în împrejurări festive - la sărbători importante sau la nunți. Pe atunci spectatori priveau cursele destins, liniștiți, singurul lucru care-i interesa era să vadă care cămila aleargă cel mai repede. Așa stăteau lucrurile, de altfel, cu toate sporturile, pe toate meridianele, în epoca, să-i zicem, romantică. În prezent însă, de organizarea alergărilor de cămile se îngrijește în emirate însuși guvernul, cu scopul de a stimula creșterea de cămile și pentru menținerea unei trăsături importante a modului de trai al beduinilor, a unuia din cele mai răspândite obiceiuri ale lor. De altfel, în Emiratele Arabe Unite cămilele cu o cocoasă sunt aproape toate proprietatea familiilor conducătoare, a șefilor, singurii care pot face față cheltuielilor legate de întreținerea acestor animale. Conducătorii locali cheltuiesc milioane de dolari cu construirea de piste de alergări, cu plata premiilor și cu antrenarea dromaderilor. Ca urmare, cursele de cămile s-au transformat în mari întreceri sportive: pe dromaderi se fac pariuri, jocheii sunt călăreți profesioniști iar organizarea întrecerilor a devenit o adevărată artă. Mecenații sportului - cunoscuții șeici - vin la curse

cu elicopterele, antrenorii urmăresc desfășurarea întrecerilor cu ajutorul televiziunii și dau indicații călăreților folosind aparatul electronic.

Cum se desfășoară, practic, o cursă de dromaderi? Pentru a afla, să ne deplasăm pe cel mai mare „hipodrom de cămile” din emirate, situat la Basaba, la 30 de mile (48,2 kilometri) de capitala țării, Abu-Dabi. Aici premiile depășesc adesea un milion de dirhame (272.000 de dolari) pentru fiecare câștigător, iar dromaderul care ocupă primul loc în cursă poate să aducă beduinului care are grijă de el pină la un milion de dolari. Cei ce îngrijesc cămilele primesc din partea guvernului o indemnizație pentru fiecare animal. Iată-ne la Basaba. La un semnal anumit, concurenții sunt chemați la start. Linia de plecare este marcată de un cordon viu de poliști. În spatele acestui cordon se aliniază 30-50 de cămile. Din rândurile spectatorescilor se ridică un vacarm de nedescris. Jocheii, dintre care unii sunt în vîrstă de pină la 5 ani, se cațără fiecare pe animalul său și se instalează îndărătul cocoșei, aproape de coadă. În mîna dreaptă ține un baston de bambus, iar în stînga friiele. Greutatea unui jocheu nu trebuie să depășească 45 de funți. (20,3 kilograme). După ce se dă startul, jocheii, cu strigăte și cu lovituri de băț, își mină „armăsarii” spre linia de sosire. Antrenorii pot da indicații călăreților pe tot parcursul cursei. Iată-l, de pildă, pe unul dintre ei frîmîindu-se nervos pe bancă: jocheul său, apropiindu-se de linia albă a finisului, începe să piardă teren. „Arde-l, pocnește-l!” - strigă el călărețului. Jocheul se conformează și izbutește să „prindă” ultimul loc cu premii - locul 10. Cel mai rapid dromader acoperă distanța de 5 mile (8 kilometri), cit are cursa, în 5 minute, ceea ce înseamnă o viteză de circa 100 kilometri pe oră.

Și astfel, prin atenția care i se acordă, s-a putut ca și după un important boom al modernizării, după importante prefaceri pe plan economic și social, dromaderul să-și păstreze în viața locuitorilor acestei zone geografice un loc privilegiat. E drept, cămila cu o cocoasă nu mai are pentru beduin aceeași valoare din trecut ca unic mijloc de transport și ca unică sursă de existență. Dar în condițiile în care fotba-

lul a devenit pentru tineri cel mai popular sport din Emiratele Arabe Unite, reprezentanții generațiilor mai vîrstnice nu-l uită pe bunii lor tovarăși din totdeauna, cursele de dromaderi fiind pentru ei spectacolul cel mai îndrăgit.

ION CODRU ■

Louis nu mai este la modă

Nicolas și Aurelia sînt prenumele cele mai îndrăgite în prezent în Franța, ele fiind întilnite cel mai frecvent la copiii născuți după 1980. Tovarășii lor de joacă se numesc cel mai adesea Julien, Sebastien sau Celine. Nu mai este la modă Louis, prenumele preferat de francezii secolelor trecute.

Pină în secolul al XIX-lea era respectată o strictă tradiție familială în botezarea urmașilor. Prenumele era mostenit, la fel ca proprietățile, de către fiu de la părintele său, în cazul cînd copilul nu primea numele nașului. Două treimi dintre tineri purtau pe atunci unul din cele patru-cinci nume preferate de francezi, cum ar fi Louis, Pierre, André și Jean. Fetele se numeau de obicei Marie, Jeanne sau Simone. În 1890 de pildă, fiecare a cincea fată se numea Marie. Vă închipuiți ce se întimpla cînd pe o stradă foarte frecventată cineva striga: „Marie!“. Poate din această cauză, copiii primeau cite două-trei sau chiar mai multe prenume.

Statisticile arată că între cele două războaie mondiale prenumele preferat pentru fete era Jeanine, Jacqueline, Yvette sau Josette. Dar și această modă, ca orice modă, a fost trecătoare. În anii '50, au dominat prenume ca Michele, Patricque, Thierry și Stephane. Succesul marii actrice Bardot a făcut ca numărul Brigitteilor să sporească vertiginos în registrul de nașteri. Cinematograful și televiziunea au exercitat, cu timpul, o influență tot mai mare asupra alegerii prenumelui.

Firicel, moda a cunoscut mulți oscilații în cazul prenumelui fetelor, decît în alegerea celui al băieților. Părinții fran-

cezi au la dispoziție totuși un repertoriu vast de prenume. Legal sînt permise orice prenume menționate în calendar, precum și cele ale unor personalități istorice. Sînt acceptate și calendarele evreiești și arabe, precum și cele din perioada Revoluției Franceze, care cuprind multe nume de plante și animale. De pildă, poți să-i dai copilului numele de anemonă sautrandafir. Numai teama de ironii îl face probabil pe părinte să se abțină de a da copilului nume ca pătlagină sau ridiche. Pentru a ușura această misiune dificilă a taților și a mamelor de a găsi cel mai potrivit apelativ pentru odrasla lor, există liste ce conțin peste 8000 de prenume. În deceniul trecut, au fost acceptate și prenumele baze și bretone, mai dificil de pronunțat pentru vorbitorii melodioasei limbi franceze.

Se pare deci că problema alegerii prenumelui este, ca pretutindeni, și în Franța o problemă care consumă multe pasuni și provoacă mari frîmîntări.

ROMEO NĂDAȘAN ■

Flagelul bine cultivat

Jeffrey McDonald, Jean Harris, Frances Schreuder. Trei nume, trei biografii, trei delict similare și tot atîtea lucruri care-i aduc la același numitor comun: sînt pensionari ai unor închisori americane pentru crimă, despre ei s-au scris una sau mai multe cărți, au fost eroii unor emisiuni televizate. A apărut chiar o concurență feroce între scriitori, pe de-o parte, și producători pe de alta, pentru a nu scăpa din mînă aceste mănoase afaceri cu viețile triste ale unor deținuți pe umerii cărora apasă implacabil aripa morții. În fond, asta-i face cu atît mai interesanți și, cum în afaceri scrupulele n-au ce căuta, cele mai notorii vedete au devenit... pușcăriașii! În ianuarie, în numai o săptămînă, telespectatorii a-

mericani au văzut transformîndu-se în veritabile documente dramatice două fapte diverse asupra cărora presa a insistat multă vreme. Pe canalul CBS în emisiunea „At mother's request”, adică „La cererea mamei” eroina a fost Frances Schreuder, o femeie din înalta societate mormonă din Salt Lake City care, în 1983, împreună cu fiul ei și-a ucis soțul milionar. Pe NBC, un alt „story” emoționant: Roswell Gilbert, în vîrstă de 70 de ani, și-a ucis soția, atînsă de maladia lui Alzheimer, pentru a o cruța de suferințe. Tribunalul l-a condamnat pentru crimă. Același NBC a difuzat propria sa versiune asupra paricidului lui Frances Schreuder. Acestor două emisiuni despre aceeași crimă le-au urmat, parcă la concurență, două cărți cu același subiect însă de autori diferiți, care autori, în spiritul reclamei tipice occidentale, se acuză și se calomniază unul pe celălalt, metodă sigură de a atrage pe cumpărătorii creduli. Și totuși, două cărți-anchetă asupra aceluiași fapt divers nu e mult în America tuturor posibilităților. Cinci lucrări despre viața și crimele lui Ted Bundy (care așteaptă să fie executat în Florida pentru asasinarea a zece de tinere femei), alte patru despre singerosul ucigaș John Gacy, care are pe conștiință 33 de tineri din Chicago, s-au vîndut ca piinea caldă! În-cursul ultimilor ani, povestirile despre crime și criminali au proliferat, spunea agentul literar Russell Galen, iar editorii și scriitorii știu că aceste cărți aduc bani grei.

După apariția, în 1965, a capodoperei lui Truman Capote „Cu sine rece”, care rămîne fără îndoială modelul genului, multe volume despre crime în care narațiunea se bazează pe o documentație stufoasă ce răscolește și viețile străbunicilor, au înregistrat vînzări spectaculoase. Dacă volumul lui Capote a atins 5 milioane de exemplare numai în S.U.A., tirajul a fost depășit de „Helter Skelter” cu 6,7 milioane exemplare. A urmat apoi „Sugrumătorul din Boston” cu 2,3 milioane, „Cîntecul călăului” cu peste un milion, etc. Mai multe state americane au adoptat o serie de legi pentru a-i împiedica pe condamnați să profite financiar de crimele săvîșite.

IOAN ROȘCA ■

Cu ochii deschiși prin lumi de întuneric

De la Antoine sectantul, cetire...

Dacă ați fi vizitat vreodată un templu „antonist”, sint destule prin țările Occidentului, ați fi văzut desigur că interiorul acestuia este dominat de un mare portret. Este portretul unui bătrîn cu păr lung de culoare albă, cu barba mare în evantai și cu o mustață ce pare de vată și care parcă îi extiază fața.

Dar cine este acest personaj? Nu altul decît acela care a întemeiat secta antonistă — după numele său — la sfîrșitul secolului trecut, Louis Antoine s-a născut în 1846 la Mons-Crotoeux, în Belgia. Era cel mai mic din cei unsprezece copii ai unei familii. La 12 ani el a renunțat la școală cu intenția să muncească ca și tatăl său într-o mină. Dîndu-și însă curînd seama că munca fizică nu este deloc ușoară, a renunțat repede la intenția sa dedicîndu-se studiului „cărților sfinte”.

În timpul serviciului militar, în cadrul unui exercițiu de tragere își omoară involuntar un camarad. În scurta detenție Louis Antoine își pune deseori întrebarea „de ce tocmai îl uci-gaș? de ce tocmai această încercare cu el? nu cumva acesta este un semn al celui de sus?”

După cîteva ani un prieten al său, Gustave Gony îl introduce pe Louis Antoine într-un cerc de spiritism — era în vogă pe vremea aceea — iar după cîteva luni și-a fondat un propriu grup spiritist. Treptat împreună cu adeptii săi el se dedică — bineînțeles — contra unor sume de bani — unor practici de „vindecare spiritistă”. Pretinde că se află în legătură cu spiritele a doi medici: dr. Carita și dr. De-meure care îi dădeau rețete pentru diferite boli. Antoine mai susține că „vindecă” și prin „punerea miinilor” asupra bolnavilor vinzînd în același timp petice de pinză „magnetizate” care au puterea să „vindece orice boală”.

Întă-l deci pe Louis Antoine „vindecător spiritist”. Publică apoi o broșură în care lansează teoria vindecării unor boli, a îndepărtării demonilor și altor spirite rele din corpul omenesc, a

invierii morților și a comunica-rii cu cei decedați etc.

Desigur, ignoranța multora a determinat ca Louis Antoine să-și atragă mai mulți adepti. Pentru el și pentru adeptii săi, corpul omului nu însemna nimic material și dacă trebuia ca o suferință să fie vindecată trebuia să te adresezi, spiritului, sufletului și nu corpului în sine. El susținea — și mulți l-au cre-zut — că Antoine se află în contact cu un „ghid” de „din-colo”, care îl sfătuiește cum să procedeze în „vindecările” sale miraculoase.

„Acest ghid — spunea el — îmi apare ca un nor luminos; dar cînd bolnavul care vine la mine nu crede, ghidul pleacă și eu rămîn singur. Credința ne vindecă. Dacă noi vom crede că nu sîntem bolnavi, boala pleacă din noi”.

În 1901, Louis Antoine este condamnat de un tribunal din Liège pentru practicarea ilegală a medicinei. Dar cum se întimplă în astfel de situații presa de scandal îi face o publicitate și mai mare.

Prin 1905, într-o duminică dimineața își adună adeptii și pe o voce calmă le spune:

— Copii, astă noapte am avut o revelație. Va trebui să abandonăm invocarea spiritelor; vom arde toate broșurile cu teoriile spiritiste și în curînd voi lansa o nouă doctrină.

Cu un an mai tirziu își demolează „cabinetul medical spiri-tist” și în locul lui construiește un adevărat templu. Antoine devine „Tatăl” și se poartă îm-brăcat cu o robă de culoare neagră încheiată de sus pînă jos.

Timp de cîteva ani își între-geste noua „doctrină” apoi se retrage în „contemplare” pentru sase luni. În 1910 reluîndu-și locul în templu nu mai „vinde-că” cite un adept bolnav ci pe toți cei care se află în sală deo-dată. Astfel a luat ființă noua sectă denumită „antonistă”. Dar în 1912 el moare, soția sa devine „Mama” noii secte și lansează versiunea că Louis Antoine trăiește nu a murit ci numai s-a „dezincarnat”. Ea preia con-ducerea afacerii atrage noi

adepti, construiește noi temple în Belgia și Franța.

În 1914 se „dezincarnează” în-să și ea. Secta continuă să adu-că însă profituri frumoase și își continuă existența, dar, ca orice altă sectă cunoaște și ea dizidențele sale. Astfel, Pierre Dor, nepotul „Tatălui” Antoine, ne-reușind să preia conducerea afa-cerilor de la „Mama” își con-stituie propria sectă în Hainant (Belgia) afirmînd că el este Hristos și că Antoine, unchiul său n-a fost decît precursorul său. Apar apoi certuri între templele franceze și cele belgi-ene. Primele susțin că „vin-decările” trebuie făcute în mod individual pe cînd cele belgiene pretind că acestea trebuie făcu-te asupra întregii adunări a adeptilor.

Dar să vedem în ce constă în realitate doctrina acestei secte bazată pe „revelațiile” lui Louis Antoine? Încercînd să-i rezu-măm teoria constatăm că din spiritism el a preluat noțiunea de „fluid” pe care a extins-o la tot ce era imaginabil, ajungînd la concluzii de-a dreptul rizi-bile. Așa putem afla de exemplu că planetele din spațiul infinit al universului se mișcă prin contact fluidic, că valoarea unei invătători nu rezidă în expresia cuvintelor acesteia ci în fluidul care decurge din ea; că inteli-gența este facultatea ce servește la asimilarea fluidelor etc. etc.

După teoria sectei antoniste nu poate exista suferință. Ea este un produs al imaginației și aceasta trebuie vindecată.

„Dumnezeu este bun, spune Antoine. El nu poate crea răul. Dacă răul există, acesta ar fi opera lui Dumnezeu pentru că totul este creat de el; or, din moment ce el a creat răul în-cetează să mai fie bun...”

Omul, după părerea „Tatălui” Antoine, nu poate fi suferinț decît în măsura în care el ar fi material, adică o ființă mate-rială (!). Dar omul nu este mate-rial pentru că el treptat se evaporă în lumea „fluidelor”. Omul nu poate muri, el se rein-carnează în mod succesiv pînă la o stare perfectă.

„Trebuie numai să îndrăznești, spune Antoine: evoluția este continuă pînă se ajunge la puri-tatea absolută a ființei: totî putem deveni divini — deci dumnezei...”

Deși am aflat cele de mai sus de la „Tatăl” Antoine, mă doare totuși o mîscă și parcă m-a lovit și o durere de cap. Sînt material deci. Și mai și gîndesc. Deci exist.

I.G. VULCĂNEANU

Insula fantomatică

De la distanță păreau niște astronauți pe un sol selenar, arid. În realitate era vorba de muncitorii unei firme specializată în combaterea dăunătorilor, îmbrăcați în costume de protecție, iar peisajul era al insulei britanice Gruinard — situată în Scoția.

În toamna anului 1942 oameni de știință britanici au efectuat pe insulă experiențe pentru producerea unei arme biologice pe bază de antrax. Bacteriile de an-trax (dalcac) provoacă o boală foarte molipsitoare la oi, vite, cai, dar care pune în primejdie și viața omului. La 3-5 zile de la infestare se formează pe piele bășici roșii-maronii și singeroase. Apar febra, senzația de vomă, greutatea în respirație, ur-mate de șoc și comă.

S-au efectuat 23 de experien-țe, iar rezultatele i-au speriat și pe militari. În fața bacteriilor, foarte rezistente, nu ar fi putut fi salvate nici măcar trupele proprii așa încît s-a renunțat la proiect. Dar...

Gruinard a rămas o insulă fantomatică, nelocuită, pe a cărei coastă o placă roșie indi-că „Debarcarea interzisă!”.

În anul 1981 un grup pentru ocrotirea mediului înconjurător a expedit ministrului britanic

al apărării o mostră din solul infectat al insulei. Autoritățile s-au hotărît să dezinfecteze cu mari cheltuieli, insula.

Muncitorii de la firma specia-lizată în combaterea dăunătorilor, după ce au fost luni de zile imunizați cu injecții, au montat pe sol un sistem dens de furtu-nuri, prevăzute cu găuri mici, cu ajutorul cărora s-a stropit pămîntul. Au fost necesare 283 tone de apă de mare diluată cu formaldehidă, substanță care ur-ma să distrugă, într-o oră, bacte-riile ce au rezistat 1/2 de secol. Oamenii de știință speră ca formaldehida, ea însăși foarte otrăvitoare, să fie dizolvată de către microorganismele din pămînt. Insula astfel dezinfectată ar putea fi locuită începînd cu anul acesta. Fostul proprietar ar putea s-o redobîndească la suma de 500 de lire (cum a vindut-o ministerului apărării!), dar nu și-a manifestat deloc această in-tenție.

Gruinard are doar 2 km² și se pare că a putut fi dezinfectată. Pămîntul are mult mai mult, iar în cazul unei conflagrații nu-cleare nu ar mai fi cine să-l „dezinfecteze”.

DAN DĂNUȚ DORU

La Tolentino

Recent, caricaturistul român Anton Dragoș, colaborator al revistei noastre, a avut o amplă expoziție personală de desen satiric în Italia, ca invitat al primăriei orașului Tolentino și al Asocia-ției Regionale de Cultură Italia-nă (A.R.C.I.). Expoziția cuprin-zind multe lucrări publicate chiar în revista „Flacăra” a fost găzduită, de cunoscuta sală Ner-piti din Palazzo Sangallo fiind considerată, pe drept cuvînt, un veritabil muzeu al umorului. De fapt, după închiderea expoziției, șase dintre lucrările lui Anton Dragoș au rămas definitiv în colecția muzeului. Mai mult decît atât: în toată perioada cînd a fost deschisă expoziția, sala unde au fost afișate, era de-corată cu ștergere românești și, putea fi ascultată numai mu-zică românească. Un gest fru-mos al organizatorilor făcînd dînr-o expoziție de desen satiric veritabilă prezență ro-mânească în orașul To-

lentino. De asemenea, nu o dată, pe posturile de tele-viziune, radio și în presă au fost prezentate aspecte din expo-ziția lui Anton Dragoș, carica-tura românească fiind apreciată ca o artă ancorată în mod di-rect în problemele importante care frămîntă omenirea la ora actuală.

SORIN POSTOLACHE

Sinucideri în lanț...

Cred că se cuvine să consacru în acest jurnal citeva file celor care au fost considerați cînd eroi, cînd lași, cînd curajoși, cînd fricoși — sinucigașilor. Au fost mulți. Au fost în toate ghetourile.

Are perfectă dreptate Zolt Béla — care i-a cunoscut, a stat de vorbă cu mulți dintre cei care-și procuraseră din timp otrava necesară — cînd spune: Sinuci-gașii și-au închipuit exact, detaliat cum ar fi înghesuții împreună cu alți 70 într-un vagon... Apoi să stai presat, să te imbrințești, să te zbați pentru un loc mai bun, mai aproape de ferăstră, de aer. Mai aproape de bidon, de apă care peste un sfert de oră și așa se va termina, pentru că cei mai tari și mai violenți o s-o bea imediat, iar unul poate va și răsturna bidonul. Părinții vor șantaja în numele copiilor lor ca să obțină ei înșiși spațiu, aer, apă. Apă — ea este cea mai de temut. Limba îți se lipește de cerul gurii. Apoi să te înghesui să ajungi cit mai aproape de ciubăr, să-ți faci necesitățile: ciubărul se umple în citeva minute și dă pe dinafară... Nespălat, ne-bărbierit, terorizat de o mincărime insu-portabilă, să inhalezi duboarea, groaznică sudoare a trupurilor presate. Și vor fi unii care vor muri subit, fără să poată să se apuce de inimă, căci în acea cum-plită înghesuală nu-și vor putea mișca brațele, și nu vor putea nici să se pră-busească; nu vor avea unde și vor fi din aceea care-și vor pierde mințile. Și vor fi și nașteri prenatale. Și vagoanele vor sta uitate în noapte pe cine știe ce linii de triaj...

La Satu-Mare, sinuciderile au început în afara ghetoului. Aici, inițial un număr de medici evrei au fost lăsați în oras. După citeva zile s-a răspîndit vestea că vor fi aduși și ei.

Doctorul Gusztáv Rácș n-a vrut să intre în ghetou. Și-a otrăvit mama, soția și pe el. Dar numai el a murit. Mama lui, în vîrstă de 80 de ani, și soția sa, medic și ea, au fost salvate pentru a-și găsi moar-tea la Birkenau. Nici dr. Samu Fekete, cunoscut oftalmolog, și excelentul radiolog dr. Gheorghe Oszkár n-au așteptat mo-mentul. Și-au pus singuri capăt zilelor.

„Știrea ne-a zguduit, își va aminti Ana Molnár. Îi plîngeam dar îi și invidiam pentru puterea lor de a muri...”

Doctorul Gheorghe Oszkár își otrăvise mai întîi mama care, suferînd de cancer, era condamnată la moarte. Doctorul a fost readus la viață și atunci a trebuit neapărat salvată și mama pentru ca fiul să nu fie acuzat de omucidere. Cu mari eforturi medicii au reușit această per-formanță, dar Oszkár nemaiputînd ajunge la otrăv, într-un moment de neaten-ție a celor din jur, s-a strangulat cu și-retul de la pijama.

Peste citeva zile, ghetoul a fost răs-coilit de altă veste. Minunata Annuska, fiica apreciatului ziarist Alexandru Dénes, se otrăvise. Logodnicul ei, creștin, a ur-lat inebunit, toată ziua, la una din por-țile ghetoului, pînă cînd i s-a dat ca-dăvrul iubeitei sale pentru ca, îmbrăcîndu-l în haine de mireasă, s-o inmormin-teze în cimitirul orașului.

Tinerii au dreptul să știe
Jurnal insingerat

Doctorului Eugen Farkas, unul din cei mai buni avocați ai orașului, știrile ala-gmante ce circulau prin ghetou i-au pro-voacat infarct. A stat nemîșcat zile și nopți la rînd. Îngrijirea atentă, plină de tan-drețe a soției sale l-a menținut în viață. A suportat și drumul pînă la Auschwitz. Susținut de blinda lui soție, a reușit să se tîrască, pe propriile picioare, pînă în camera de gazare.

Și noi cei din Cluj am rămas nu o da-tă impietriți la auzul vestilor ce fulgerau ghetoul: „Ai auzit? s-a sinucis...” s-a otră-vit... s-a spînzurat... Nora Diamantstein a făcut o tentativă încă înainte de a ajunge în ghetou.

„Pierzînd orice nădejde și hotărîtă să mă sinucid, luasem obiceiul să mă duc în fiecare zi la o farmacie. Mă plîngeam de insomnii, și ceream cite o tabletă de somnalin. Farmacistul, care suferea și el, de zece ani, de insomnie, îmi dădea din ale lui, atrăgîndu-mi atenția că sînt tari și să nu iau decît o jumătate de tabletă în fiecare seară. Astfel, în trei săptă-mîni, am strîns vreo douăzeci de pastile. Și farmacistul nu înceta să mă sfătu-iască și să mă avertizeze:

— Băgați de seamă. Zece pastile în-seamnă moarte. Nu abuzați. Luați cit mai rar. Nu vă amețesc ?

Eu minteam, spunînd că sufăr de trei ani de asemenea insomnii și continuam să cer alte pastile. Astfel am strîns, zi cu zi, cele douăzeci de pastile.

Într-o zi, d-na Rethy vine să ne anunțe că am face bine să ne pregătîm, deoa-rece peste două zile va veni rîndul nostru de a fi ridicate. Soțul ei, care fusese la poliție, venise cu vestea. Atunci, am luat ultima hotărîre”.

Nora s-a închis în cameră, a dizolvat toate pastilele într-un pahar cu apă. A desfundat o sticlă de Tokay și în timp ce sorbea din vin pentru a-și face curaj, și-a distrus toate amintirile — scrisori, bibelouri, fotografii. Tot sorbind din vin, Nora a ameițit și a adormit. Cînd mama, speriată cu nu răspunde la sonerie a luat un topor și a spart usa, ea a împins paharul cu pastilele dizolvate sub șez-long. Ulterior le-a ascuns în cămară. Cînd au venit horthyștii să le ducă în ghetou, s-a repezit în cămară. Paharul

însă l-a alunecat din mîna tremurîndă, și astfel Nora a străbătut pînă la capăt cal-varul ce i-a fost hărăzit. În schimb a fost martora la sinuciderea altora.

Într-o zi sosise un grup de oameni care inițial fuseseră internați la spitalul evreiesc din oraș, va relata Nora. În ultima vreme, autoritățile nu le mai îngăduiau să rămînă în spital. Începuseră deportările. Printre aceștia se afla și doctorul Simon Aladár, un ginecolog foarte cunoscut, iubit și stimat de toate cer-curile. Soția lui, Margit, era o bună prietenă a mamei mele. Mă anunțase despre sosi-rea soțului, rugîndu-mă să-i găsesc un loc în spital.

A sosit și doctorul Simon. Era un om înalt, fin, foarte amabil. Prezența lui m-a bucurat. Îmi făcea plăcere să stau de vorbă cu el. Dar nu mai era omul de altădată. Se schimbase cu desăvîrșire. Omul acela atît de increzător și sigur de el, își pierduse și încrederea și vîlaga. Devenise un fel de copil speriat. Nu se putea împăca cu soarta aceea nedreaptă.

Într-o zi s-a sinucis cu cianură de po-tasiu. Am aflat-o a doua zi dimineață. Primul meu gînd a fost spre soția lui. Am găsit-o culcată, întinsă pe un pled, zdrobită de durere. Plîngea. N-am știut ce să-i spun. Am apucat-o de miini.

Mi-a mulțumit pentru tot ce făcusem pentru soțul ei. Era extrem de palidă. Adesea, vorbind, se crispa. M-am gîndit că are dureri la stomac. M-am dus să-i fac un ceai. La intoarcere, am găsit-o în nesimțire. Însăpămintată, m-am dus să-l caut pe medicul șef. Prea tirziu. Doctorul șef n-a putut decît să constate că d-na Margit se otrăvise, la rîndul ei, tot cu cianură.

Cel mai puternic val de sinucideri s-a abătut asupra ghetoului din Oradea. În prima zi a ghetozării s-au sinucis De-zideriu Reinhard și soția. Majoritatea sinuciderilor s-au datorat insuportabilelor torturi de la Dréher. Primul care a fugit în moarte, pentru a scăpa de schingiurii, a fost doctorul René Ostváth. Era om de mare prestigiu, respectat de întreaga co-lectivitate. A făcut parte din consiliul evreiesc al ghetoului din Oradea. Acest fapt însă nu l-a scăpat de interogatori-ile de la Dréher. A cunoscut zile și nopți la rînd „așteptarea” în magazia de beton. I-a venit rîndul, la „tratament”, la 21 mai 1944. Era duminică. A fost bătut crunt, schingiuit fără milă. A declarat totul. Insoțit de doi detectivi, a fost urcat într-o mașină și dus la fața locului. Avea o căsuță la marginea orașului. În gră-dina din spatele ei, a arătat cu degetul spre un butuc de vie: aici! Detectivii s-au pus pe treabă. În citeva minute au dat de bijuterii. S-au întors la Dréher. Au confruntat prada cu declarația con-semnată. Aproape nimic nu corespunde. Furioși au pus mina pe vîna de bou. Ostváth se clătina. Dîndu-și seama că — agitat, speriat grăbit — indicase ascun-zătoarea bijuteriilor celui mai bun prieten al său, a intrat în panică. A început să se bilbie. Detectivii l-au izbit peste față fără să-i spună nimic. Îngrozit, sim-țînd că-l părăsesc puterile, Ostváth fără să mai poată raționa a rostit numele prietenului. Apoi, neputincios a mărtu-risit propria ascunzătoare.

Încă în seara aceea, întors între cei ce-și așteptau rîndul la interogatoriu, le-a spus vecinilor: „Vă rog transmiteți-l soției mele că mi-a fost de-ajuns — am plecat. Aceștia au crezut că halucinează. Au încercat să-l liniștească. El însă era hotărît. A luat otrava fără să știe sovia. Auzîndu-l horcăit, ceilalți din magazia de beton au început să se agite, să strige după ajutor. „Cu siguranță s-a otră-vit” spunea cineva. „Ori și-a injectat o doză prea mare de morfina” își dădu cu părerea altul. „Da, pentru un medic e ușor, filozofă macabru al treilea; se lea-padă de viață cînd vrea”. Peste șase minute Ostváth era mort.

OLIVER LUSTIG

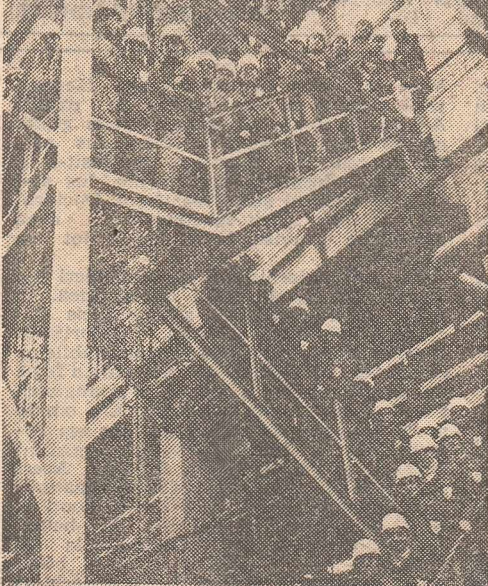
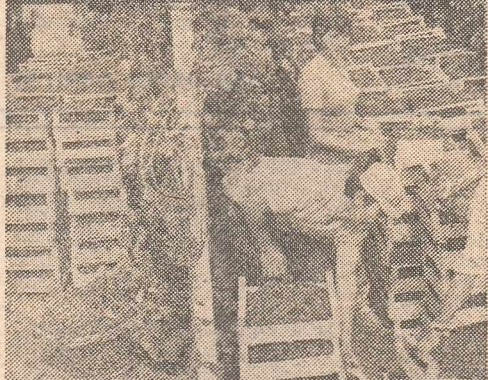
(va urma)

Prezent în tot ce s-a împlinit,

prezent în tot ce se va împlini

Tinerete readusă din balada ei primară, de-i vedem frumoși și tineri pe strămoșii înțelepți. Tinăr ca în ceas de nuntă a sosit Ștefan cel Mare, — cel mai zvelt și cel mai tinăr este Mircea cel Bătrîn. Nu e numai o legendă sau un vis ce se năzare în prologul primăverii de din evul tineresc, ci e însăși tineretea fără bătrînețe, scutul virstei noastre și a țării ca o cumpănă-n azur.

Tinăr pom crescut din aur cu șaizeci și cinci de cercuri, gurilor de rai splendoare și cunună lingă cer, — clima dulce-a poeziei a făcut din pom pădure, tinerii cutreierînd-o cu noi cîntece în piept. Inima întinereste ascultîndu-se pe sine și-ascultînd mulțimi de inimi tinere, în ritm cu ea. Pe șaizeci și cinci de trepte urcă virsta tineretii cu eroii ce-o crează și care trăiesc în noi.

Dunăre, Carpați și Mare în triumfiul tineretii, — Oltul poartă o baladă despre un copil bărbat, se aud — ecou spre Bîrsa, undeva la umbra Timpei, Dimbovița îl murmură către Bărgan frumos. File tinere de cronici se întorc foșnînd a cîntec, — e un cîntec toată țara și-ntreg evul ei rotund. Tineretea baricadei se rostește-n revoluții ca un mers rotat de aște pe un cosmos prîmenit.

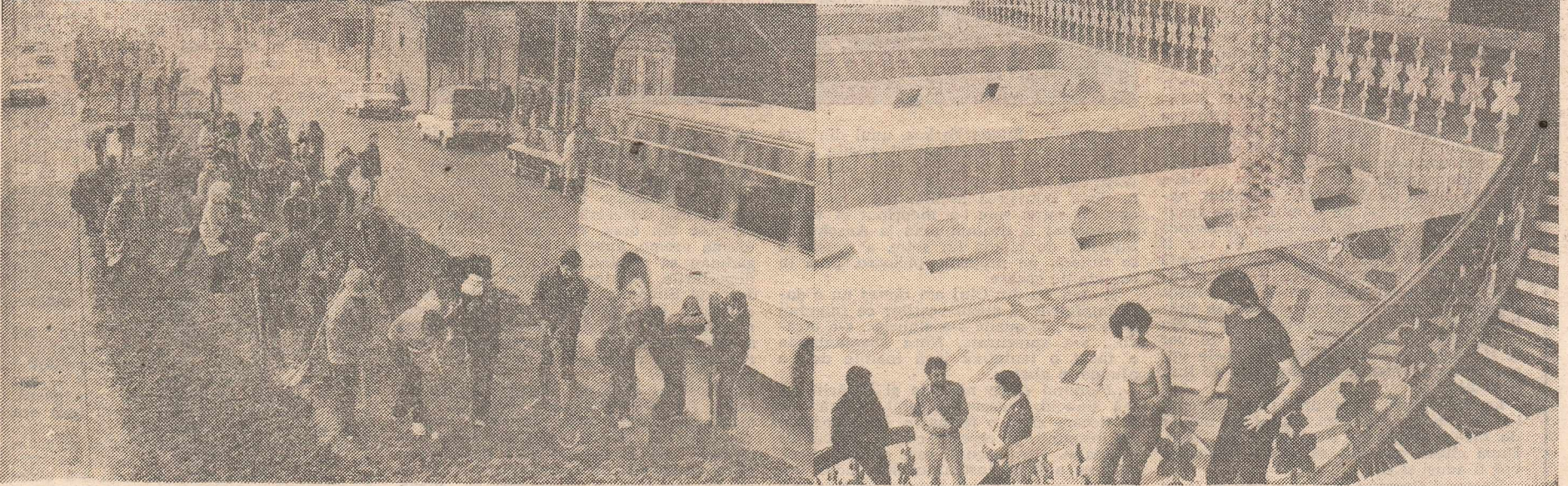
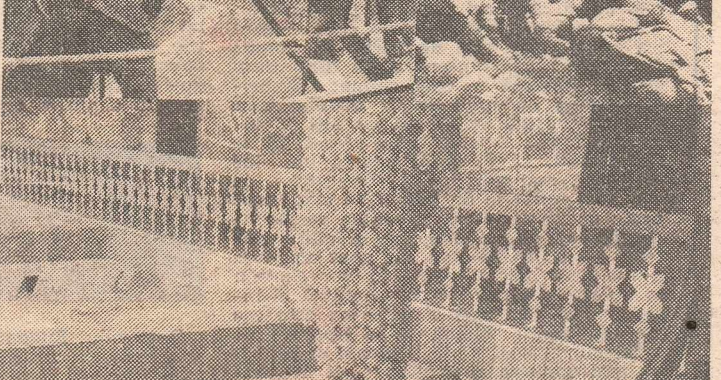
Tinerete, steag albastru, lingă tricolorul țării, — tinerete steag albastru forfecat din pur azur, și-am călcat și eu pe urmă cu un milion de vise, cu un milion de tineri către țelul tău suprem. Și am fost vecin de umăr cu acei ce te crează în tipare comuniste la sorocul tău de foc, pe măsură românească cum te-au fost visat străbunii. Unii din eroii-ți, iată-i stau în fruntea țării azi!

Cronică se face, vie, orice-ducere aminte care a purces cu tine din izvor de flăcări vii. În baladă se preschimbă și în imn de slavă-adîncă verbul, versul, ritmul, pulsul, glasul nostru tineresc. Iată-mă-s din nou romantic prin poeme avîntate ca în anii ce-ntrepră idealul tineresc, — voi pleca deci să mă caut undeva pe șantier, undeva în marș pe stîngul, undeva pe-un plai frumos.

O, aș vrea din nou să scapăr cu un milion de vise, cu un milion de tineri către țelul meu suprem, să fiu cel de altădată cu romantică alură, să fiu brigadierul vajnic în costumul meu de-azur. Dunăre, Carpați și Mare să le-ntineresc cu suflul tineretii mele aspre și frumoase de mai ieri. Să-i urmez pe cei ce-n luptă ne-au dat aripi tineretii, jos pe Olt, sau sus, pe Timiș, sau pe-al Dimboviței splai.

Dar și astăzi tineretea reinvie-n mine clară, caldă, aspră și frumoasă ca-n tiparele-i dintii, minunat copac de aur cu șaizeci și cinci de cercuri, gurilor de rai splendoare și cunună lingă cer. Ea mi-duce iar în suflet clima dulce-a poeziei să-mi reprimenească verbul, ritmul, pulsul ca pe-atunci.

AL. ANDRIȚOIU ■

Flacăra, Redacția : București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : Actualitatea politică : 25 66 ; Publiciști-comentatori : 14 53 ; Reportaj economie : 26 00 ; Știință : 21 28 ; Cultură-învățămînt : 14 57 ; Probleme moral-cetățenești : 17 00 ; Sport : 25 66 ; Scrisori-audiențe : 25 42 ; Foto : 25 28 ; Secretariat de redacție : 21 23 ; Secretariat redactor șef : 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cîitorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

35